

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

Előfizetési ára egy hóra 2:40 P. Negyedévre 7 P.
Felövre 14 P. Egész évre 26 P. Egyrés szám ára
hétköznap 19, vasárnap 20 fillér

Felolós szerkesztő
Vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. herceg utca 16
Telefon 3-43. Kádóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 1-41

Merre menjünk ?

írta: vitéz Bessenyei Lajos dr.

Soha és soha, egyetlen egy író sem jellemezte tömörebben és találatosabban a hanyatló, a válságokba sodródott korszakot, mint Livius a maga monumentális művének előszavában: „nec vitia nostra, nec remedia pati possumus.” Magyarul ez körülbelül így hangzik: „sem bűneinket, sem azok orvosságait nem bírjuk már kiállani.” Erdemes, sőt nekünk, akik bennevergődünk, hasonlóképpen egy hanyatló korban, egyenesen kell és kötelességünk megvizsgálni e nehéz szó által felvetett gondolatnak és összegezett megállapításnak az értelmét, jelentőségét.

Ha egy szervezet megbetegszik és olyan fokúvá erősölik a kór, hogy azt már nem képes az illető organizmus elviselni, akkor beáll a halál. Viszont, ha a nagyon beteg testet meg lehetne ugyan gyógyítani, ezért erre volna meg megfelelő szerek, vagy műtétek, az ezen hatékony medicinákat, vagy műtétet már nem tudja a beteg kibírni, akkor is elkövetkezik a pusztulás. Ebből a nehéz dilemmából tehát egy és ugyanaz a kivétel ut, tudniillik a sír. Ekkor már hiábavaló az orvosok minden bölcsessége, a patikák összes orvossága, a klinikák bármilyen berendezése, mert a segítség többé nem az emberek kezében van.

A nemzet is élő szervezet, a biológia törvényei reá is érvényesek. Tehát a nemzet is lehet beteg, sőt a nyavalya nála is igen-igen veszélyes mértékűvé fajulhat el. Most ugyan mehetnének a szomszédok is példaként, mert mást is temérdek a baj, de azért maradjunk a saját portánkon és ösmerjük be, hogy bizony a mi nemzetünk ma válságos, súlyos éveket él át. Még akkor sem tuzunk, ha azt állítjuk, hogy szerfelett betegek vagyunk. Egészen annyira, mint amennyire Livius a rómaiakra vonatkozólag azt a fentebbi idézetben kifejezte. A nyavalyák, amik megleptek bennünket és elsokasodtak közöttünk, akkorák, hogy azokat soká már nem bírhatjuk, el kell beléjük pusztulnunk; de az orvosok is, a javulást előmozdítani akaró intézkedések is oly nehezek, hogy — úgy látszik — ataluk össze kell roskadnunk. Szomorú és megdöbbentő választul előtt állunk tehát: akár mire induljunk, mindeniknél ott fenyegetőzik az a bizonyos vég.

Ha azonban nem volna szá-

munkra többé menekvés, akkor nem írnam le ezeket a sorokat: Csüggeszteni és elkieseríteni hanyatló vállalkozás tene. Csak hangsúlyozni szeretném, hogy nagy a baj, — csupán jellemezni kívántam, hogy milyen állapotban vagyunk, — egyedül a helyes diagnózist kerestem, mert más-képpen megfelelő és kielégítő gyógyítási mód nem található.

Nálunk a fő baj a lelki válság. Az erkölcsi hanyatlás, a testi degenerálódás, a közgazdasági krízis stb. mind-mind egy és ugyanazon okra vezet és mutat vissza: a néplélek eleröllenésére. Egy közönyös és lusta, egy elnyert és eltehetetlenedett, egy cinikus és megaggot kora ez a népléleknek, mely, ha gyökeres kurát nem kap, akkor végzetessé válik. Livius 400 évvel előre emeli fel intő szavát, de hiába. A hatalmas római birodalomnak, a világ urának, szörnyű hosszú lejtőn kellett végig és lefelé gurulni, — közben hányszor jobb belátásra

oesudhatott volna fel!, — míg lejutott a halálos mélységbe, a korszokába. Nálunk is tíz év óta hányan írják és mondják, hogy retentó örvény felé haladunk, mely elnyel, ha meg nem állunk és vissza nem fordulunk, de azért mi haladtunk tovább ostobán és hitetlenkedve.

Pedig hát végre is meg kell állnunk, ha élni akarunk. Evégből le kell vetkeznünk nyavalyáinkat s vállalni kell a legfájdalmasabb, legnehezebb gyógyítást is. Még pedig száz százalékra kell dolgozni: itt alkudozni percenteket lerimánkodni, kényszeregvességet kötni nem lehet. Egy fajnak mindig módjában van magát megújítani, csak az egyed nem birkóhatik meg a számára kimért átlaghatárokon túl az enyészet hatalmával. Tehát nekünk is adva van a regenerálódás lehetősége. De ez elsőrenden nem az arany problémája, nem közgazdasági válság hanem az akarat és a cselekvés kérdése. Először a lelkün-

ket kell megigazítani, utána másodsor az anyagiak is rendbe jönnek. A tíz évvel ezelőtt lábra kapott szájas hazafiságnak, szalmalángos nekibuzdulásnak, önző kuruzsolgatásnak, mely mihamar néma beletorodéssé, lelöhadt közönyvé, rut kapzsisággá alakult át, nem szabad megismétlődni. Meg kell tudni választani az elhivatott vezetőket s a szavazatát gyakorló nép ne hagyja magát elbolondítani puffogó frázisoktól és hordótetején szónokoló szöszátyároktól, hanem azokra bizza magát és jövődjét, akikről remélhet is „vig esztendőket”.

Ha erre az utra rábírnak lépni és sok-sok verejték és szenvedés közt, de kitartóan haladunk is ezen előre, akkor kiheverjük a mi mostani súlyos és válságos bajainkat, mert képesekké tesszük magunkat egy gyökeres, alapos, megtisztító kurára, néplékünk megjavulására és egészségessé válására. Erre és csakis erre kell tehát mennünk.

Szigoru marasztaló ítéletet kért az ügyész a Vay perben

A vádbeszéd szerint Halassy 18-20 ezer pengővel vesztegette meg Vayt Az egyik építkezésnél 75000 pengő kár érte a kincstárt Hétfőn kerül sor a perbeszédre

Budapest, november 7.

A Vay-pör, hetek óta tartó tárgyalás után, szombaton délelőtt az ügyési vádbeszédhez érkezett el.

Az elnök a tárgyalás megnyitása után felkérte az ügyési vádbeszédének elmondására.

Az ügyész vádbeszéde

Altalános figyelem mellett emelkedett szólásra vitéz Széchy István dr királyi ügyész.

Beszéde elején rámutatott arra, milyen megdöbbentő annak az erkölcsi szakadéknak a képe, amely különösen Vay Kázmér esetében mutatkozik, hiszen Vay Kázmér a bűn üldözésére hivatott csendőri és rendőri szervezetek élén állott, vagyis a volt országos főkapitányi állásnak megfelelő méltóságot töltötte be, amely méltóságnál fogva a csendőri és rendőri szervezetek felett a főfelügyeleti jogot gyakorolta. Megérthető embéir szempontból az, hogy a vádlottak a fő tárgyaláson a nyilvánosság előtt huzódzkodtak attól, hogy a nyomozás során előadott tényeket megismételjék, a lefolytatott bizonyítási anyag azonban ezeket a rájuk nézve oly súlyos

adatokat megerősítette, a vád állításai tehát semmivel sincsenek megdöntve. Bizonyítva van az, hogy Halassy a MÁV. kötelékéből azért lépett ki, mert remélte, hogy sógora: Vay Kázmér révén tisztviselőjövendelmét meghaladó jövedelmet biztosító építkezésekre tehet szert. Viszont Czillér Antal a saját vallomása szerint is, csak azért társult Halassyyal és csak azért fizetett negyven százalék részesedést Halassynak az építkezések tiszta hasznából, mert Halassy a Vay Kázmér sógora volt és mert az építkezéseket ezen a révén sze-

rezte. Halassy és Czillér a Vay személyéhez fűzött várákozásában nem is csalódott, mert a belügyminisztériumban ismeretlen cégük 1924-től kezdve egész sereg építkezést kapott Halassy a belügyminisztériumtól elnyert építkezésekből jól keresett és érrel Vay Kázmérnak is tudnia kellett.

Fontos pedig ez azért, mert Halassy azt vallotta, hogy az 1925. évtől kezdve juttatott Vay Kázmérnak, mint rosszul kereső sógornak 10-20.000 pengőt kitévő ajándékot és ezenkívül mintegy 1500 pengőt kitévő kölcsönt.

Az ügyész Vay bűnösségéről

A vád álláspontja szerint az építkezések odaitélése és a Halassy által Vaynak juttatott ajándékok között megvan az okozati összefüggés.

Széchy ügyész vádbeszédének további részében a mosonyi-utcai rendőrlaktanya építkezésével kapcsolatos terhelő adatokat sorolta fel. A makói építkezéssel kapcsolatban beigazolást nyert a vád szerint az is, hogy a Látke és Tóth cég Halassy révén Vaytól több ízben kért írásban és szóban is jó-

indulatu támogatást.

Ezt a körülményt támasztja alá az a detektívvallomás is an ely szerint a Látke-féle házkutatás alkalmával találtak leveleket, amelyekben Vay megígéri a közbenjárást. Vay a makói rendőrségi székház építkezésénél, mint közmunkának vállalatbaadásánál a hivatali pártatlanság kötelezettségét Tóthék érdekében megszegte, a Halassynak juttatott pénzbeli szolgáltatás ellenében.

A lap ára 20 fillér

75.000 pengő a kincstár kára a makói építkezésnél

A továbbiakban arról beszélt az ügyész, hogy Klauschek Litzkétől ötezer pengőt kapott megvesztegetés címén. Klauschek erre való tekintettel szándékos felületességgel végezte az ellenőrzés munkáját és a végszámlák felülvizsgálataánál is hanyagul járt el. A makói építkezés egységénél szintén megállapítható a szabálytalanság, aminek az volt az eredménye, hogy a kincstár 75 ezer pengős kárt szenvedett. Az ügyész álláspontja szerint Vay szándékosan és tudatosan mellőzte a számvevőségi felülvizsgálatot és az egységnek az építkezési bizottságha való letérnyalását. A kihallgatás során Halassy fejből számította ki, hogy 18-20.000 pengőt adott Vaynak ezzel, hogy: „nesze ségő, én jól keresek, majd visszaadod, ha neked is jól megy”.

Ezek a körülmények igazolják, hogy Vay hivatalos kötelességességére és az ajánlékok között kétségetelennül tenforog az okozati összefüggés.

A vádbeszéd foglalkozott Szelecsényi és Balassy beismerő vallomásaival is, amelyek a Vaynak jutott ajándékokra vonatkoztak és Litzkének azzal a vallomásával, amelyben azt adta elő, hogy Halassy arra kérte, hogy ne tegyen vallomást a neki Vay részére jutott pénzekről, mert ha ezt be is vallja, úgy le fogja tagdnie, s ezt Vay érdekében fogja tenni. Litzke vallomása szerint Halassy ismételtén kérte, hogy ne szöjjön ezekről a dolgokról, mert Vay nagy bajba kerülne. Papp rendőrtanácsost arra kérte Litzke, hogy ne nyuljon Halassyhoz, mert ha a hatóság elé kerül, „köpni fog és akkor Vay nagy bajban lesz”. Az elnök itt szünetet rendelt el, amely után az ügyész tovább folytatta vádbeszédét.

Az ügyész beszéde további során megállapítja, hogy Vay 1925 óta rendszeres pénzbeli segítségben részesült Halassy részéről és kétségtelen, hogy Halassy azért adott pénzt Vaynak, hogy az ő pártfogoltjait bizza meg építkezésekkel.

— Az itt felsorolt adatok alapján nyugodt lelkiismerettel kérek marasztaló ítéletet a vádlottakkal szemben. Ha azt gondolnák önkök, hogy Vay lelkileg képtelen volt visszaélések elkövetésére, méltassanak arra is gondolni, hogy Vay egyizben már megtévedt az életben.

Ezek után az ügyész összegezte a vádat és felsorolta, hogy milyen bűncselekményekkel vádolja a vádlottakat. Czillért, Halassyt, Litzkét és Vayt, valamint Klauscheket több rendbeli megvesztegetés büntetével és vétségével vádolja a különböző építkezések ügyében. Ezenkívül az ügyész még csalással is vádolja Czillért, Litzkét és Halassyt. Ezután a következő kijelentést tette az ügyész.

— Foglalkoznom kell itt Révész György hírlapíró tanuvallomásával is, amely félreértésekre adhat alkalmat. Meg kell állapítanom, hogy Révész György hírlapíró vallomása voltaképpen Litzke elcáadásán alapszik, de sem a nyomozás, sem a további eljárás során semmi olyan adat nem merült fel, hogy

Porosz szén helyett ma mindentéle hazai szén nagy választékban igen jó minőségben és

olcsó árban **Gabányi Sándor utóda**

LANG MIKLÓS Debrecen legrégibb cégénél
Csapó-utca 28. szám. Telefon 4-49.

Scitovszky Béla, volt belügyminiszter és felesége gyanuba kerültek volna. Scitovszky Béla és felesége az építkezési vállalkozóktól sem jótékonyági, sem egyéb címen soha semmiféle járművet nem kaptak. A nyomozás során semmilyen adat fel nem merült.

Az ügyész így fejezte be négyórás vádbeszédét:

— Az utóbbi időkben a trianoni határtól és a világgazdasági válságtól agyongyötört magyar nemzet bizonyos rétegei közé teljesen indokolatlanul, sajnos, kezd belopakodni az a romboló tévhíj, hogy csak a kis bűnösök veszik el méltó büntetésüket, míg a nagyok megmenekülnek a büntetés elől. Ennek a tévhitnek a kiirtását is

eléri a törvényszék akkor, ha ebben az ügyben a vád álláspontjának megfelelő marasztaló ítéletet hoz és ezzel a nemzeti erők romboló ellenségét: a tévhitet is megöli. A mai nemzeti közvélemény az igazságszolgáltatás e három papjától igazságos, pártatlan és a nemzeti érdekeket szolgáló ítéletet remél, amely a vád várározásai szerint csak marasztaló lehet. Én szigorúan marasztaló ítéletet kérek ebben a perben.

Ezzel az ügyész befejezte hatalmas vádbeszédét és az elnök enuncziálja, hogy a tárgyalást hétfőn délelőtt kilenc órakor folytatják, amikor a védőbeszédre kerül sor.

Az orvosszövetség az egészségügyi ellátás egységesítését kéri a népjóléti minisztertől

Budapest, november 7.

A Magyar Országos Orvosszövetség igazgatótanácsa szombaton este Csillery András elnöke alatt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a népjóléti- és munkaügyi miniszterhez fordít, hogy a miniszter az összes betegségek biztosító intézetek vezetőségeit írja össze a biztosító intézetek egészségügyi ellátásának egységes

rendezésére

Felterjesztést intéz az orvosszövetség a vallás és köznevelési miniszterhez, amelyben kéri annak a rendelkezésnek megváltoztatását, amely szerint a folyó tanév elejétől kezdve az egészségügyi tanárok kezéből kivette s az arra nem képesített természetrajz tanároknak bízta.

Borah szenátort a magyar társadalom minden rétege üdvözli

Borah szenátornak, az Amerikai Külügyi Bizottság elnökének, Laval francia miniszterelnök látogatásával kapcsolatosan a francia újságírók előtt tett nyilatkozata és határozott állásfoglalása a békeszerződés s elsősorban a trianoni békediktátum revíziója mellett mélyreható hatást gyakorolt az egész magyar közvéleményre. E nyilatkozat további munkára és kitartásra acélozta a magyar lelkeket. Borah szenátor nyilatkozatával az összes államok lapjai foglalkoztak, tekintélyes államférfiak nyilatkoztak és így a gazdasági világválság közepette is a trianoni békeszerződés revíziója előtérbe nyomult. Borah szenátor nyilatkozata ma bizonyára az összes külpolitikai tényezőket foglalkoztatja s így megerősödött az a folyamat, amely lassankint kell, hogy a jobb belátáshoz, az igazságtalanságok kiűszöböléséhez és a lelkek megnyugtatóhoz vezessen. Borah szenátor erős egyénisége biztosíték arra, hogy a revíziós probléma most már felszínen fog maradni.

A magyar népek a revízió mellett való egységes állásfoglalása és évenként kereszttűl folytatott kitartó munkája lord Rothermere és Mussolini mellett olyan hatalmas támogatást kapott Borah szenátor személyében, akinek támogatása nagy lépésekkel fogja előrevinni a revíziós mozgalmat s ezzel Kelet-Európa konszolidációját.

A magyar nép átértézte és megértette Borah szenátor nyilatkozatának nagy jelentőségét s éppen ezért a magyar társadalom minden rétege siet Borah szenátort üdvözölni s levelekben és táviratokban rója le háláját nagy pártfogójával szemben. A Magyar Revíziós Ligához, amely elsőnek üdvözölte Borah szenátort naponta érkeznek be jelentések arról, hogy a Ligához csatlakozott egyesületek, testületek és különféle szervezetek üdvözölték Borah szenátort. Hogy az üdvözlésekből egy társadalmi szerv sem maradon ki, evégett a Magyar Revíziós Liga körlevélben felszólította a Ligához csatlakozott összes egyesületeket, testületeket és szervezeteket, hogy táviratokban, vagy levelekben fejezzék ki hálájukat Borah szenátornak. De emellett a Magyar Revíziós Liga ezután is felkéri az összes magyarországi közületeket községeknek és városoknak, hogy táviratokban és levelekben üdvözöljék a nagy amerikai államférfiut, Borah szenátort angol címe a következő: Mr. William E. Borah Senator of the United States, Chairman of the Foreign Relations Committee, Washington U. S. A. A Magyar Revíziós Liga a táviratok és levelek angolnyelvű fordítására készséggel vál-

lalkozik és az angol szövegeket sürzősen visszaluttatja az illetékes szervezetekhez továbbítás céljából.

A váci Revíziós Liga Szentgyörgyi Gusztáv kezdeményezésére díszes albumot küld Borah szenátornak. A Magyar Revíziós Liga arra kéri a tehetősebb egyesületeket és közületeket, hogy a váci példa nyomán ugyancsak albumot, vagy díszoklevelet készítsenek és küldjenek be a Magyar Revíziós Lízának továbbítás céljából.

A magyar nép hálája meg fogja győzni Borah szenátort, hogy igazságos ügyet támogat és meg fogja erősíteni őt további munkájában.

A debreceni ref. egyházmegyei tanítóegyesület közgyűlése

November 7-én tartotta meg a debreceni ref. egyházmegyei tanítóegyesület 1931. évi rendes közgyűlését az egyház tanácstermében.

F. Varga Lajos esperes imája után Vári Szalay Gábor mondott megnyitó beszédet, melynek lényege az volt, hogy vallásos nevelés nélkül helytelen irányba fejlődik az egész társadalmi élet. Meleg szeretettel üdvözölte a jelenlévő Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyzőt, amit a jelenlévő nagyszámú tanítóegyesület lelkesedéssel fogadott. Továbbá F. Varga Lajos esperest és Mocsary László Gönczy-egyesületi elnököt, Megnyitójában foglalkozott a tanítóegyesület ért sulyos sérelmeivel, majd megemlékezett dr. Baltazár Desző páspók 20 éves jubileumáról, belejelentette, hogy Ormós Lajosnak, az Országos Református Tanító Egyesület elnökének a diszelnöki oklevelet átadta. Elmentálta az elhunyt Dobó Sándort és Govrik Miklósnét.

Milóty Lajos titkári jelentésében a reformáció hitéletét megújító munkásságáról beszélt, majd a felekezeti közötti egyenlőséget biztosító 1848. évi XX-ik t.-c. fontosságát mutatót reá, melynek megvalósítását nélkül a református iskolákat az el-sorvadás fenyegeti.

Törös Károly a jövő iskoláiról tartott magas színvonalú előadást, melyhez Jámhor Lajos fűzött értékes megjegyzéseket.

Ezután a közgyűlés a tisztújítást ajtette meg. Először lett ismét V. Szalay Gábor (Debrecen), társelnök Pálffy János (Derecske), alelnök Nagy Lajos (Debrecen), Milóty Lajos (Derecske), titkár Bálint Mihály, főjegyző Salánky Ferenc, jegyző Zsigó Károly, ellenőr Szendy István.

Közgyűlés elnök zárószavai után a Himnusz eléneklésével ért véget.

25268/1931. aü.

HIRDETMEŒY

Felhívja a városi adóhivatal a ház-birtokosokat, hogy a birtokukban lévő házak utáni 1932. évre szóló ház-birtokosok irat november hó végéig a városi adóhivatalnál adják be. A bevalláshoz szükséges nyomtatvány a városi adóhivatal 14. sz. szobájában a beszerzési ár megtérítése mellett szerzethető be. Figyelmezteti a városi adóhivatal a ház-birtokosok irat beadására kötelezettek, hogy a bevallás elmulasztása a kivetendő házázó után 5 százalékos, illetve 10 százalékos bírság kivetését vonja maga után. Debrecen, 1931 november hó 6. Városi adóhivatal.

Százaz tűzifa

és I. o. hazai szén, a legolcsóbb napi árban beszerezhető: BARTHA ISTVAN tűzifa, és építkezési anyagtelepén, Ispótfly-utca 3. b) Telefon 7-85.

Villanymotorok tervezését és csanágolását, főzők, vasalók vi lanvógépek, fűtőestek készítését, akkumulátorok ávitását és öltését, garancia mellett készíti Szoboszlav Is'ván

Műszerész, Bosch és Varga service Széchenyi-utca 24. szám.

Tovább dülnek a véres harcok Mandzsuriában

A szovjet támogatja Kinát

Tokio, november 7. A Nonni-folyó hídján körül és a folyó két partján a véres harcok a kínai és japán csapatok között pénteken egész nap folytatódtak. A kínaiak azonban a késő délutáni órákban kiűrtették állásukat és Arganki irányában visszavonultak.

A szovjet szerepe

Tokio, november 7. A japán fővárosban még mindig állhatatosan terjesztik azt a hírt, hogy az oroszok támogatják a kínaiakat a Nonni körüli harcokban fegyverekkel, lőszerrel, sőt kínai ruhába öltöztetett tüzérekkel. Ez a hír katonai körökben rendkívül izgalmat keltett és attól tartanak, hogy a militarista körök befolyása arra fogja kényszeríteni a kormányt, hogy bizonyos túlerős lépéseket tegyen az oroszokkal szemben.

A kínaiak előnyomulása

London, november 7. A Reuter iroda jelenlegi Tokióból: A Nonni folyónál vívott harcoknál elesett 200 kínai között egy szovjetoroszországi tiszt holt-

testét is megtalálták. A küzdelem során 36 japán esett el. A sebesültek száma 140. Korábban az a hír volt elterjedve, hogy Kína erősítéseket összpontosított Angankiban. Ujabb hír szerint Mat-San-Csang tábornok csapatai koncentrikusan nyomulnak előre Anganki és Tahsing felé.

A Népszövetség újabb nyomatékos közbelépése

Genf, november 7. A Népszövetség főtitkára ma félhivatalosan megerősítette, hogy a népszövetségi tanács november

16-án Párisban ül össze. A francia kormánynak arról a kívánságáról, hogy az ülésezést Genéből helyezték át Párisba, a tanács valamennyi tagja hozzájárult. -- Briand, mint a tanács elnöke, felhívást intézett a tokió és nankingi kormányokhoz és felkérte őket, adjanak utasításokat csapataik parancsnokainak, hogy a további véres összeütközéseket akadályozzák meg. A Népszövetség tanácsa és a közvélemény növekvő aggodalommal figyelték a legutóbbi összetűzést.

Minden csütörtökön és vasárnap délután **ötórás tea táncal.**

Szerdán és szombaton este tánc az **Arany Bika üvegtermében**
Az étteremben esténként **Vörös Féri jazz zenekara muzsikál!**

Igy lakhat

Ön is!

4% kamat
0 me lett

folyósít kölcsönöket
folyósít kölcsönöket ingatlanve-
telek és építkezések céljaira a

„Takarékház”

OTTHONT ALAPÍTÓ R. T. Budape-
pest, IV., Eskü-ut 6. sz. Építkezési
mód és hely szabad választás szeri-
n! Legmészebbmenő biztosítás!
védelem! Korlátlan tulajdonjog
Legrövidebb várakozási idő! Tür-
lesztés és kamat együtt nem több,
mint a jelenlegi lakbéré!

A SAJÁT INGATLAN A LEGJOBB
ÉS LEGBIZTOSABB TÖRKEBE-
FEKTETÉS! A „TAKAREKHÁZ”
OTTHONT ALAPÍTÓ R. T. hajdu-
vármegyei kirendeltsége:
DEBRECEN, Fővécserkút u. 9.

Prospektus ingyen és bérmentve!

A Debreceni Egyetemi Népszereű Fő-
iskolai Tanfolyam 1931-2. tanévi őszi
programja

1. A dráma eredete. Vetített képek-
kel. Előadja dr. Darkó Jenő egyetemi
ny. r. tanár. November 12-én, d. u. 6
órákor. 2. Az antik dráma. Vetített
képekkel. Előadja dr. Darkó Jenő
egyetemi ny. r. tanár. November 19.,
d. u. 6 órákor. 3. A francia dráma fejlő-
dése. Vetített képekkel. Előadja dr.
Hankiss János egyetemi ny. r. tanár.
November 26-án d. u. 6 órákor. 4.
Shakespeare és hatása. Vetített képek-
kel. Előadja Oláh Gábor állami fő-
reáliskolai tanár. December 3-án, d. u.
6 órákor. 5. Madách: Az ember tragé-
diájának helye a dráma fejlődésében.
Vetített képekkel. Előadja dr. Med-
vezky Károly. December 10-én d. u.
6 órákor. 6. A magyar népszínmű fejlő-
dése. Vetített képekkel. Előadja dr.
Pap Károly. December 16-án d. u. 6
órákor. 7. A legújabbkori dráma fejlő-
dése. Vetített képekkel. Előadja dr. Ju-
hácz Géza. December 21-én d. u. 6
órákor. Az előadások helye: a város-
háza közgyűlési terme. Az összes elő-
adások ingyenesek.

— Számos női bajnál a termé-
szetes „Ferenc József” keserűviz
használata végtelen nagy meg-
könnyebbülést szerez.

Allást
alkalmazást
keres ???

Olvassa el lapunk
apróhirdetési
rovatát.

A száz éves Kardoss cég ünneplése

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A debreceni Kereskedelmi Alkal-
mazottak Egyesülete szombaton este
fényes keretek között ünnepelte meg
azt a Kardoss-céget, amely már
száz éve áll fenn és mindenkor a
közönség érdekeit tartotta szem-
előtt. A cégnek ma két vezetője van:
Kardoss Gyula és Kardoss Zoltán,
akiket a Sas-utca 2. szám alatti hi-
vatalos helyiségben a legmelegebben
ünnepelt Debrecen egész kereskedő-
társadalma. Az ünnepi vacsorán a
Kereskedelmi és Inakamarát Szesz-
tina Jenő kamarai elnök, kormány-
főtanácsos képviselte.

A minden tekintetben kitünően si-
került vacsorán Kontsek László, a
Kereskedelmi Alkalmazottak Érve-
sületének alelnöke tartotta az ün-
nepi beszédet, amelyben rámutatott
a Kardoss-cég érdemeire és
multiára. Utána Riekl Antal keres-
kedőtársulati alelnök mondott szép
polhárköszöntőt, majd Szeszina Jenő
kormányfőtanácsos, a Kereskedelmi
és Inakamara elnöke méltatta a
Kardoss-cég érdemeit.

Révész Vilmos kereskedelmi isko-
lai igazgató beszélt ezután, majd a
Kardoss-cég személyzete nevében
Brózik Endre mondott igen szép
polhárköszöntőt. Ezek után az ünne-
pelt cég jelenlegi főnöke, Kardoss
Gyula meghatott hangon köszönte
meg pályatársai szeretetét. A vac-
sora a legkitünőbb hangulatban a
késő éjszakai órákig tartott.

3 szobás

előszoba, konyha és mellék-
helyiségekből álló lakás azon-
nal kiadó. Garay-utca 26. sz.

Károlyi miniszterelnök tanács- kozásai a Népszövetség és Nemzeti Bank külföldi szakértőivel

Budapest, november 7.

Károlyi Gyula gróf miniszterel-
nök szombaton délelőtt előbb
Walko külügyminiszterrel folyta-
tott hosszabb megbeszélést, majd
a Népszövetség pénzügyi bizottsá-
gának a kormány, illetőleg a Nemzeti
Bank mellé rendelt szaktanács-
adóival, Tylerrel és Bruce-
szal, valamint Imrédy Bélával, a
Nemzeti Bank igazgatójával te-
nácskozott, végül Korányi Frigyes
bárót, a Pénzügyügyi Központ el-
nökét fogadta kihallgatáson.

A miniszterelnök és Korányi
megbeszélését politikai körökben

a kormánynak azzal az elhatáro-
zásával hozzák ismét összetűgés-
be, hogy rövid időn belül betöltik
a pénzügyminiszteri tisztséget és
amennyiben Károlyi ezt elfogadja,
előreláthatóan ő kerül vissza
a pénzügyminisztérium élére.

A miniszterelnök tegnap fontos
gazdasági szaktanácskozáson el-
nökölt, amilyen főleg a kereske-
delmi szerződéses ügyével foglal-
koztak, elsősorban a cseh-szlovák-
magyar kereskedelmi tárgyalások,
valamint az osztrák-magyar ke-
reskedelmi szerződések problémá-
jával.

Vád alá helyezték Toldy Zoltán budapesti törvényszéki bírót

Budapest, november 7.

Mint ismeretes, dr. Toldy Zoltán
törvényszéki bírót ellen nem sok-
kal azután, hogy Nagy István bi-
ró letartóztatott, eljárás indult.
Toldy, aki Nagy Istvánnal együtt
kényszerregességi ügyeket tárg-
yalta a törvényszéken, megveszte-
getéssel gyanúsították az
ügyészség vádiratát is adóit egy-
ő ellene, mint dr. Gecsó Lajos, dr.
Berger István ügyvédek és Boron-
kay Madár bírósági becsüs ellen.
Megvesztegetés büntetével vá-

dolta az ügyészség Toldy és tár-
sait, aki a vádirat ellen kifogást
adtak be s így került ügyük a vád-
tanács elé. Több napos tárgyalás
után a vádtanács szombaton hir-
dette ki döntését, amelyben úgy
Toldy Zoltán dr.-t, mint Gecsó,
Bergert és Boronkayt megveszte-
getésért vád alá helyezte. Boron-
kayt ezenkívül okirathamisítás-
ért, Berger ügyvédet pedig hűtlen
kezelésért is vád alá helyezte a
vádtanács.

Biró Árpád divatáru üzlete

SZENT ANNA-UTCA 5. SZÁM.

Miután a hitelt beszünttettem, raktáromon lévő összes divatáru-
cikkeket rendkívül olcsón árusítom— Paplan és fehérmű vállalat.

Kitűnően sikerült a református tanítóképző intézeti ifjuság szezonyító teasztje

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A debreceni református tanítóképzőintézet ifjusága szombaton este tartotta meg hagyományos szezonyító teasztélyét az ipartestület dísztermében. Az estélyt — mint minden évben — most is nagy és előkelő közönség tisztelte meg látogatásával. Az intézet vezetői közül ott láttuk dr. Varga Jenő igazgatót, Bodnár Lajos és Szemes Károly tanárokat, Török László igazgató-tanítót és még sokan másokat.

A kedélyes mulatságot teázás kezdte be. Utána a „Nem ülik a papát agyon” hangjaira megkezdődött a reggelig tartó tánc, amely mindvégig a legjobb hangulatban tartotta együtt a debreceni szép leányok és az előjövendő tanító nemzedék reprezentatív koszorúját.

A megjelent hölgyek közül a következő neveit sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Pásztorné, Szabóné, Erdei Józsefné, Bikfalvi Andrásné, Fekete Józsefné, Szegedy Lajosné, Barcza Ferencné, Holluják Sándorné, Oláh Andrásné, Nagy Gyuláné, Rubsky Istvánné, Magyar Györgyné, Szabó Istvánné, Mészárosné, Kiss Ferencné, Enyedi Imréné, Csorba Jánosné, Fekete Miklósné, Nagy Károlyné, Várady Alfrédné, Kuzsi Sándorné.

Leányok: Mogyoróssy Vilike, Pásztor Bertuska, Pásztor Bözsike, Szabó Katóka, Nagy Gitta, Nagy Rózsa, Torkos Kató, Varga Gizella, Enyedi Irénke, Szegedi Gabika, Bikfalvy Iucuka, Erdélyi Irénke, Bikfalvy Juliska, Fekete Pirike, Fekete Lulóka, Barcza Ilonka, Halluják Lujzi, Kiss Iucuka, Gaál Mancika, Lavotha Lucé, Nagy Irénke, Rubszky Irénke és Gizella, Hallász Anny, Magyar Ilonka és Emmuska, Szabó Terike, Mészáros Katóka, Buglyói Zsuzsika, Enyedi Margitka, Enyedi Bözsike és Jolánka, Csorba Jolánka, Szőke Katóka, Kalas Vilma, Lehoczky Baba, Agárdy Bazsika, Nagy Lili, Nagy Irma, Várady Ilonka, Szabó Piroška, Erdei Irénke, Szőke Irénke, Kemény Jucika, Dragutinovics Magda, Nagy Rózsi, Szemes Juckó.

25042/1931. aü.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termelt, vagy vidékről a város területére akár tengelyen, akár vasúton, akár postán behozott fogyasztási adóköteles cikkeket — bor, sör, hus és szeszes italokat, — a behozattalól számított 24 órán belül a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város összlakosságával azt, hogy az összes behozattali utakat fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartja és a bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, minek során a mulasztó a be nem jelentett fogyasztási adóköteles cikk után járó fogyasztási adónak 8-szorosáig terjedő bírság összegben marasztaltatik. Debrecen, 1931 november hó 6. Városi adóhivatal.

Allást keres?

tegye közé hirdetését 2 napilapban, 10 szót 50 fillérért. Hirdetését feladhatja Kossuth-utca 3. szám.

Szülítünk minden mennyiségben porosz szén pótlására

Salgótarjáni darabos kályhaszenet

Schuschitzky János és Tsa. Plac-u. 49. Telefon: 12-48
a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. vezérképviselése. Telefon: 12-62

Leszállítják a felsőház tisztikarának és tagjainak tiszteletdíját

Budapest, november 7.
A felsőház gazdasági bizottsága szombaton délelőtt ülést tartott ezen a felsőház elnöke, az alelnökök, a háznagy és jegyzők tiszteletdíjának, valamint a nem Budapestben lakó felsőházi tagok költségtérítésének leszállítását, végül pedig a felsőház háznagyának a múlt országgyűlés tartama alatt és a két országgyűlés között kifejtett működéséről szóló jelentését tárgyalta.

A bizottság elsősorban elhatározta az elnök, alelnökök és háznagy tiszteletdíjának november 1-ével kezdődő 15 százalékos csökkentését. Majd a jegyzők tisz-

teletdíjának kérdésében úgy határozott a bizottság, hogy az évi 4380.— pengő tiszteletdíjat november 1-től kezdve a jövőre nézve 2000 pengőre csökkentette. A költségvetések egy napi összehátallal a költségvetési év végéig lekeresítve 26.— pengőben állapított meg az eddigi 30.— pengővel szemben. Végül a bizottság a háznagy jelentésének tudomásulvételét és intézkedéseire a felmentés megadását hozta javaslatba. A határozatokat és javaslatokat döntés végett a Ház plénuma elé terjesztik.

Megkegyelmezett a Kormányzó a halálra ítélt gyulai vasúti merényletnek

Budapest, november 7.
A Kormányzó a mai napon kelt elhatározásával a gyulai kir. törvényszék, mint rögtönítélő bíróság által Laki Istvánra kiszabott halálbüntetést kegyelemből elengedte és megengedte, hogy az ité-

letet halálbüntetés helyett, életfogytiglan tartó fegyházbüntetésre változtassák át.

A Kormányzó kedvező döntését avsárnap hirdetik ki az elítélt előtt.

Két angol pilóta tulakarja szárnyalni Piccard tanárt a szíratoszféra repülésben

London, november 7.
Eustage és Oswald Short angol repülők, repülőgépen felszállást terveznek a szíratoszférába. 17 mérföld magasságot akarnak elérni, ami túlhaladja Piccard tanár rekordját. Felszálláskor gigászi méretű léggömböt akarnak használni, amelynek gáztöltőit nem fogják egészen megtölteni, számolva azzal, hogy a gáz felső

légrétegben kiterjeszkedik. Az utaskabint légmentesen elzárt alu minium gömbben fogják elhelyezni, amelyet tudományos műszerekkel szerelnek fel. Rádiókészüléket is visznek magukkal úgy, hogy a két merész repülő és az őket kísérő tudományos megfigyelő állandó rádióösszeköttetésben lesz a szárazfölddel.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termelt, vagy vidékről a város területére akár tengelyen, akár vasúton, akár postán behozott fogyasztási adóköteles cikkeket — bor, sör és szeszes italokat, — a behozattalól számított 24 órán belül a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város összlakosságával azt, hogy az összes behozattali utakat fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartja és a bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, minek során a mulasztó a be nem jelentett fogyasztási adóköteles cikk után járó fogyasztási adónak 8-szorosáig terjedő bírság összegben marasztaltatik. Debrecen, 1931 október hó 29. Városi adóhivatal.

város összlakosságával azt, hogy az összes behozattali utakat fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartja és a bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, minek során a mulasztó a be nem jelentett fogyasztási adóköteles cikk után járó fogyasztási adónak 8-szorosáig terjedő bírság összegben marasztaltatik. Debrecen, 1931 október hó 29. Városi adóhivatal.

Kiszolgálásunk nyújtja Önnek

Menyasszonyi kelengye

100 év óta főcikk

Kardos Lászlónál.

a szakértő biztonságát!

FŐISKOLA

A „Verbőczy” B. E. „Derék” tőr-zsének táborozása.

A debreceni „Verbőczy” B. E. „Derék”-törzse november 6-án, pénteken este az Angol-Királyud szőlőtermében tartotta a legnagyobb siker mellett első bibendi táborozását. Reszezi Lajos törzsfő bts. a vendéglátó magyar házizagda szeretetével üdvözölte dr. Nizsalovszky Endre egyetemi ny. r. tanár, patronus bajtársát, a testvéri bajtársi egyesületek képviselőit, a Jog, Becsület és Munka jegyében a táborozást megnévtette. A törzsfői megnévitő után Vidoni Jenő lev. bts. zongora száma következett aki művészi jártékával lepte a jelenlevőket. A táborozás kerincét Kiss József mb. nádor bts. előadása képezte, aki nagy felkészültséggel s kiváló tudományos megalapozottsággal az internacionális és a Pan-Európa gondolatát fejtette. Az értékes és komoly munka a bajtársok figyelmét a lezárás méltóan megragadta. A felolvasáshoz többen hozzászóltak, megvilágosítva az előadás vitás részeit.

A bibendi-táborozás pontosan 11 órakor elnémult. A bajtársak egy perces néma hallgatással emlékeztek meg az elszakított részekben élő magyar véreinkről. Majd Litterati Végő László dominus bts. szavalt a saját hazafiás költeményét, amely által igen nagy hatást ért el. Végezetül Kovács István daru bts. szavalt a víz szavaltával a résztvevőket. — Ezzel a táborozás hivatalos része véget ért. Reszezi Lajos főtrös bts. a silentiumot felhívogszította a mulatlásnak megfelelő keretek között tért engedett.

A bajtársak egy pár óráig a legjobb hangulatban maradtak még együtt. (—s.)

Debrecen szabad királyi város elsőfoku közigazgatási hatósága
20860—1931. szám.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy a III-ik állategészségügyi körzetben, vagyis a város belterületéről keletre: a füzesabonyi és hajduboszolói vasutvonalak, valamint a hajduboszolói—hajduböszörményi út tal határolt Ondód, a debrecen—budapesti és debrecen—füzesabonyi vasutvonalak közötti területen, vesztelgyanus kutyák köborlása miatt, a veszteltség fertőző betegségek szórányos jellegű fellépése állapított meg.

Ennek a betegségnek az elfojtása, illetve továbbterjedésének megakadályozása céljából a III-ik állategészségügyi körzetben az 1888. VII. tc. 65—72. §§-ai, illetve ennek a törvénynek Vgrh. Ut. 182—192. §§-ai és a 38.100—1929. F. M. sz. rendelet értelmében három hónapig tartó ebzárlat rendeltek el.

A III-ik állategészségügyi körzet területén három hónapig minden kutya kötve tartandó, az utcán vagy úton pedig szájkosárral ellátva csak pórázon vezethető.

A szabadon járó kutyákat a gyepmester összefogdossa és kiirtja, tulajdonosaikat pedig a kihágási eljárás során a hatóság megbünteti.
Debrecen, 1931 november hó. Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága: Dr. Vass Károly, tb. főjegyző.

Hirdessen
a Debreceni Ujságban

Bajomi József

A halál aratása, mely nap nap után ragadja el a magyarság legjobbjait, most ismét egy olyan férfit döntött ki sorainkból, ki nemes és önzetlen lelkületével egyike volt a krisztusi világnézet és nemzeti gondolat legértékesebb harcosainak. Bajomi József nyugalmazott MÁV. főintéző római katolikus egyháztanácsos életének ötvenedik esztendőjében rövid szenvedés után meghalt. A gyászbeszéd híre őszinte megdöbbenést és kimondhatatlan részvételt keltett a hazafias társadalom legszélesebb rétegeiben, mert Bajomi József a maga példamutató életével a katolikus mozgalom s nemzeti irányú célkitűzések minden vonalán maradandó értékű munkásságot fejtett ki évtizedeken keresztül.

A debreceni katolikus egyház társadalmi és hitéletében époló tevékenységét fejtett ki, mint amilyen jelkésedéssel szolgálta a keresztény-nemzeti irányzatot. Alig van hazafias és vallásos megmozdulás, amelynek alapítói s szervezői közt ott ne láttuk volna az elindulásnak pillanatától. Értékes tagja volt a római katolikus egyháztanácsnak, sokat buzgólkodott a Népszövetség debreceni szervezeteinek megalakításában s igyideig igazgatója is volt e nagyfontosságú szervezetnek. A katolikus Otthon egyik legtehetősebb és legrégebb vezéralakját vesztette el halálával. Különösen nagy szolgálatakat tett egyházának a körmenetek és egyházi demonstrációk szakavatott rendezésével. Mint a nacionalista politikának egyik debreceni vezére el nem lankadó lelkesedéssel s páratlan intranszigienciával szolgálta a magyar irasiedés ügyét. Utolsó lehelletéig kitartott elvei mellett. Még nem alkuvó érvényesítése az ébredő magyar gondolatnál is kezdettől fogva összeroppant. Váratlan eltávazása pótolhatatlan veszteséget jelent Debrecen magyar társadalmának életében.

Bajomi József, mint ismeretes, pár évvel ezelőtt nyugadalomba vonult és fakereskedést nyitott. Szervező képességeit ezután is felhasználta a köz javára s a legutóbbi időkig élénk részt vett a különböző egyházi s nacionalista akciókban. Elterjedt egészséges ember volt, pár nappal ezelőtt azonban agyvérzést kapott s egy újabb rosszulletet szenvedett hajnalban véget vetett az életének. Temetése ma, vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Szent Anna-utcai temető kápolnájából a római katolikus egyház szertartásai szerint. Az emperzelő szentmiseáldozatot november 9-én, hétfőn reggel 8 órakor mutatják be a Szent Anna-templomban. Elhunytát feleségén és gyermekein kívül előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja.

Menetrendváltás. A Magy. Kir. Államvasutak több vonalán egyes vonatok menetrendje megváltozott és változás történt a Duna-Száva-Adria vasút. Győr-Sopron-Ebenfurti vasút és Szeged-Csanádi vasút menetrendjében is. Ezeket a változásokat tartalmazza az „Időközi menetrendváltások” címmel most megjelenő füzetecske. Minthogy e füzetecske csak a kaphatja meg díjtalanul, aki a MÁV. menetrendben, Vasúti Útmutatóban és a régi Zöld Menetrendben lévő szelvényt beküldi, ezért felhívjuk az érdekelteket, hogy az említett menetrendben lévő szelvényt — postabélyeggel együtt — a kiadóhivatalhoz (Budapest, VIII., Eszterházy-utca 4.) haladéktalanul küldje el. Egyébként a most megjelenő Időközi Menetrendváltások a MÁV. állomások portáseinál 20 filléért kapható.

A népszövetség megbizottja csehek feljelentésére Debrecenben is megsejmelte a repülőteret

Beer amerikai ezredes csodálkozását fejezte ki, hogy a világhírű magyar repülősport milyen primitív felszereléssel rendelkezik

(A Debreceni Újság tudósítójától) Pénteken délelőtt a Magyar Légiforgalmi Rt. egyik hatalmas utasgépjén érdekes vendég érkezett Debrecenbe. Mister Beer amerikai repülőezredes, katonai attasé személyében. A repülőezredes, akit utján a magyar királyi honvédelmi miniszterium magasrangú képviselői kísérték, a genfi Népszövetség küldte ki, hogy vizsgálja felül a magyar sportrepülő egyesületek működését.

Az amerikai repülőezredes kiküldetésének érdekes háttéré van. Néhány héttel ezelőtt a csehek, akik a legkisebb magyar megmozdulástól is rettegnek, a Népszövetségnél feljelentették Magyarországot és azt állították, hogy a sportrepülő egyesületek alatt katonai repülőket végeztünk, azonkívül nagyszerűen felszerelt katonai pilótáiskolákat tartunk fenn. Felsorolták mindazokat a helyeket, ahol szerintük katonai repülések és pilótaképzések folynak. Közülük szerepel Debrecenben is, ahova Beer ezredes Budapest után látogatott el. Amint az utasgépéből kiszállt, csodálkozva állt meg az

üres térségen, amelynek végében három fahangár szomorkodik.

— Ez volna a katonai repülőter és a pilótaképző iskola? — kérdezte kísérőitől, akik felvilágosították, hogy sajnos, trianoni megkötöttségünk nem engedi meg, hogy modernebbül berendezkedjünk.

Utána megtekintette a három hangárt, amelyekből a repülőgépeket már korábban átvitték féli állomásukra, Nyíregyházára, ahova rövid félóra múlva Beer ezredes is elutazott, hogy tovább folytassa a vizsgálatot. Utközben kísérői előtt csodálkozását fejezte ki afelől, hogy a látott primitív körülmények között is tudunk repülni. „Erre csak kevés nemzet volna képes, — mondotta. Ha meggondoljuk az elért eredményeket, tulsz nélkül elmondhatjuk, hogy heroikus munkát végeztek”.

Beer ezredes értesülésünk szerint a nyíregyházi repülőter után a miskolci, pécsi és a többi vidéki repülőteret látogatja meg, majd visszatazik Genfba, ahol jelentést tesz tapasztalatairól.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán a Zenekedvelők Köre hatalmas kulturmunkájáról és társadalmi jelentőségéről

Jövőre negyedszázados működését fogja jubilálni a kör

(A Debreceni Újság tudósítójától) A Zenekedvelők Köre jövőre lép huszonötödik évfolyamába és ezért a Kör vezetősége már most megkezdte annak a hatalmas anyagának a feldolgozását, amely áttekintést ad a huszonöt éves működés eseményeiről. Egy külön albumba fognak kerülni azoknak az illusztris személyeknek a megnyilatkozásai, akik valamilyen kapcsolatban álltak a körrel s annak munkásságát ismerik. Rendkívül érdekes például dr. Hadházy Zsigmondnak, a debreceniek népszerű főispánjának nyilatkozata. Ez a nyilatkozat rendkívül érdekes szempontból taglalja a Zenekedvelők Köre misszióját s egyik része lesz a sajtó alá rendezendő albumnak. — Alább adjuk a minden tekintetben érdekes nyilatkozatot, amely egyben hű kortörténeti dokumentum.

— Amikor Debrecen város főispáni székét elfoglaltam, a város társadalmi életét szörnyen feldulva találtam. Még akkor afféle kis „bellum omnium contra omnes” folyt itt felekezettek, társadalmi osztályok, magánosok, sőt hajdani barátok között is, oly szívesen, elszántan és elkeseredetten, hogy már országos hírűvé vált és a békesség helyreállítása szinte reménytelennek látszott.

— És engem éppen e háború likvidálására s a békesség teljes helyreállítására küldött gróf Bethlen István ide, Debrecenbe. — Nehezen vállaltam, mert tud-

tam, hogy a feladat rendkívül nehéz lesz. De ha már vállaltam, hát meg is kellett csinálni.

— A háboruságban már egy-egy kis fegyverszünetet sikerült itt-ott létrehoznom, de egy általános fegyverszünetet, ahol felekezetre, társadalmi állásra, foglalkozásra, rangra, címre és politikai állásfoglalásra való tekintet nélkül egymás mellé ültek, vagy álltak volna a háboruszkodók, elképzelni is lehetetlen volt. Nem segített e téren sem tudományos, sem népszerű előadás, sem hazafias ünnepély, sem színház, sem bál. Sokáig törttem a fejem, hogy mi volna az a varázsszók, mellyel ezt a háboruszkodó közönséget legalább csak egyszer egymás mellé lehetne ültetni. Egyszer aztán eszembe jutott az a német közmondás: „ahál dalolnak, bátran odamehetsz, mert ott nem haragusznak!” A további dolog már nagyon egyszerű volt.

— Tudtam, hogy a háboru előtt már igen szép sikerrel működött Debrecenben egy zenekör, amelyet úgy látszott, szintén elseper a háboru, mert az én főispánságom idején már nem adott életjelt magáról. Ezt a kört, helyesebben a Zenekedvelők Körét kellett tehát halottaiból feltámasztani. Ez meg is történt és pedig akként, hogy újra szerveztük és én magam is élére állottam.

— És megszületett a várva-várt csoda! A Kör tagjaiul beléptek nemcsak azok, akiket gondolkodásban egy világ választott el

Perzia
Perzsaláb
Csikó
Elektrik
Nutriette

BUNDÁK

továbbá
nemes prémekkel disztett
különlegesen finom
kiállításu

női felöltők

még eddig nem létezett
választékban

RÓZSA

áruházban
Alföldi Takarékp. palota.

egymástól, hanem a halálos el-lenségek is. Már az első előadáson is egymás mellé ültek és bárátságos megértésben hallgatták a zenét! És a Kör évek során át kifejtett áldásos tevékenysége folyamán ma már el is felejtették, hogy valaha milyen nagy dolog volt... ez a kibékülés.

— Amit tehát nem tudtam elérni semmiféle mesterkedéssel, egyetlen csapásra elintézte a zene és a dal, illetve a Zenekedvelők Köre.

— Nos, ez a kis történet egyuttal tartalmazza az én véleményemet is, amely abban nyilvánul meg, hogy én a Zenekedvelők Körét Debrecenben a társadalmi béke egyik leghathatósabb garanciájának tartom. Egyben a történet kifejezésre juttatja — az évek hosszú során át sok-sok kedves estén nekem nyújtott zene művelésén kívül — a Zenekedvelők Körével kapcsolatos legérdekesebb, leghálásabb élményemet.

HIRDETMENY.

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ur 125.000/1931. számú körrendeletével a november hó 15. napjáig összes együttesen kezelt közadó tartozásait befizető adózók részére azt a kedvezményt engedélyezte, hogy hátralékos tartozások összegükre és eredetükre tekintet nélkül, kamatmentesen számoltassanak el, sőt az esetleges július 1. óta történt befizetések alkalmával felszámított késedelmi kamat és végrehajtási költség összege is térítessék vissza, illetve töké tartozásba számoltassék el. A nagymértékű és jelentős kedvezményre tekintettel felhívja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy a terhén fennálló együttesen kezelt közadó hátralékát teljes összegében november hó 15. napjáig saját érdekében befizetni el ne mulassza, mert a határidő lejártá után teljesített befizetések ezt a kapott kedvezményt nem élvezhetik.

Debrecen, 1931 november hó 6.

Városladóhivatal.

Ne írja meg szerkesztő Ur!

Hogy nehezen bírjuk már idegzet-
tel, hogy minálunk mindenből lel-
ki problémát csinálnak. Csak a
multkoriban írtunk Matuska Szil-
veszter és Cndi Sándor pszihé-
boncolgatása ellen, a pesti sajtó
már megint talált egy ugynevezett
lelki-problémát, amit ismét bon-
col, ismét rágesal s amelyen új-
ból kéjjel csámcsog minden pszihé-
leonalitikus, minden pedagógiai
zseni és minden körüli vezércikk-
író. A lelki probléma annyiból áll,
hogy egyik budapesti iskola 14
éves, izraelita vallású tanulója,
Gosztonyi Andor, — akit a torna-
tanár lopáson, — vagy mondjuk
szabálytalanságon ér, s ezért
megfedett, — hazament és ön-
gyilkos lett. Egy hét óta ezzel
van tele minden liberális lap. Ná-
day István egyetemi tanártól a
csillagos cikkek írójáig, sőt Ka-
lányi Frigyesig fel és lefelé min-
denki boncol, nyilatkozik, problé-
mát fejt, analizál és ostoba nagy
képületeket fecseg a modern
gyermek-lelek komplikáltságáról,
érzékenységéről, szítja a tornata-
nárak „katonai szellemét”, az is-
kolai nevelés hibáit. Gál Jenő
képviselő pedig a Lipótvárosi
Demokrata körben direkt szülői
értekezletet tart és a tornatanár
átbetegetését követeli. A körüli
lapok közlik az ifjú Gosztonyi ké-
pét, — melyről gondosan leirta-
ralták a faji jellegét és szegény
kis Andorkát kezdi mindenki
megkülönböztetett mértékben saj-
nálni, dicsőíteni, mártírrá avatni
és legfőként úgy beállítani a ma-
gyar középiskolát, mintha Sing-
Sing feyház lenne minden inté-
zet és liberális regényírók durva
„baka káplár” típusa minden kö-
zépiskolai tanár.

A magyar iskolai rendszernek
kétségtelenül vannak hibái, nagy
hibái, de azért már igazán nem az
iskola hibás, ha az ifjú izraelita,
— akit érdeme szerint megbüntet-
nek, — öngyilkosságot követ el.
Ez a sajtó koncert, amely most a
diáköngyilkosság nyomán fel-
zendült, nem egyéb, mint tipikus
destrukciója az iskolának, a ta-
nári karnak. Mert ime azt látjuk,
hogy a tanár ur, a pesti lapok sze-
rint durva, meggondolatlan, igaz-
ságtalan, de a nedves orru lipót-
városi csemete az már kiválasztott
lény, akinek mimóza lelke
van és akiben csak úgy hemzseg-
nek a lelki problémák. Ebben a
beállításban az iskola fenytőinté-
zet, amely zsarnokoskodik a sze-
gény kis Bandikákon, Mörická-
kon.

Hát kérem, ez az ami nem me-
het tovább. Mi magunk mondjuk,
helyes, okos, ha kell, kiméletlen
kritikára szükség van az élet min-
den vonatkozásában, tehát az isko-
lával szemben is. Az ilyen des-
trukciót, alattomos aknamunkát
azonban nem lehet túrni. Az ilyen
követeléseknek nem szabad en-
gedni, mert akkor könnyen meg-
förténhetik, hogy az ellenkező
végletbe esünk. A magyar iskola
nagyon helyesen teszi, ha a jö-
vendő fiatalságból kineveli, kiöli

ezeket a lelkiproblémákat, le-
szoktatja a fiukat a mimóza-lel-
kiségről, beteges érzékenységről,
amely a mai kor jellemző történe-
te. Férfit neveljen az iskola, ke-
mény gerincű, tiszta szívű, új ge-
nerációt, ne pedig nagy madár-
fejű, véznatestű, cvikkeres, pápa-
szemes Bandikákat, akik bele hal-
nak a lelki megrázkódtatásokba.

Mert az egész úgy voltaképpen
ott kezdődik, hogy lelkiproblémái
egészséges, okos embernek tulaj-
donképpen nem is igen vannak. S
a Gosztonyi-féle lelkiproblémát jó
néhány évezred előtt elintézte az
Ur, mikor Mózes két kö táblájára
oda vésette a parancsolatot, mely
csak ennyiből áll — ne lopj.
(mars.)

Toroczky Oszvald előadása és ünneplése a Szepesi Szövetség összejövetelén

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Szombaton este tartotta a Szepesi
Szövetség az Angol Királynő étter-
mében szokásos havi összejövetelét,
amelynek keretében meleg ünne-
plésben részesítették Toroczky Osz-
vald tanár festőművészt, aki mint
ismeretes, a nyár folyamán szepes-
ségi tartózkodása idején a csehek
fogságába került mint magyar irren-
denta „összeszűvő” és csak hosszas
kálvária után szabadult meg a cse-
hek zaklatásaitól.

Toroczky Oszvald a szepesiek
összejövetelén tetdkivül érdekes
előadásban számolt be arról a haj-
száról, amelyet a cseh hatóságok a
felvidéki magyarok életének megke-
serítése végett természetesen folytat-
nak. Elénk dokumentuma volt ennek;
az üldözésnek az a hamis vád alá-
ján megindított per is, amelynek so-
rán harminc magyar ártatlan vád-
lottja szenvedte heteken keresztül
a Benes-féle magyargyűlölet követ-
kezményeit. A gölnichányi Károli
Egyesület arguszhus huszadiki ösz-
sejövetelén nótázgató magyarok
ellen kovácsolták azt a vádat, hogy
irredenta magyar nótákat énekel-
tek s egy cseh szpion beszűzása ele-

gendő volt arra, hogy harminc ma-
gyar nyaraló vendéget, főként fiatal
diákokat és egyetemi hallgatókat
fogságba vessenek.

Kiemelte Toroczky Oszvald elő-
adásában, hogy a Szepesség lakos-
sága a cseh terror ellenére is a
legnagyobb lelkesedéssel ápolja a
magyar haza iránti ragaszkodását
s ennek éppen egyik legfényesebb
bizonyítéka az az együttérzés volt,
amely Gölnichányva egész lakossága
részéről megnyilvánult a letartóztat-
ott magyarok iránt, úgyhogy az
egész Szepességen felháborodással
tárgyalta a lakosság a letartóztatá-
sukat és érzelmeiknek a cseh ható-
ságok előtt nyíltan és bátran kifeje-
zést is adtak.

A nagy lelkesedéssel és tapsai
fogadott előadás után Toroczky
Oszvald bemutatta a nyár folyamán
a gyönyörű szepesi vidéken fest-
tetta tájképeit s a társaság tagjai so-
kára gyönyörködtek a művészi ké-
pekben és hosszasan ünnepelték
a kiváló festőművészt.

A társas összejövetel résztvevői a
késő éjszakai órákig maradtak együtt
a legjobb hangulatban.

A debreceni sakk-csapat- bajnokság eredményei

A debreceni sakk-csapatbajnokság
vasárnap már negyedik fordulóhoz ér-
kezik. Az első három forduló bővel-
kedett a meglepetésekben és ezek kö-
zül a legnagyobb, hogy a debreceni
sakk-kör a Munkásotthon B. csapatá-
nak két és fél pontot adott le. Az el-
digi eredmények:

Első forduló. Máv. Egyetértés A) —
Máv. Egyetértés B) 6:0, Vill. Váll. önk.
csapata A) — Vill. Váll. önk. B) 6:0. De-
receni Sakk-kör — Munkásotthon B) 3
és fél:2 és fél. Egyetemi Kör — Munká-
sotthon A) 5:1. Magántisztviselők —
OMIKE 4:2. Ref. Gimn. Tan. Képző-
kombinált — Ker. Alk. Egyesülete 3 és
fél:2 és fél. Szabadnapos a KIE.

Második forduló. Máv. Egyetértés A)
— Ker. Alk. Egyesülete 6:0. Máv.
Egyetértés B) — Vill. Váll. B) 3 és fél:
2 és fél. OMIKE — Vill. Váll. önk. A) 4
és fél:1 és fél. Munkásotthon A) —
Munkásotthon B) 4:2. Magántisztviselők
— KIE 3 és fél:2 és fél. Egyetemi
Kör — Ref. Gimn. kombinált 5 és fél.
Szabadnapos a debreceni Sakkkör.

Harmadik forduló. Munkásotthon
A) — Vill. Váll. önk. B) 6:0. Munká-
sotthon B) — KIE 4:2. Ker. Alk. Egyesü-
lete — Vill. Váll. önk. A) 4 és fél:1 és
fél. Egyetemi Kör — Magántisztviselők
3 és fél:2 és fél. Debreceni Sakkör —
OMIKE 3 és fél:2 és fél (két parti függő-
ben maradt). A Ref. Gimnázium
Tan. Képző kombinált — Egyetértés A)
mérkőzés elmaradt.

A negyedik forduló programja:
Munkásotthon B. — Egyetértés B. d. e.
fél 10 órákor, Margitfürdő. Magán-
tisztviselők — Munkásotthon A. d. e. 10
órákor, Piac-u. 39. Ker. Alk. Egyesü-
lete — Egyetemi kör d. e. negyed 10
órákor, Sas-u. 2. OMIKE — Egyetértés
A) d. e. 9 órákor Piac-u. 19. sz. De-
receni Sakkör — Vill. Váll. d. e. 10 óra-
kor a KIE-ben, Piac-u. 7. szám. Ref.
Gimn. Tanítóképzők komb. — KIE ké-
sőbb meghatározandó helyen és idő-
ben. Szabadnapos a Vill. Váll. B) csapata.
Az érdeklődők a versenyt díjtalanul
látogathatják.

34034 931. I.

HIRDETMEY

A m. kir. kereskedelmiügyi minis-
ter ur 58317.6./B.—931. K. M. számú
rendeletével elrendelte a debreceni
Helyi Vasútnak Csapó-utca végpontból
kiindulólag a debreceni Köztemetőhöz
vezetőleg tervezett vonalmeghosszab-
bitása tárgyában a közigazgatási bejár-
rást s annak idejéről f. évi november
hó 12-én, csütörtök délelőtt 9 óra 30
perccel, összejöveteli helyeül pedig a
városháza kistanácsstermet tüzte ki.
Erről az érdekeltektől magánlevelet a
46181.1896. K. M. számú rendelete
utalással és azzal értesitem, hogy a
bejárásom megjelenhetnek és esetleges
észrevételeiket jegyzőkönyvbe vehet-
hetik. Debrecen, 1931 november 7. —
Polgármester.

HIRDETMEY

Közhírré teszi a városi adóhivatal,
hogy az 1931. évben bejelentett és
megállapított elemi károk leírású jegy-
zékét folyó évi október hó 30. napjá-
tól kezdődő 15 napon át közszemlére
tette ki. A közszemle ideje alatt a le-
írású jegyzékeket a föld tulajdonosai-
ra nézve illetékes hivatalos helyisé-
gekben érdekeltek a hivatalos órák alatt
megtekinthetik s a közszemle lejá-
rának utolsó napját követő 15 nap
alatt esetleges felebbezéseiket a m.
kir. pénzügyigazgatásnál írásban be-
nyújthatják. Felebbezés a közigazga-
tási bizottság adóügyi albizottságához
intézendő. Debrecen, 1931 október hó
29. Városi adóhivatal.

Ha állást keres

ha venni, vagy eladni akar, avagy

lakása kiadó,

ha butorozott szobát, esetleg alkal-
mazottat keres

10 szavas

apróhirdetése

biztos eredményre vezet, s csupán

50 fillérbe kerül

vesénap 70 fillérbe és két reggel
napilapban jelenik meg, a

DEBRECENIUJSÁG

HAJDUFOLD

és Debreceni Független Ujságban, ha

Kossuth u. 3. I. emelet

adja fel hirdetését.

**Ma délelőtt lesz az iparosok
tüntetésének ünnepélyes
átadása**

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Lélekemelő s az iparosság körében
buzdító hatást kiváltó bensőséges ün-
nepélyt rendez az Ipartestület abból
az alkalomból hogy az Országos
Ipartestület nyolc debreceni kiváló
iparost érem és oklevéllel tüntetett
ki és pedig ezüst díszéremmel Biczó
Gyula építőmestert, egyesületi dísz-
éremmel: Nagy József szobrászmestert,
Weszely Antal bádógosmestert, Sur-
kadi Dezső kefésmestert, Schneider
Mihály sütőmester Szabó József ke-
rékgyártómestert, Bihary Gábor in-
katosmester és az időközben elhalt
Krausz Kálmán bádógosmestert.

Az ünnepi díszülés az Ipartestület
dísztermében ma délelőtt 11 órakor
kezdődik az Iparos Dalárda meg-
nyitó énekével. Az ünnepélyen a vá-
rost dr. Vass Károly tb. főjegyző
kénviseli.

Az Ipartestület ezúton kéri fel a vá-
ros iparostársadalmát, valamint az
iparbarátokat, hogy az ünnepélyen
minél nagyobb számban szíveskedjenek
megjelenni.

Este 8 órai kezdettel az ünnepeltek
tisztelőtára Némeih Lajos Csapó ut-
cai vendéglőjében családi jellegű
társasvacsora lesz. A vacsora ára
személyenként egy pengő husz fillér,
ital nélkül. A vacsorán vendégeket is
szívesen látnak.

**Betörést kíséreltek meg sz. Várady
Gyula ny. plébános lakásán**

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Sz. Várady Gyula író, nyugalma-
zott plébános tegnap délelőtt feljel-
lentést tett a rendőrségen, hogy né-
hány szombatira virradó éjjel ki
akarták fosztani. Feljelentése szerint
két ismeretlen betörő a hajnali órák-
ban a kerítésen keresztül bemászott
az udvarára, ahonnan csak azért
nem tudtak belébb kerülni a lakásba
mert a kutyái megtámadták őket.

A két hatalmas szelindek abban a
pillanatban, amikor a két betörő az
udvaron földet ért, rájuk támadt és
néhányszor végig kergették őket a
ház körül. Csak nagynehezen sike-
rült elmenekülniök.

A rendőrség az ügyben a nyomó-
zást megindította.

**A tanyai iskolák növendékei
nem tudják beszerezni
tankönyveiket.**

A tanyai elemi iskolák gond-
nokságának ülésén Ráthonyi La-
jos igazgató szótartotta, hogy az
iskolák növendékei között bor-
zalmas nyomor uralkodik. A gyer-
mekek nagy része tankönyvekkel
sem rendelkezik, mert a szülők
képtelenek megvásárolni a tan-
könyveket. Az iskolai gondnok-
ság a városhoz fordult, hogy száz
pengőt adjon a szegény gyerme-
kek tankönyveinek beszerzésére.
A tanácsi értekezleten ma tár-
gyalták ezt az ügyet, azonban
megállapították, hogy a szüksé-
ges pénz nem lehet kiutalni,
mert a szükséges fedezet nem áll
rendelkezésre.

Vásáry polgármester kijelen-
tette, hogy a város törvényes kö-
telezettségeit teljesíti, de azt a
mai viszonyok között senki sem
veheti rossz néven, ha törvényen
tulmenő kötelezettségeinek nem
tehet eleget.

**Az olcsó Cipőárusítás tovább tart
(Piac utca 22 Kontsák mellett)**

**A még raktáron lévő SALAMANDER cipőket
is olcsón áruljuk.**

Siessen cipőszükségletét beszerezni.

ZOKON NESSÉK...

Esti dal

(Közszólás a politikában)

Hast e' Bröche: este van mezin'.
Weltner ur is uira feltekint:
Dafke, war e' zisse Zriesz', ezal!
„Mával is fogvott a földi zaj!”
Frakciódnak, vaih, mi jár eszében?
Annyi szent, hogy eszme nem
terem...

Kis kacsódat összefogva szépen
Üsd a padot, édes Weltnerem!

Zsig az élet, züg a parlament:
Sándor Pál is uira balra ment
S fölszigázza régi ingerünk.
Csakhogy itt vagy, — jó Buchin-
gerünk!

Móni... Kóbi... visszajötték épen
S Büchler ur is uira bent terem...
Kis kacsódat összefogva szépen
Verd a padhoz, édes Weltnerem!

Egyeseknek drága kincs az elv:
Többet ér egy cuclista nyelv.
Ist ja giffig, wie e' Cyan ist:
Alle Lajte sind ja cyanist...
S jó modornak halkuló mezében
Fengszelni őket sem merem...
Kis kacsódat összefogva szépen
Mérgeződi csak, édes Weltnerem!

Büchleréken tulkiált a G-ósz:
„Schlachte Zait, ma kárba vész a
szósz!”

S monda többször eztet hálosan
Szól az Enstein esztorgályosan:
(Két kezével nyulva át a széken)
„Ezt a padot jost is megverem!”
Kis kacsódat padra téve szépen,
Te is üssed, édes Weltnerem!

Kint az inség, laizat a nyomor:
Conti-utca más miatt komor...
Az, mi keblet olv nagyon gyötör.
Weltner ur egy rendeletre tör
Röpke szók és geszturák közöttében.
Minden szava csupa szenvedem:
Kis kacsódat el ne rejtve, széren,
Hadonász csak, édes Weltnerem!

Nincs sokaknak földi oltalom,
Ez a bai most a baloldalon,
Weltner arca egyre hevesebb,
Mert a „népig” egyre kevesebb!...
Issza hangját, mint teát a „tummal,
Reisinger, ki szinte ott terem...
Perbe szállva a statáriummal,
Destruáli csak, édes Weltnerem!

Hast e' Bröche: este van mezin'.
Weltner ur is uira feltekint:
Dafke, war e' zisse Zriesz', ezal!
„Mával is fogvott a földi zaj!”
S míg Jakabnak hámi jár eszében,
Annyi szent, hogy eszme nem
terem:

Kis kacsódat összetéve szépen,
Emlékezz csak édes Weltnerem...

Volt idő, hogy szívünk elszakadt,
Weltner ur is szinte elszaladt,
Raita volt az ősi tiszta vért
S ezzel aztán uira visszatért...
Aki nem tud von de' zane' Lében:
Gott über die Weltner! —
elverem...

Kis kacsódat szádra téve szépen,
Szót se szólhatsz, édes Weltne-
rem!...
LISZTIUS.

nek magyar lélekből fakadt, ön-
zeten elhatározásáról nagy örömmel
vesz tudomást, annál is in-
kább, mert tudvalevő, hogy eddig
is minden alkalmat megragadtak
a magyar nyomorúságnak orvos-
lására. Nemrégiben a leszerelt ka-
tonák polgári elhelyezkedése ér-
dekében Debrecen tisztjei épügy
felhasználták összeköttetéseiket,
mint ahogyan az inséges hóna-
pokban is segítséget adnak a
szenvedő polgárság egyik igen
nagy csoportjának.

**Dr Kovács Ferenc és dr Orsós
Jenő patronussá avatása.**

Az Országos Turul Szövetség
debreceni kerületébe tartozó or-
voskari Csaba Bajtársi Egyesület
12-én, csütörtökön este tartja az
Arany Bika éttermeiben megnyitó
és avató dísztáborozását esti fél
kilenc órai kezdettel. A táborozás
a „Dobó Katica” leánytörzs első
nyilvános bemutatkozása is lesz s
a leánytörzs tagjai a műsorban is
részt vesznek.

A dísztáborozáson avatja az
egyesület patronussává dr Kovács
Ferencet, a nőgyógyászati klinika
új professzorát és dr Orsós Jenőt,
a sebészeti klinika magántanárát.
Ugyancsak felavatják az elsőéves
darubajtársakat és leventéket is.

A dísztáborozás lesz egyben az
idei szezon első táncos mulatsá-
ga is amennyiben a hivatalos rész
után tánc lesz.

**Betörők jártak egy szatóc
üzletben**

A nap-nap után megismédlődő be-
törések sorozatában dént... szom-
batra virradó éjjel Nagy József sza-
tóc Pozsonyi-ut 16. számú házban
lévő szatóc üzletét akarták kifosztani.
A redőnyöket már feszítették,
amikor valaki mezzavarta őket, mire
hanyatt-honlok elmenekültek.

A rendőrség megállapítása szerint
a tettesek akik valószínűleg ketten
voltak, feszítővasakkal dolgoztak és
már-már befejezték a munkájukat,
amikor egy késői járó-kelőtől meg-
ijedtek és zsákmány nélkül elfutot-
tak.

Kézrekerítésükre a rendőrség szé-
leskörű nyomozást indított.

Hölgyeim!

Hölgyfodrászati műtermemben első-
rendű munkaerőkkel való kiszolgálás
igénybevételénél a következő ked-
vezményes árakat számítom:

- Ondolálás 1.— P
 - Hajmosás —.80 P
 - Egyült 1.80 P
 - Hajvágás —.80 P
 - Manucur —.60 P
- Tartós villanyondolás már 8.—
pengőtől. Henné-hajfejtés és paróka-
készítés a legjutányosabb áron.
RAMMINGER hölgyfodrászati,
Szent Anna-utca 10—12. sz.
Telefon 15—37, Városi bérpalota.

**A debreceni helyőrség tisztjei 136 inségest
látnak el téli élelemmel**

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A debreceni helyőrség tisztí és
altisztí kara, mely hazafias öatu-
datától vezérelve a közjótékony-
ság terén is mindig előjár példam-
utató magatartásával, most is-
mét bizonyosságot tett nemzeti kö-
telességérzete s elhivatottsága
mellett. Amikor a 6. vegyesdan-
dárparancsnokság tisztjei ismét
résztvesznek az országos nyomor
enyhítő akcióban, ugyanakkor a
debreceni helyőrség tisztí és al-
tisztí kara közös lelke-edéssel azt
is elhatározták, hogy megajánlá-
sukkal a debreceni inségeseken
akarnak segíteni.

Ez a nemes és lélekemelő el-
határozás nemcsak a polgári tár-
sadalommal szívből és lélekben
szorosán együttérző katonai szel-
lemnek ékes megnyilatkozása, de
megérzése és felismerése annak

a szociális követelménynek is,
mely ott akar segíteni a szenvedő
magyarokon, ahol a nyomorúságot
legközelebből tapasztalja: a
saját működésének területén. A
helyőrség akciója ugyanis a hábo-
rus idők debreceni áldozatainak:
hadirokkantak, özvegeknek és
hadjáróknak óhajt téli élelmet
biztosítani, párhuzamban a városi
segélyakcióval. Mint értesülünk,
négy hónapon keresztül százhar-
minchat embert lát el a helyőrség
napi élelemmel, mely teljesen
egyenlő lesz az utóbbi időben ki-
fogástalanná fejlesztett legénységi
koszttal. Az élelem kiosztását a
város különböző pontjain, az
egyes laktanyák és a rászoruló
lakásainak fekvése szerint kíván-
ják lebonyolítani.

Debrecen hazafias társadalmá a
helyőrség tisztjeinek és altisztjei-

MAGYARORSZAG UTOLSÓ ŐSVADONA

Vitorlás csónakon a Fertőn, ahol negyvenezer éves cölöpépítmények, az egyiptomi napisten szentélye, Jókai Mór „Névtelen vára“ a muliról mesélnek

Hany Istók, a piromániás „haleMBER“ csodálatos története. Utí levél a nyugati végekről

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A másfél ól magasságu nádréteg közé vágott csatorna szennyes, szürke víze mozdulatlanul kigyózik előttünk. A vitorlásnak semmi hasznát nem vesszük. Majd a nyílt tavn — magyarázza halászlegényünk, aki vállalkozott arra, hogy négy személyes „Seeboot“ lán kivisz bennünket a Fertőre. Addig csáklvázni kell. Három méter hosszú, keskeny rudját négy másodpercenként letolja a csatorna fenekére és nagyokat lók a sekélyvíratu, széles vitorlás. Pompásan kezeli az őskori szerszámot, melyet ma már egyedül csak itt használnak. Különb a Fertőn évezredek óta más sem igen változott meg. Középeurópa testén ez az utolsó szüzi terület, ahol minden a történelem előtti idők őseredetiségét őrzi. Kulturátlansága, csodálatos növény és állatvilága másutt hatalmas lendítőkereke lenne az idegenforgalomnak. Mi magyarok nem törődünk vele: a legjobb lehetőséget is kiaknázatlanul hagyjuk. Az osztrákok már élelmiszebbek. Mióta a tó északi részét „Burgenlanddal“ együtt megkapták, egymásután virágoztatják fel a partmenti községeket. Az elesott Rusztnak és Nezsidernek az elmúlt nyáron volt olyan idegenforgalma mint az egész Tiszántulnak együttvéve

Áz ősember birodalma

Gyorsan siklunk előre. Távolról még ide látszik a fertőrákosi templomtorony. A legközelebbi kanyarban ez is eltűnik előlünk. Ettől kezdve egy érezzük, mintha semmi közünk sem lenne a kultúrához. A hatás az első pillanatban lenyűgöző. Lassan aztán megszokjuk a maga nemében egyezdülálló, vad környezetet és valami leírhatatlanul kellemes érzés vesz erőt rajtunk. Mintha kivételesen régi valónkból és kilöknénk magunkból mindazokat a különöket, amelyek állítólag felemelik, de egyszerűsége mind bilincsbe verik az embert. Kultúra, civilizáció, könyv, festmény, technikai produkció, politika, gazdasági krízis, társadalmi kötelezettség, minden, amit a parton elhagyunk, végtelenül nevelésesnek és kicsinyes valaminek tűnik fel ebben a környezetben, ahol ezer esztendő lezfeljebb röpke évek számát.

Az imént még irodalmi kérdésekről vitatkoztunk. Most zavartan nézünk egymásra és valami megmagyarázhatatlan szégyenérzés van bennünk. Pontosan nem tudnánk megmondani, hogy mi megy végbe a tudatunk alatt, csak azt érezzük, hogy odakint, ahol a nádrétegeknek háttart szab az eke, valami nincs egészen rendben. Valamikor elhibázta a dolgot az emberiség és azóta feneketlen kátyuba vagyunk.

Nád, nád, nád...

A hágyadjan sült októberi nap fénykévéi megtörnek az alacsonyan szálló felhőfoszlányokon és végig hurozzák az azurkék eget. Mintha hárfá feszülne a horizontok között és láthatatlan istenkezek iátszanak rajta az örök élet színoniáit. Az idekélő hegyek mozdulatlansága, a színek eszeveszett orgiája a nádrétegek monoton zúgása, a szellő kacarászása, a tó hullámzása, a mindunt-

lan felröppenő, soha nem látott madarak surrogása csodálatos harmóniába olvadnak össze és valahol a tudatunk alatt tédre kényszerítik bennünk a fölényes kultúrembert, aki ijedt gyermekmódiára, szepeve érzi az annyiszor megtagadott Isten közelségét.

A másik ösztönös énünk évoét harsog és zuhogva tör elő belőle a természetes vágy: jó volna boltozatos mellű, szép szálla embernek lenni és a legközelebbi farkascsapason végkéi nekivágni a nádrétegeknek...

Negyvenezer esztendő építmények

A csatornából már rée kiértünk. Kifeszített vitorlánk duzzad a feltámadt szélről és vígan viszi előre csónakunkat. Északnak tartunk és ha jó időnk lesz, két óra múlva Nezsiderben leszünk. Addig még 24 kilométer az út.

Soproni miságitó kollégánk, aki elkísér bennünket a tóra, hangosan magyaráz:

— Ott lent, délkeletnek, a Szunyogsziget mögött, ahol a nádrétegek egy kicsit behorpad. Széchenyi Béla gróf harminc-negyvenezer esztendő cölöpépítmények maradványaira bukkant. Valamivel északabbra köröri szerszámokat találtak. Azóta a Fertővidéken állandóan laknak emberek. Valóságos csoda, hogy a tó mégis megmaradt olyan, mint amilyen évezredekkel ezelőtt volt. Legalább is az emberek nem változtak rajta.

— Nyugatról a Mithras-szentély oldalala látszik ide. Oltárkőjét sziklába faragták, gyönyörű dombormű közepén Mithras napisten áll. Tőle jobbra Phosphorus magásra emelt fáklyát, balra Hesperus lefelé fordított szővétnek tart a kezében. Alattuk a bika vért nyaló eb és a kigyó alakjai vannak kifaragva. A szentély, melyben a római katonák a légiókban elterjedt perzsa napisten-kultuszának hódoltak, 1600 esztendő. Krisztus után a harmadik században építették és körülbelül 25 évvel ezelőtt bukkantak rá véletlenül.

Közvetlen alatta húzódik a légiók országútja, amelyet Dzsingisz khán hordáitól kezdve Napoleon gránátosáig a történelem minden nációja végigsöpört.

Hany Istók története

— Ezek a legrégibb emlékeink. A többi már csak érdekesség szempontjából veheti fel velük a versenyt.

Csónakunk egy messze kiugró földszanc maradványai mellett szünya, Ujságúó kollégánk úbol magyarázni kezd.

— Állítólag ezen a földszanc állt Jókai „Névtelen vára“. Itt élt hosszú éveken át a nagy mesemondó francia királyleánya, aki egy holdfényes este körülbelül ezen a helyen, ahol most mi vagyunk, szentül-szembe látta a „haleMBER“ Hany Istókot. Hogy a francia királyleány históriájából igaz, ma már nehéz volna eldönten. Az azonban bizonyos, hogy Hany Istók élt. Története meglehetősen fantasztikus.

— 1749. március 15-én a Hanyász mocsariból egy félig állati életű gvereket fogtak ki a halászok, akik hol a Fertő tóban, hol a nádasokban

többször találkoztak vele, de annyiszor eltűnt a szemek elől. Kitűnően uszott és állítólag percekig a víz alatt tudott maradni. A teste nagyon kényes volt és az utai közö szőhártvaszerü borkeményedés tört Talán soha nem fogták volna el, ha a víztől meglehetősen távol, sütkézés közben meg nem lelik. Bevitték a kapuvári várba ahol herceg Eszterházy jóvoltából mindent elkövettek, hogy kivetkőztessék állati mivoltából. Nem sokra mentek vele. Egyedűli a tűzszerszámok keltették fel az érdeklődését. Valóságos piromániába esett és ha teltette gyújtogatott. Elküése napján majdnem a fél Kapuvárt felperzselt. Egy darabig gyönyörködött a lángokban, majd mikor észrevette, hogy az emberek fenyegetően közelednek hozzá, futásnak eredt és amint az ingovány szélét elérte, eltűnt áldozói szemek elől. Amilyen néhezkesen mozgott a szárazon, olyan ügyes volt a vízben. Soha többet nem tudták elfogni pedig ezután is láták még uszkálni hol a Fertőn, hol a Hanyász mocsariban. Emléket (?) a kapuvári vár udvarán még ma is őrzi egy kutyaconsorotzat, amelynek főalakia őt ábrázolja.

Vihar a Fertőn

A tó hirtelen kiszélesedik és megsziról ide látszik a nezsideri Tóber-hegy, ahol valamikor Ágnes és Mária özvegy királynék udvart tartottak.

Akkoriban még szümmagyar volt az egész vidék. Erd, Seleg, Víz-földe, Keych Póstatelek mind-mind árnákorai határörtelepítések voltak a Fertő 14-15 századbeli áradásai azonban még a helyüket is elmosták. Azóta németek laknak a környéken. Ha másképp történik, „Burgenland“ még ma is Magyarországához tartozna.

Az egyre erősödő szél magas hullámokat kavart körülöttünk. Vitorlásunk nyugtalanul hányódik. Halászlegényünk aggódva néz észak felé.

— Látták ott azt a hatalmas hegy-szakadékot — mutat el Dévény irányában. A legveszedelmesebb vitorlások. Ha onnan fú a szél, mindig baj történik a tavon. Jó volna visszafordulni vagy bemenni Rusztra.

Az utóbbit választjuk. Derékszőben fordulunk meg nyugat felé. A szél oldalt kap bennünket. A vitorla majdnem a vízszintig hajlik. Mögöttük hatalmas hullámhátai tornyosul és abban a pillanatban, amikor csónakunkra zúdul, kilátszik a tófenék iszapos földje. Alig érveméres a víz. A szél lehajította délnek ahol előntötte a kaszálókat. Minduntalan megfenekünk. Késő délután lesz, mire bevergődünk a ruszti csatornába. Utabb félórát eskülyázás kövekezük és már sötétedik, amikor kikötünk. Mögöttük bőséges ve zug, harsog a titokzatos Fertő... (bj)

A Csokonai-kör Kazinczy ünnepélye

Eppen száz éve annak hogy az 1831-iki rettenetes kolera járvány kioltotta a magyar irodalom egyik legnemesebb és hatására nézve legkimagaslóbb alakjának, Kazinczy Ferencnek az életét. Az idei esztendőben a dicső nagyjaink kultuszát mindig híven ápoló tudományos és irodalmi egyesületeink legtöbbit meggyújtotta már a kegyeletes emlékezés oltártűzét az első európai műveltségű és korszakalkotó munkásságu magyar író számára. Ő volt az első író magyarországon, aki lázas munkásságával, rendkívüli munkabírással irodalmi életet teremtett. Mint irodalmi agitátor huszonegy kötetet kitévő levelezésével széles ez országban irodalmi működésre izgatott, buzdított mindenkit, akiben az írói tehetségnek egy csekély szikráját vélte felfedezni. Folyóiratokat helyettesítő sűrű levelei vitték az ország minden részébe az elismerő díszretekét, a bíráló fejtegetéseket a helyes esztétikai elveket, hogy a díszet és oktató irányítás által mennél szélesebb körű és mélyrehatóbb irodalmi virágzás következzeik be.

A kényesebb ízlést is kielégítő és művészi célokat maga elé tűző irodalmi kialakuláshoz azonban főleg kifejező, simulékony nyelvre volt szükség. Tiszteletré méltó hátorázzal hozzáfogott az addigi érdes, nehézkés és „parasztos“ magyar nyelvnek kicsinosításához. Ezernyi akadállyal küzdve megindította a nyelvújítási mozgalmat annak élére állt s a vezető osztályok többségének együtt ellenzése, sok elkeseredett támadása és gonyolódása ellenére a nyelvújítás ügyét diadalra vitte.

Az elsatnyult magyar irodalom felvirágoztatásán, a magyar írók izlésének finomításán és az olvasó közönség szellemi színvonalának emelésén oly eredményesen munkálkodó nagy magyar írónak emlékeztet a debreceni Csokonai-kör is fel akarja idézni halálának centenáriuma alkalmával. Folyó évi november hó 17-én, Csokonai Vitéz Mihály születésének napján műsorán városunknak kiváló esztétái, írói és művészei közül dr. Pap Károly egyetemi ny. r. tanár a Csokonai-kör elnöke, Péterffy László a debreceni ref. leánygimnázium főnök tolla tanára, ifj. dr. László Nándor Szalacsi Rácz Imre, a fiatal költői generációnak izmos tehetségei,

Hoór-Tempis Erzsébet az országos-hírű énekművész, Tautó Sándor ref. segédlelkész ismert szavalóművészek, továbbá a Mácsai-dalok énekkara fognak szerepelni. Az ünnepély részletesebb ismertetésére későbbi számainkban vissza fogunk térni.

Csalással való'nak egy debreceni hentes

Tóth Mihály debreceni hentesmester és fiatalkorú fia család büntetővel valója állottak a múlt nap a debreceni törvényszék egyik tanácsa előtt. Tóthék a múlt év őszén elmentek Pocsajba, ahol D. Szabó János vettek négy darab bízott sertést négyszáz pengőért. A vételárból fél pengőt azonnal ki is fizettek és kielentették, hogy a még hátralékból levő összeget akkor fogják kifizetni, amikor a debreceni vározhíra beszállítják a sertéseket. Ez pár nap múlva meg is történt és Tóth Mihály Telek utcai lakásán egy nap beköszöntött D. Szabó kocsisa és jelentette hogy a négy sertést elhozta és kéri ezeknek az árát. Tóth ekkor kielentette, hogy jelenleg nem tud fizetni, eljében nem sokára ismét elmev Pocsajba és megint rendelést eszközöl s ekkor fogja kifizetni a még hátralékos összeget. A kocsis lerakta a sertéseket és hazament.

Hetek múlva ismét megjelent Tóthék lakásán D. Szabó János, ekkor azonban csak Tóth Mihály anyját találta otthon, aki azt monddta, hogy a fia Németországba utazott, holott a feljelentés szerint Tóth Mihály ebben az időben Budapesten volt és esze ázában sem volt Németországba utazni. Amint ez D. Szabó János tudomására jutott feljelentést tett Tóth Mihály ellen, akinek a büntető ügyében a múlt nap tartották meg a főtárgyalást a debreceni törvényszékén. A vádlottak mindketten tagadásban voltak s a kihallgatott tanúk és sértettek sem tudtak kellő mértékű bizonyítékot felhozni a vádlottak bűnössége mellett. A törvényszék ezért elnolotta a főtárgyalást és elrendelte a bizonyítás kiegészítését arra nézve, hogy a vádlottakkal szemben mennyiben áll fenn a család valószínűleg még a jövő hónap folyamán ki lesz tűzve.

A vidéki ipar és kereskedelem kívánságairól memorandumot nyújtott át a debreceni kamara a kereskedelemügyi miniszternek

A debreceni Ipar és Kereskedelmi Kamara az elmúlt napokban hatalmas memorandumot juttatott a kereskedelmi miniszterhez, aki előtt részletesen kifejtette azokat a jogos kérelmeket, kívánságokat, melyek a vidéki ipar és kereskedelem részéről a megváltozott gazdasági helyzetben előállottak.

A memorandum elején a devizagazdálkodással foglalkozik s kéri, hogy az exportra dolgozó, de egyben nyersanyagokat importáló vállalatok részére adjanak egy bizonyos, havi devizakontingens, melyek felhasználásához külön engedély nem kell. Az exportra nem dolgozó, de külföldi anyagokat felhasználó vállalatoknál szintén meg kell állapítani egy áruhitel és devizakeretet.

A devizagényléseket simábban és gyorsabban kell lebonyolítani. Ennek módja az lenne, hogy a vidéki igényléseket az illetékes kereskedelmi és iparkamaráknál nyújtanák be és ott bírálják felül. A vidéki igénylések jelenleg 8-10 napi késedelmet is szenvednek a budapesti kamara közvetítése folytán. Az utánvételes forgalom csődöt mondott s ezért szükséges, hogy a Nemzeti Bank vidéki fiókjait az utánvételes küldeményekre vonatkozólag nagyobb hatáskörrel ruházzák fel.

Az iparfejlesztési törvény életbeléptetésének sürgetése

Kívánatosnak tartja a kamara az export tevékenység előmozdítását. Kíveteli, hogy szüntessék meg a szövetkezetek állami támogatását. Likvidálják a Futurát, amely a Tiszántúlon a kamara szerint tönkretette a gabonakereskedőket.

Kívánja a kamara, hogy a közszállításokon résztvevő vállalkozók a gazdasági válság bekövetkezése után teljesített áruszállításoknál felszámíthassák azokat a az árkülömbözeteket, melyek nem voltak előreláthatók és amelyek főként az adók emelése, árak drágulása miatt állottak elő.

További lényeges kívánság, hogy a kormány mielőbb lépesse életbe az új iparfejlesztési törvényt és módosítsa annak bizonyos szakaszait. Sürgősen szükség van az iparfejlesztési székházakat terhelő kölcsönök rendezésére. A debreceni kamarának 34 iparfejlesztési 547.000 pengő kölcsönt kért székházaitozásainak rendezésére. A kölcsön kiutalásáról meg is érkezett az értesítés, de a pénzt mind a mai napig nem kapták meg. S ennek következtében a debreceni, karcagi, sarkadi, nyíregyházi járároszállási, mátészalkai, kisvárdai iparfejlesztési a tegsúlyosabb helyzetben vannak.

A kereskedelem és ipar kívánságai szociális téren

Erélyesen hangsúlyozza a memorandum a felesleges közüzemek megszüntetését, mert ezek az

üzemek elbírhatatlan versenyt okoznak a magánvállalatoknak. Lényeges kívánság a Társadalombiztosító Intézet szanálása. Kívánja a kamara a szociális biztosítás terheinek apasztását, az adminisztráció egyszerűsítését, a teljes önkormányzatot, a szolgáltatások csökkentését és az öregségi biztosítás időleges felfüggesztését.

A Társadalombiztosító Intézet vidéki szerveinek anyag szükségletét a vidéki ipar és kereskedelem utján szerezzék be. Kéri a kamara, hogy a kisiparosok mielőbb adóalapját szállítsák le 1932-ben. Tiltakozik a látszatadó ellen, amely eddig is sokat ártott az államnak és a kereskedőknek. Kéri, hogy miután az ipar és kereskedelem nem tudja két hét alatt mobilizálni minden kivételőségét, a november 15-ig elendelt kamatmenesztiát ne csak a száz százalékos befizetések, hanem az ötven százaléknál kezdődő adó befizetésekre is alkalmazzák. Kívánatos, hogy a forgalmi adó fázis rendszerét minden vonalon ve-

zessék be. Szükség van a közgazdasági illetékek mérésére is.

A vasúti forgalom javítása

A vasutügyek kapcsán ismét követeli a kamara, hogy Debrecenbe este hat órakor érkező gyorsvonatot szüntessék meg és ehelyett állítsák vissza az a gyorsvonatot, amely 10 órakor érkezett Debrecenbe. A Déli vasút állami kezelésével kapcsolatban szükséges, hogy a Tiszántúl és Dunántúl között közvetlen kocsikat járassanak, mert tarthatlan állapot, hogy míg Püspökudányban fel lehet szállani az ostendei és kaalsbadi közvetlen kocsira, addig Nagykanizsa, vagy Balatonfüred felé nem lehet közvetlen kocsit kapni.

Munkaalkalmak teremtése

A memorandum végül a munkaalkalmak teremtésével foglalkozik és követeli, hogy az olyan közszállításoknál (táma, lábbel), amelyeket eddig központosítva szereztek be, nyújtsák mód arra, hogy bizonyos megállapított egységáron a vidéki szervek részére szükséges szállítást vidéki iparosok is elvégezhessek.

Fontos, hogy az állami szállítóknál a jelenleginél nagyobb százalékos biztosítással a kisiparnak.

Uj vezetés mellett, teljesen átalakítva indul neki az Arany Bika a téli szezonnak

Sajtóbemutató az átalakított Arany Bikában

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

November elsején megújult az Arany Bika kávéház, sörlház és étterem. A részvényársaság házi kezelésbe vette a nagyhirű vállalatot és hatalmas tökével újjá teremtette Debrecen legnagyobb vendéglőjét.

A sajtóbemutató pénteken este folyt le.

Az újságíró kettős munkát végzett: regisztrálta a tényeket és lerögzítette igekeztet a hangulatot.

Tények:

Átalakított és megnagyobbított kávéház. A hatalmas ablakok mellett pompás és kényelmes kanapékból nézhet az ember a város központjára sűrített életét. Innen indul és ide tér minden irányból a villamos itt van az autóbussz végállomás, itt keresztezi egymást a város négy fő iránya. Igazi központ, igazi kávéház. Az új csillárak, égőnek barátságos fénye, az új elrendezés, az átszervezett kiszolgálás és a lapokról való gondoskodás, minden reklámmal jobban beszél az új igazgatóság törekvéseiről.

Régi hányt pótol a telefon-fülke, amely minden időben rendelkezésre áll a kávéház vendégeinek.

A sörlház is megváltozott. Külön ílt hozza a friss italokat a pincéből. A sönfés elkerült eddigi kényelmetlen helyéről úgyhogy most otthonosabb elrendezéssel biztosították a vendégek elhelyezését.

Az étterem közepén hatalmas csillár ontja a fényt. Száz égője van. A magyar kéz remeke. Az Úvegkereskedelmi Rt. szállította. A befalazott átlátszó helyén László Fülöp nagyértékű történelmi festménye: „Zách Felicián” díszíti az impozáns termet.

Külön meglepetésnek számít az étterem Bocskay-terme, amelyet Sajó István műépítész, th. városi főmérnök elgondolása alapján Haranghy Jenő debreceni és hortobágyi

hajdu és pásztor vonatkozású falfestményei és faldíszai, valamint izléses magyar berendezése tesznek jellemzően történelmi levegőjűvé. Nagyon nagy hibát pótol az ehhez kapcsolódó külön terem amely kisebb bankettek tartására 40-50 személyre kiválóan alkalmas. Közvetlenül az étterem mellett és mégis teljesen elkülöníthetően minden igénynek megfelelően alakítható.

Ahova a vendég nem igen jut be, az újságírónak most nyitva az út. A konyhában vagyunk. Az új vezetőség itt végezte a legszenzációsabb újtásokat. A konyha, amely eddig a pincében, az étteremtől távol volt most felkerült az étterem mellé, úgyhogy a kiszolgálás gyorsabb lett. Hámor József igazgató és felesége személyes vezetése mellett Halbrecht Károly a Pannónia volt szakácsa készíti a pompásabbnál-pompásabb ételket a tészta mestere pedig Szilágyi József cukrász, a budapesti Gerbaud územi volt cukrász.

Az egész üzemet vezeti Hámor József, aki a Nemzeti Kaszinónak volt több évig a vendéglőse és József kir. hercegnek udvari vadászati-rendezője. A kiváló szakemberben minden biztosíték megvan az üzem kifogástalan menetére.

Az adminisztratív teendőket Erber Ernő végzi. A központi irányítás pedig Löbl Ödön vezérigazgató kezében van.

Meg kell még említenünk, hogy az újonnan átalakított Arany Bika központja lesz a társadalmi életnek is. Itt van az Újságírók Clubja, a társadalmi élet minden kényelmét biztosítva. Itt jön össze a Szimpátiáló Egyesület és a Tiszántúli Szépművész Céh. Ide költözik az Egységspárt is.

Hangulat:

Az Arany Bika hire és neve nem mai keletű. Sok tradíciót hordoz. A Bocskay-teremben helyet kaphattak

volna a régi debreceni huszarak is, akiknek a sorában érő Széchenyi István és gróf Tisza István mulatott itt a hosszú őszi és téli estéken.

Ma este Vörös Feri csinálja a hangulatot. A rádióból ismert kitűnő zenekar egyformán társza a magyar nótákat és a divatos slágereket.

A felfokozott fény vonzza a embereket. Jól esik a világosság a vidám szín és hangulat; mindenki jól érzi magát.

Badaesonyi bor. Nem igényel kommentárt.

És végül, hogy realizáljuk az eddigi leirtakat: olesó árak.

Az Arany Bika Rt. a nehéz viszonyok között is hatalmas összeget investált és juttatott a debreceni iparnak; emellett olyan kiszorítást és árakat biztosít a közönségnek, amely lehetővé teszi a társadalmi élet élvezetét.

Az iskolán kívüli népművelési bizottság a tél folyamán ismételtlen megszervezi az ingyenes analfabéta tanfolyamokat.

A népszámlálás alkalmával a város vezetősége, miniszterelnöki engedéllyel külön nyilvántartási jegyzékbe vette mindazon egyéneknek, kik írni-olvasni nem tudnak. Az 1920. é. ben összeirt 12.780 analfabétával szemben ez újabb összeirtás 6940 írni-olvasni nem tudó egyént mutat ki ezek közül a 45 éven aluliak száma kb. 390, kiknek megfelelő oktatásról a bizottság három éves népművelői munkaterv alapján a városi törvényhatóság gondoskodni kíván. Ezért az iskolán kívüli népművelési bizottság elnöksége az illető analfabétákat — hozzátartozóik után — név szerint hívta fel a szervezendő tanfolyamokra való jelentkezésre, melynek eredményeként a város belterületén, ez idő szerint, már három tanfolyam kezdte meg nevelve-oktató munkáját.

A tanfolyamok teljesen ingyenesek, mivel a hallgatók ábe — és tröszerrel — miniszteri rendeletrre — az Országos Közművelődési Tanács látja el, míg a tanfolyamvezetők díjazását, valamint a dologi kiadásokat a népművelési bizottság költségvetésében biztosítja. A tanfolyamokra melyeknek időtartama két hónap, — állandóan lehet jelentkezni a bizottság titkári hivatalában (Miklós utca 23. sz. a.), délelőtt 9 és 1 óra között. Az eredménnyel vizsgázott hallgatók hivatalos bizonyítványt pvernek. (Iskolán kívüli Népművelési Bizottság.)

Mindenütt beszélnek

az előkelő budapesti

BRISTOL SZALLO

olesó áratról

Szobák (a fekvéstől függően) kitűnő napi elátással, már 12 pengőtől kaphatók.

Dunai szobák kilátással a gyönyörű budai hegyvidékre néltányos áron.

Bristol menü 2 pengő 40 fillér. Mindennap ötóra tea és ánc. Vacsora rendes polgári áron. Tánc.

Hosszabb tartózkodás esetén további engedmények.

BRISTOL SZALLO

Budapest—Dunakorzó.

Ami a hatvan év előtti Debrecent érdekeltte

Szemelvények egy régi Debreceni Újság hasábjairól

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Ma, a huszadik század felett és modern újságtechnikájának korában kassza mosolygó arccal olyassuk vége a régi, több mint fél évszázados újságokat. Ma robbanás, vér, gyilkosság és sorozatos napimák korbácsolják fel az olvasók idegeit, míg reggen, a boldog békevilágban elengedő volt egy-egy parlamenti vita, hogy barát a baráttal, testvér a testvérral engesztelhetetlen haragra gerjelen. Ha pedig történt egy gyilkosság, az elegendő volt arra, hogy felkérjék a nagy ország egész lakosságának idegzetét. Hogy milyen nagy különbség van a mai és a hatvan év előtti újságírásban, s hogy akkoriban milyen furcsaságok érdekelték az embereket, arra nézve jellemző adatokat szolgáltatnak a régi „Debrecen” című politikai napilap 1869-iki évfolyama, amelyből érdekességek tartjuk néhány szemelvényt a hatvan évvel későbbi Debreceni Újság — Hajdúföld hasábjaira iktatni.

A „hivatalvágy” és III. Napoleon esete

Akik azt mondják ma, hogy a boldog békeidőkben gondtalanul élhetett az ember, nagyon csalódnak. A fentebb idézett „Debrecen” politikai és közgazdasági hírlap maga írja 1869 októberében, hogy már akkor is voltak adóvégrehajtások, bár ezekre nem került sor Debrecenben, mert itt féltérmet mellett is gazdag a polgár. Nagy volt annak idején a „hivatalvágy” is, mert írott dokumentum van rá, hogy a „debreceni törvényszéki állomásokra eddigelő század meghaladó folyamodvány adatolt be az igazságügyminisztériumhoz.” Nyilvánvaló, hogy hatvan évvel ezelőtt sem voltak túlsúlyban az állások az állás nélküli diplomás emberekkel szemben.

A hatvan évvel ezelőtti debreceni lap, amelyben csak a legkritikább esetben jelentek meg félooldal közlemények egy eseményről, III. Napoleont vád alá helyezéseinek valóságát hasábjait ad. Ugyanez a lövészetnél zárjövészetének szintén hasábjait szentel, míg a hazai napi politika csupán a vezércikkben nyer néhány sort.

Színház és kritika

A színház közönsége hatvan évvel ezelőtt egészen más izlésű volt. Akkor még nem volt lelkes közönsége a „Nabukodonozoroknak” a szereplők „hamis” hangja ellenére is, és valóságilag lázba ejtette a magyar s így a debreceni közönséget is a lapnak a következő kis híre: „Ifjú Dumas Sándor néhány nap alatt Pestre érkezik. Párisi tudósítók szerint néhány napig fog ott időzni. A kíséretében levők ezután Suezbe fogják elvieszni blazirt bálványukat.”

1869 októberében adták elő Debrecenben Gounod „Faust”-ját. A színházat megtöltötte a közönség. Ekkor még Blaháné is Debrecenben volt. Hogy milyen volt az akkori színházi előadások kritikája, arra nézve legjellemzőbb néhány sort a „Faust” kritikából szöszszert közölni:

„Csütörtök, október 21-én adatott „Faust” Gounod 5 felvonásos, tüneményes operája. A színház meglehetősen megtelt, minek oka leginkább abban keresendő, hogy Margaretha szerepét ezuttal a mellhártyagyulladásban betegeszkvő Huber N. Ida helyett Miskovics Irma énekelte. — Szükség törvényi ront. Ezzel ugyan nem akarunk egészen pálcát törni a k. a. éneke s iátéka felett, de az

az igazsághoz hiven kimondjuk, hogy e szerephez igen gyenge, mert elnékelni elnékelte ő azt végig, de úgy, hogy annak szépségei mintegy el lettek burkolva a közönség előtt, a legjobb helyek tönkre lettek silányítva s ez mondhatjuk, a többi szereplőre is lehangolólag hatott, mert *Faustot még ilyen rosszul előadva, mint most, soha nem hallottuk*. Philippovics Mephisto felesét ismerjük, valamint Blaháné is Szibill szerepében, ez utóbbi mint mindig, kitűnően énekel és tetszett. Ércziné fura kis Márta volt. A karok és zenekar is meglehetősen működtek. A pártánca sikerült.”

Debreceni hetivásár hatvan évvel ezelőtt

A mai kereskedők és különösen a kofák figyelmébe ajánlíuk azokat az árakat, amelyeket 1869 októberében kértek a kofák a vásárló közönségtől. „A kerény drága volt, de a zöldség olcsó, 1 köböl tengeri 4 forint 20 krajcár, 100 czelel 1 forint, egy perzselvényem 4—5 krajcár, sárgarépa 3 krajcár, egy véka gesztenye 2.70—2.80 forint, egy puttony hegyiszőlő 2 forint 60 krajcár, másfél véka alma 3 forint 40 krajcár, 4 darab tojás 10 krajcár az időjárás különben kissé hűs, borongós, reggel kevés eső is volt.”

Egy hatvanéves törvényszéki tudósítás

Ma az idegületet élő emberek körében a napilapok büntügyi rovata igen nagy olvasottságnak örvend. A

törvényszéki vagy rendőrségi tudósító hasábjakon számol be egy-egy betörésről. Hatvan évvel ezelőtt a lapolvasók elshantak egy ilyen cikk mellett. Akkor nem is volt ennek külön rovata, hanem például röppentyű címen közölték az érdekesebb eseteket. Egy ilyen törvényszéki tárgyalásnak érdekes és az akkori időkre jellemző leírása a következő:

„A postvárosi törvényszéken kihallgatták a híres Gallmayer kisasasszonyt, aki Hymen rózsalánca után szohajtozván megígérte valami Korn nevű színésznek, hogy ha az ő pappucskormányára alá haitia a fejét a házasság napján 600 forint möringot ad s évenként 1200 forint évdíjra kötelezi magát. A bánatpénz 4000 forintban volt kölcsönösen megállapítva, Gallmayer kisasasszony azonban mást gondolt és fölmenté lovagját kötelezettségéről. De a kevésbé gyöngéd mátká amaz áldozatért, hogy forró szerelme tárgváról le kell mondania, gyöngyvir gyanánt sebzezt szivére a 4000 forint bánatpénzt követelte. Gallmayer kisasasszony e fölül tudni sem akarván, a dologból perpatvar lett s a törvényszék az ügyet Gallmayer kisasasszony javára döntötte el.” (Vajjon ki volt hat itt a bűnös?)

Hasábjakon át lehetne folytatni a régi hatvan év előtti Debrecen város furcsaságairól és érdekességeiről szóló beszámolót. Egy csokorban ennyi is elég. Ma már más a város, mások az emberek és — sajnos — más az élet is. Ma már nem érdekelnék a Gallmayer kisasasszonyok házassági tervét, sem az hogy egy francia író a fővárosban árutazik. Mi most a mának élünk és egész idegrendszerünkkel, fantáziánkval próbáljuk elképzelni a holnapot, amelytől valamivel jobbat, szebbet várunk. (—)

Vásáry határoz, Vásáry felebbez, Vásáry elutasít

Rendkívül érdekes aktát referál szombaton délelőtt a polgármesteri értekezleten Borsos József műszaki tanácsos. Dr. Vásáry polgármester ugyanis már régebben elrendelte, hogy a református egyház a püspöki palotának a posta felőli oldalán létesítsen kerítést. Az egyház ezt a határozatot tudomásul vette, azonban, mikor a végrehajtásra felszólították, felebbezést adott be a határozat

ellen. A felebbezés dr. Vásáry István főgondnok és Baltazár Dezső ref. püspök neve alatt érkezett be.

A szombati tanácsi értekezleten dr. Vásáry István nem tehetett mást, mint visszautasította dr. Vásáry István főgondnok felebbezését, melyet az dr. Vásáry István polgármester határozata ellen adott be.

A Szülők Iskolája kedden este 6 órakor tartja megnyitó előadását a városháza közgyűlési termében

Megnyitó beszédet Dr. Csűrös Ferenc kultúratanácsnok mond

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A Szülők Iskolája a tél folyamán a városháza közgyűlési termében ismételtén megtartja sorozatos előadásait, melyeknek keretében a családi élet egyik legfontosabb kérdésével, a gyermek és ifjú iskolánküli — tehát családi — nevelésével foglalkozik, hogy hasznos ismeretek nyújtásával a szülőknek és nevelőknek irányít mutasson arra nézve, hogy milyen neveléstudományi eljárások során biztosíthatják a házi nevelés mindazon értékes eredményeit, melyeket a gyermekért aggódo szülő, a nevelő, mint felelős tényező, maga elé tűzött.

Debrecen város törvényhatóságának megértő áldozatkészsége a mai nehéz pénzügyi viszonyok közepette is lehetővé tette a Szülők Iskolája ingyenes előadásainak megszervezését s e kulturintézmény vezetésére a legjobb reménységgel tekint e tél folyamán tartandó előadások munkáta elé, mert erős meggyőződése az, hogy a

város nagy közönségének a multban tapasztalt hatalmas érdeklődése most is méltó keretekben fog megnyilvánulni.

A város hirdetési oszlopain kifüggesztett programban ez alkalommal dr. Veress István tanítóképző intézeti igazgató váratlan betegsége következtében változás állott be amennyiben a ciklust megnyitó előadás alkalmával dr. Jánossy Gyula egyetemi tanársegéd fog előadása tartani „Az iskola feladata az egészségügy terén” címen.

Dr. Jánossy Gyula egyetemi tanársegéd előadása iránt már is nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Szülők Iskolájának megnyitó előadását a Városi Dalexvlet énekszámra vezeti be. Beléptidj nincs. Az előadás pontosan 6 órakor kezdődik, melyre a szülőket, nevelőket és az érdeklődőket: ez uton is meghívja a városi törvényhatóság Iskolánküli Népművelési Bizottsága.

KÖNYVESHAZ

A „Válasz” alkalmából

Czettler Jenő, Eber Antal, Friedrich István, Györki Imre és Mönus Illés válaszai gróf Károlyi Imrének „A kapitány a világrend válsága” című könyvére.

Károlyi Imre gróf nagy post felvert könyvére megjött a válasz-könyv. Minthogy Károlyi Imre nem elvont elméleteket, hanem a való élet nyers rajzát adta, elsősorban a politikai válaszok választották rá. Nagyon érdekes, hogy egy könyvben öt különböző pártalású politikus válasza kerül egymás mellé. A politikai legyező Czettler Jenő, Eber Antal, Friedrich István, Györki Imre és Mönus Illés nevében teljes mértékben jellemző kép a magyar politikai közéletre. Megjegyezzük, hogy nem közösen írt könyvről, hanem ügyes kiadói fogással kiadott külön tanulmányokról van szó.

Ebben a könyvben oly könyvet várt volna az ember, mely vagy lerombolja, vagy tovább építi Károlyi művének hatását. Egyiket sem kapjuk. Bár, nem tudhatjuk micsoda ötlet folytán, mind a ketőre való törekvést megtaláljuk itt: egy kalap alatt. A tanulmányok közös hibája, melynél fogva általános, Károlyival vetekedő hatásra nem számíthatunk, hogy íróik nem átlagol szemlélt emberek: pártvezérek, pártjuk szemzőgéből nézik a dolgokat, s bevált eszközeivel dolgoznak. Egyoldalúak. Mint a legtöbb politikus manapság.

Ami azonban ebből a könyvből is világosan kitűnik, az, hogy a bajok meg vannak Mindegy, hogy mit tartunk okozójuknak, de megvannak. S valószínű, ha a kapitlista rend keretében mutatkoznak, annak a szülői is lesznek (még az intervencionizmus is.) Egyébként az egyéniség szemmel láthatóan túlméretezte önmagát. Lépten-nyomon sajátmagába ütközik, kénytelen önmaga ellen törvényeket hozni. A jövő utjának egy nagy kollektívizmussal felé hajlás mutatkozik. Uj, gazdasági közepkor veti előre árnyékát. Miért éppen mi legyünk az utolsók, akik ez új rend felé elindulhatunk? Miért mi vállaljuk most is azt a szép, tragikus nagy szerű, de szomorú szerepet: harcot az idő ellen, mikor az a hátunk mögött úgy is mindent megcsinál? Miért akkor legyen ez az új valami ideálunk, mikor „másutt megunt ócskaság már?”

Ezt szeretném megkérdezni azoktól, akik látszatintézkedésekkel, adóreformokkal megállítatónak vélnék sorsot, mikor az idő dobolja a marsot.

Toth Béla

Butorozott

szobát keres? Olvassa el lapunk apróhirdetési rovatát.

A világ legnagyobb függő hídja

New-York 1931 november.

Ha az ember nyugat felől autót jár New-Yorkba, alig veszi észre, hogy hol kezdődik az a nagy világrész. De már messziről érezni, hogy lüktet szüntelen robotja. Alig hagyja el az autó Pensylvánia sűrű erdeit, az első számú országot (mely az Atlanti oceanótól a Csendes oceanig szeli át a kontinent) forgalma rohamosan nő. Az országot két oldalán egyre szaporodnak a benzín állomások, annyira, hogy már azt hiszi az ember, hogy csak benzínállomásokból áll itt a világ. S érdekes az, hogyha az ember nem unta meg a pensylvániai hegyek s erdők változatos szépségeit, éppúgy nem unja meg ezeknek az állomásoknak hosszú sorát sem. Konkurrálni nem tudnak egymással a benzín (vagy ahogyan itt hívják gázolint) árában, hiszen a hatalmas benzín kartell egyforma árat diktál az egyforma minőségű gázolinnak. Ha Kaliforniában 11 cent egy gallon (kb. 4 liter) gázolinnak, hát ugyanannyit kell érte fizetni bármelyik amerikai városban.

Hogy minél nagyobb forgalmat biztosítson magának egy-egy ilyen állomás, kénytelen a verseny más neméhez fordulni. Így pl. ingyen fújatják fel a gummit, ingyen takarítják a kocsit, apróbb javításokat ingyen végzik, telefonjukat ingyen lehet használni (nyilvános telefon-állomásokon egy beszélgetés díja 5 cent) stb. A legnagyobb versenyt azonban az állomások megépítésénél fejtik ki. Van olyan állomás, amelyek egy középkori francia városhoz hasonlít, van olyan, amelyik az óriási autobuszt jelképezi, van márvány benzín állomás, egyik az indiai sátorhoz hasonlít, a másik a római Vesta szűzek templomához, ez itt egy egyszerű, sima fehér oszlopsor, amaz ott a szivárvány minden színében ragyogtatja csempéit s bejárata veszedelmesen hasonlít az alhambra valamelyik oszlopkövéhez. Ha azokat alaposan végig akarná nézni az ember, akár gyalog mehetne New Yorkba.

Autó ut New Yorkban

De nincs erre idő, gyalog ut sem, a sűrűsödő autósor szinte sodorja magával az autót. A hegyek s erdők elmaradtak, New-Jersey állam dombjai is lassan elvesznek a sűrű házak és gyalogutak között. Az országuton már nyolcas sorban robognak az autók s köztük csak az ut közepét jelző fehér sáv villan elő. A levegőt betöltő egyforma motorzugás néha fortissimoba csap: valamelyik autobusz társaság hatalmas autobusza robog el mellettünk. Fát, fűvet, természetet már nem látni. Csak a szürke eget, égnek szökő gőzkéményeket, a szürkeségből és koromból elővillanó vasuti síneket, házakat, házakat és házakat. Valahol itten kezdődik New-York város határa. S észre sem lehet venni ezután, hogy mikor ér

az autó a világ egyik legnagyobb metropolisába.

Az országot hirtelen egy kis dombra szalad fel s szembe velünk számtalan felhő karcolójával csalhatatlanul előttünk van New-York.

Két kilométeres alagút a Hudson folyó alatt

Az Empire State Building (a világ legnagyobb felhőkarcolója) króm-alumínium tornyáról élesen a szemünkre verődik a napfény. New-York már magába ölelt. De nemcsak engem s nemcsak az autonokat, hanem ezt a várost is, amelyen most robogunk át: Jersey City-t is.

A sok ház közül jobban feleslanc a new-yorki öböl s előttünk, alig egy pillanatra a Hudson folyó. Az országot hirtelen kezd lejteni, hogy elveszzen a Hudson folyó alá épített Holland alagút fényes szájában, amelybe végtelen hosszú sorban ömlik be s amelyből szakadatlanul ömlik ki az autók serege. Két kilométer hosszú az alagút, pazarul kivilágítva a büdös gázolinnal szagolt megöltve. Autó autót hárman robog fűléketítő zajban s az alagút egyik oldalán végighúzódó mellékút mentén szorgalmasan teljesítő rendőrök kivéve, élőlényt nem is látni, csak csukott kocsikat. S az alagút tulsó végén hivatalosan is megérkezünk New-Yorkba.

A világ legnagyobb függő hídja

Amerika megépítette a leghosszabb vizalatti alagutat, a Holland alagutat, felhúzta a világ legmagasabb épületeit, a 120 emeletes Empire State Buildinget, befejezte a világ legnagyobb léghajójának, az Akronnak az építését. S most újabb szenzációja van: George Washington-híd.

A Manhattan félsziget lemagasabb pontjáról, a 147 utcáról ível át a Hudson folyó tulsó partjára, New Jersey államba, a világnak ez a legnagyobb egyives hídja.

Kocsival nem lehet megközelíteni, mert annyi a kíváncsi látogatója. Autóinkat leparkoljuk jó messzire s így gyalogolunk a hídhez.

Interjú az építész vezető mesterrel

Rendőr állja el utunkat, nem lehet a hidra menni. Előveszem zsebemből a Debreceni Újság-Hajdúföld igazolványát, amelynek már sok hasznát vettem, bemutatam s a rendőr mosolyogva mutatja az utat az építési irodához. A következő pár percben már az irodában beszélgetek az építés egyik felügyelő mérnökével. Kedvesen és tipikus amerikai közvetlenséggel mondja el a híd adatait:

Teressze a Debreceni Újságot

— 1927 tavaszán kezdtünk hozzá az építéséhez. Eredeti terv szerint 5 év alatt, azaz 1932 tavaszára kellett volna felépülnie. A munka olyan gyorsan haladt azonban, hogy fél évvel hamarabb átadjuk a forgalomnak. Építési költsége 60.000.000 dollár. A két acéltorony között az iv hossza 3500 láb. Az egész híd hossza 4760 láb. Szélessége 120 láb. A tornyok magassága 635 láb, a víz felszínétől számítva. A híd közepén nem nyitjuk meg a forgalmat, csak a két szélén bocsátunk négy utat a közlekedés rendelkezésére. Ezzel évente 30 millió kocsis közlekedését tudjuk biztosítani.

Rövid sétát teszünk a hidon.

Gyönyörű kilátás. New York felé a híd leszalad a 179 és 178 ucca közé, Manhattan északi körrengeteig. Ez a part pompásan ki van építve. A másik oldalon, sziklás, erdős parton végződik a híd. Friss, most végzett út fehérik az erdő között s az erdő fái között délre, Fort Lee házai csilannak meg a késő délutáni nap-sütésben.

Megkapta a város a népjóléti miniszter új betegápolási rendeletét

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Az elmúlt napokban életbe lépett a népjóléti miniszter rendelete, amely szerint a betegápolási pótdadó terhére engedélyezett hozzájárulás felhasználásával ezután a városnak kell a ragályos betegségek elleni elleni védekezést végrehajtani. A város köteles gondoskodni a fuvarról, a betegségek megakadályozására szolgáló intézmények fenntartására, fertőtlenítéséről és minden egyéb szükségletéről. A szegénybetegek részére rendelt gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök költségeit szintén a város viseli.

Rendkívül érdekes a rendeletnek az a része, amely szerint a községfőre szoruló szegényeket a község, illetőleg a város tartozik ellátni ott, ahol az illető szegény tartózkodik. Ha a

Érdeklődésemre elmondja mérnök vezetőm, hogy eddig az Ambassador Bridge, a Detroit folyót átvelő és Detroitot Windsorral, azaz az Egyesült Államokat Kanadával összekötő híd volt a világ legnagyobb egyives hídja.

— De most már az is törpechez — mondja. — Annak az iv távolsága 1850 láb. Mi majdnem megdupláztuk ezt.

Bucsuzól megkérdelem tőle, hogy ki volt ennek az amerikai méretű alkotásnak a tervezője. Bizonyára született amerikai. — Mosolyogva feleli:

— O. H. Ammann ur, aki 1904-ben jött Amerikába — svájciból 23 éves korában. A zürichi műegyetemen szerezte mérnöki oklevelét.

Autónkkal lassan vergődünk vissza a városba, a hétvégi nyugdíjas városba, a 39-ik ucca és a 9-ik avenue sarkán levő William Sloane házhoz, a New Yorki KIE 18 emeletes szállodájához, amely már harmadszor lát vendégül két és fél hónapi amerikai tartózkodásom alatt. (te.)

hatósági segély összege meghaladja a husz pengőt, akkor a város költségének megtérítését követelheti az illető szegény lakóhelyétől. Lakóhely alatt az a község város érteendő, ahol a segélyezendő a segélyezést megelőző öt év alatt legalább három évig egyhuzamban tartózkodott.

Ez a rendelet ismét egy olyan terhet hárít a városra, amelyet eddig az állam viselt, mert hiszen a ragályos betegség elleni védekezésről illetőleg a költségek viselésére nem volt kötelezve a törvényhatóság. Nagyon valószínűnek látszik az is, hogy a betegápolási pótdadóból az állam ezután is keveset fog átadni a város részére, amely az eddigénél is nagyobb mértékben fog ráfizetni ezekre a kiadásokra.

Megnövekedett a zsidógó forgalma

Naponkénti árusításra kérnek engedélyt az érdekeltek

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Az egyre növekvő szegénység, nyomorúság miatt óriási mértékben megnövekedett a debreceni zsidógó forgalma. Mikor a mostani helyére tették át a zsidógót, csak három sorban árultak. Ma már nyolc hosszú sorban vannak kirakva az áruk. A kínálat óriási mértékben megnövekedett és ezzel kapcsolatban emelkedett a kereslet is mert az árak letörtek és hallatlanul olcsón lehet vásá-

roni. A szegényebb néposztály utolsó rongyaikat, a tisztviselők értékesebb holmijukat viszik a zsidógóra.

A forgalom olyan nagy, hogy a napokban mozgalom indult meg, amely arra irányul, hogy a zsidógón ne csak hetenként kétszer, hanem minden nap lehessen árusítani. Természetesen a mindennapi árusításhoz kereskedelmi miniszter engedély kell. Ezt a város utján fogják kérni az érdekeltek.

FELHÍVJUK A BUTORVÁSÁRLÓ KÖZÖNSÉG FIGYELMÉT a Hunyadi-utca 12 sz. alatt megnyílt

saját készítésű olcsó butorraktárunkra,

ahol háló- és konyhaberendezési butorainkat, továbbá UJRENDszerű GARZON-HÁLÓ-SZEKRÉNYÜNKET ÁRUSITJUK. Garzon-hálószekevényünk egymagában tisztele butort képvisel, mely vállalati irodák, vendég és éjjeli ügyelet szobákba igen alkalmas. BÜKKFA-HÁLÓ KETTŐSZÁZ PENGŐÉRT KAPHATÓ. SZALAI JÓZSEF ÉS FERENC ASZTALOS-MESTEREK. Műhely: HONVÉD-UTCA 23. SZÁM. — Telefonszám: 17-74. Épület asztalos munkákat és gépi fémegmunkálásokat is vállalunk.

CSITVÁRI KRÓNIKA

A Debreceni Újság-Hajduföld diákrovala

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkeszti: Kertész Dániel

A nyolcadik osztály

Jövőt mutató ékes szép esillag lant fel a debreceni diákság reménytelenül feketébe borult égén. A református főgimnázium nyolcadik osztályának növendékei saját költségükön kiadtak egy kéziratban porladó magyar irodalmi művet, Edes Gergely: Eredeti oktató mesék című kéziratát és szétküldték mindenkinek, aki érdemes munkása az irodalomnak.

Új hősi korszak beszédekben tüllettekbe szökötték negyvenkét debreceni diák munkás akarata és kitartó szorgalma megkezdte és ezután kötelező erővel világít a példa a következők előtt.

Tervező munka

Aki fötényes mosolygással megy el emellett az esemény mellett, mert fiatalos fellángolásnak, hiába ellobogó tűznek gondolja a diákság munkáját, nem tudja azt, hogy a diákság szellemi megmozdulása országos jelentőségű. Nem véletlen rendtelenségben, hanem tervszerűen folyik a diákság munkája. Ezkülönösen huszonkilencben adta ki a budapesti Berzsenyi Dániel reálgimnázium egyik osztálya Bessenyei „Hunyadi” című eposzát és ennek a sikere nyomán tervelődött ki a „Magyar Irodalmi Ritkaságok” könyvsorozat terve. Az iskolák egymással versenyeztek, hogy a sorozatban könyveket jelenítsenek meg és alig két esztendő alatt már a 8-ik kötet gazdagítja az irodalmi életünket.

Az eddigi kötetek

1. „Magyar Irodalmi Ritkaságok” sorozat első kötete Bessenyei György: A törvények útja. Tudós társaság. Sajtó alá rendezte és kiadta a budapesti Berzsenyi Dániel-reálgimnázium 1929-30. évi VIII. osztálya.

2. Péterfy Jenő dramaturgia dolgozatai. Sajtó alá rendezte és kiadta a budapesti Berzsenyi Dániel-reálgimnázium 1930-31. évi VIII. osztálya.

3. Benyák Bernát: Joas. (Piarista iskoladráma 1770.) Eredeti kéziratból sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta dr. Perényi József tanár. Kiadta a budapesti kegyes-tanítórendi kath. gimnázium.

4. Bessenyei György: Egy magyar társaság iránt való Jámbor Szándék. Bécs, 1790. VII. oszt. növendékeivel sajtó alá rendezte dr. Várady István-reálgimnázium.

5. Károlyi Gáspár: Két könyv... Debrecen, 1563. VIII. oszt. tanítványival sajtó alá rendezte Jablonowszky Pirooska tanár. Kiadta a budapesti ev. leánykollégium.

6. Szemelvények Temesvári Pelbart műveiből. Fordította és tanítványával sajtó alá rendezte Brisits Frigyes tanár. Kiadta a budapesti ciszterci-rendi Szent Imre gimnázium.

7. Péterfy Jenő zenekritikái. Sajtó alá rendezte és kiadta a budapesti Berzsenyi Dániel-reálgimnázium 1930-31. évi VIII. osztálya.

8. Edes Gergely: Eredeti oktató mesék. Dr. Zsigmond Ferenc tanár veze-

tésével sajtó alá rendezte és kiadta a debreceni ref. kollégium gimnáziumának 1931-32. évi VIII/a osztálya

Bevezető és ajánló sorok

Megható, de egyuttal felemelő, hogy a diákok a „nagyimultu, küzdelmes jelenü Kollégiumnak” ajánlják hálás szeretettel a könyvet. A gimnázium igazgatója, vitéz Bessenyei Lajos dr. a következő szavakkal vezeti be az érdekes könyvet: „Köszönetet mondok a vezető tanárnak és tanítványainak e szép vállalkozásért. A latin közmondás itt is igaznak bizonyult. Anyagilag megrendült ősi főiskolánk felségítését várva, báresak mielőbb elmondhatnók: Exempla trahunt! Vajha a lelkes ifjak példáját minél számosabban követnék a kegyes adományozó utódok.”

SZELLEMI DEKATLON PÁLYAZAT

(NEGYEDIK VASARNAP)

VILÁGIRODALMI KÉRDÉSEK

31. Mi jellemzi a görög tragédiákat?
32. Kik írták meg Róma alapítását?
33. Kik a világirodalom leghíresebb humoristái?
34. Hány drámát írt Shakespeare?
35. Mikor élt és mi volt a leghíresebb műve Lermontovnak?
36. Melyik magyar történelmi esemény ihlette költemény írásra Ibsent, a világhírű norvég drámaíró?
37. Melyik világirodalmi remeket fordította magyarra Arany János?
38. Ki írta a „Quo vadis?” című regényt?
39. Európán kívüli országból ki kapott irodalmi Nobel-díjat?
40. A modern drámaírodalomkiemelkedő alakjai?

VERSENYSZABÁLYOK

A pályázatok beadásának határideje minden hét péntek délutánjának hat órája. Ezt a határidőt senkinek a kedvéért sem léphetjük át, mert az anyag feldolgozása a vasárnapi szám lapzárláig csak így lehetséges.

A pályázatokat „Debreceni Újság szerkesztőségének” címezzel és feltűnő helyen „Diákroval” jelzéssel a Debreceni Újság kiadóhivatalába, Kossuth-utca 3., földszint és a szerkesztőségbe, József királyi herceg-utca 16. szám alatt lehet beadni.

PÁLYADIJAK

A versenyen ötven díjat osztunk ki. Az első három helyezett a díjakon kívül díszes plakettet kap. A díjak mindegyike értékes használati tárgy, pl. egy férfi vagy női öltönyre való szövet, egy pár iskolacipő, fényképezőgép, cserkész felszerelés, korcsolya, stb.

Szellemi Dekatlon Pályázat szelvénye 4 sz.

Beküldő neve:

Tanintézet:

..... osztály.

Címe:

felelőtlen, kényelmes, önző magyarok. Higgyétek el, hogy a közönyös magyar életet megrázzák azok a kicsinynek gondolt, de nagy erők, amit a fiáldozatos munkások jelent.

Őszi szemlélet

Leszakad az őszi levél.

Szikrák pattognak a fán: szél játszik a levelekkel. Rásüt a nap: fénylik. Biborba veri az arany sugarakat. Rezeg, remeg. Szomorú susogás hallatik, őszi zene játszik. Hevesen szakad a szél: leszakad a levél. Lebukott a szívárvány. Most földet és majd eltapossák.

Avar

Nézem. A fák alatt holt avar pihen. Elmerengök. Érdekes a levelek meghalása. Színt vesztenek: zöldet. Színesülnek: sárgák vörösek lesznek. Mintha kéjes álomba hullnának: bíborosnak: mintha nem is a sárba hullnának, hanem az anyakebelbe. Pedig halottak, színi csodás csálás. Elpusztul az arany avar. És, sár elrohasztja a betakarítást a fehér hó.

Jön az ősz.

Csend van. Körülöttem könnyező fák s mellettem egy-két késővirág. Némán bucsuzik a nyár. Most szálljon s felhőt hajt. Szél támad és ágat hajt. Valami mintha bágyasztaná a Nap sugarát. Valami észrevétlenül lopja a színeket. Mi lehet? Mindenne ráborul.

Ölemben hull egy levél. Sárga. Most már értem, érzem, látom: itt az ősz.

Csengettyűke.

Fáradt pázsitban elkésett virág: csengettyűke! Mit akarsz kék színnel? Talán meg akarod varázsolni az ősz? Nem érzed? hiszen örök árnyék borult rád, kőd szállt a nap elé. Te még nem tudod, hogy a szél korán elhordja szímod. Te még bízol a tarka lepkebe? Természetkül maradsz nem száll rád csöpp bogár! Harmat az éjjel durré vált kelyhedben. Gyenge szárad hólap eltörik. Holnapután uira föld vagy, uira por és te bízol?

Dorogi Mária
V. tkp.

Egy debreceni diák elkészítette a „Justice for Hungary” kisebbített mását

(A Debreceni Újság tudósítójától)

A magyar óceánrepülők világra szóló sikerének ügyes módon való megőrkítését találta ki a debreceni Fozekas Mihály-reáliskola VII. osztályának növendéke, Buray Imre.

Pontos méretek alapján elkészítette az óceánrepülő gépsíknek a „Justice for Hungary”-nak kisebbített mását és ovális talpzzattal levénehezéknek alkalmas íróasztali díszé alakította.

A tervezés és elkészítés minden munkáját saját maga végezte, ami különös dicséretet érdemel.

Az izléses és a magyar repülősport ügyének propagálását jelentő levénehezék olcsó áron kerül forgalomba és megrendelés után készíthető meg. A diákroval szerkesztősége készséggel továbbítja a megrendeléseket.

A legelőször elkészült darab Atalfy Gyula kirakatában tekinthető meg.

— A pályázók figyelmébe. A második és harmadik kérdéscsoport helyes feleleteit szerdai számunkban közöljük.

A pontverseny állása

20 pont: Jónás Zoltán RG V., Józsa Irén ST II., Kristóf Ilona BT. V., Kristóf János R VII., Loós András R VII., Maday Pál R. VII., Maday Piroška DT. V., Nagy Károly KG. VIII., Bácz István RG V., Sulvok Sándor RG. VIII., Szücs Sándor RG. VIII.

29 pont: Buray Imre R. VII., Beregszi Nagy Lajos RG VII., Boross György KG VII., Balogh Gizella NK IV., Balogh Béla KG VIII., Balogh Béla RG V., Balogh László RT III., Bornemissza Dénes K. III., Buk Irén NK II., Csérta Irma ST. IV., Csérta György KG VIII., Csula Imre RT IV., Czákó Lajos KG V., Dóczy Béla RG VII., Dienes Barnabás RG VII., Faragó Sándor KG VIII., Giday Hajnalka DT I., Giday Eadre RG VII., Giday Kálmán RG II., Hajdu Irén ST V., Israel Róza NK II., Karmazsin Ilona ST V., Kozzempl Mihály R VII., Kerész Julia NK II., T. Kardoss Eszter NK II., Kiss Anna ST. VI., Kovács Gyula RT III., Kordás Ferenc RT IV., Komka Tibor KG VIII., Kapross Ida NK II., Kuzmiák Miklós KG VIII., Lengyel Ica DG V., Longauer Árpád R VII., László Katalin Kisujszállás, Lavotha Béla KG VIII., Lavotha Lucia KG VII., Megyeri Béla RG VII., Megyeri Lajos RT V., Miklóssy Dezső RG V., Molnár Erzsébet ST II., Zs. Molnár Dezső KG VIII., Némethy Ibolyka NK IV., Nagy István DT III., Nagy György RG VII., Pöszler Jenő RG VIII., Révész Gabriella DG VII., Romoga Gyula KT IV., Rásó Mária és Anna ST III., Sólafly Zoltán RG VII., Selramkó István FI III., Szakáll Róza ST IV., Szabó Anna NK II., Szalkay Károly RG VII., Szentmiklóssy László KG V., Szoták Mária ST V., Szilágyi Erzsébet ST III., Thuróczy Erzsébet ST V., Záborszky Ilonka ST IV., Zsotkovics György KG VIII., Gargya Nándor R VII.

28 pont: Antal Bertalan RG VII., Aczél Anna ST III., Csurka Tibor RG VII., Csomor Gusztáv RG VII., Csomor András RG IV., Csatári Szűcs Béla KT IV., Diószeghy Dezső RG V., Fehér Kálmán KG III., Ganovszky Sarolta ST IV., Gyöngyössi Livia DG IV., Gyöngyössi Andor RG V., Hajdu Gabby SL V., Horovitz Gizella NK II., Jónás Erzsébet SL VI., Koss Olga KG VIII., Koss Tibor KG IV., Koss Lajos KG I., Káldy Magda SL VI., Krausz Baby NK III., Kúhár Erzsébet NI III., Mokrolovszky Ilona ST III., Mokrolovszky Miklós KG VII., Orosz Magdolna SL VI., Osváth Pál R II., Osváth Mária DG VI., Osváth Jenő RG V., Rigler Kató NK II., Riekl Antal KG IV., Sallay Edith SL VI., Specht Anna ST III., Szabó Károly RG VIII., Szentgyörgyi Gabriella DT II., Torma Tibor IG VIII., Zalay Ella ST III., Zalay János R IV., Bló Ferenc JII., Beregszász József RG V., Kontz László R VII., Miklós Ibolya NK IV., Szabó Irma DG VIII.

27. pont: Balogh Zsigmond RG VI., Bőszörményi Erzsébet SL VI., Klavics Mária ST II., Lőw Erika KG VIII., Lőw Ferenc KG VIII., Molnár Gizella ST II.

26. pont: Csiba Mária NI II., Tunyogi András KG V.

24. pont: Moór Erzsébet SL V.

22. pont: Uszkay Sándor K II.

19. pont: Kőröskényi László R IV., Németh Lajos RG VII.

18. pont: Róza István FI III., Szilágyi László RG VII.

MŰVÉSZET

Orsós professzor képművészeti kiállítása a Déri Muzeumban

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Ma délelőtt 10 órakor nyitja meg a Debreceni Műpártoló Egyesület a Déri-muzeumban ezidei negyedik kiállítását Orsós Ferenc munkáiból. Orsós Ferenc nevével gyakran találkozunk már képművészeti kiállításokkal kapcsolatban úgy a fővárosban, mint Debrecenben, de teljes képet művészetéről a jelenlegi kiállítás nyújt. A legrégibb időkből kelt munkái mellett a legutolsó pökből festett képei sorakoznak izléses és áttekinthető rendezésben a képművészeti-teremben. Technikában is a legkülönbözőbb elhárásokkal készült munkáit ismerjük meg. Ceruzarajzai, tollrajzai és pasztell-képei mind a grafika gyakorlott mesterét igazolják. Vibráló levegőt visz a legegyszerűbb tollrajzokba és nagyszerű színfinomságokat pasztelleibe. Egyszerű eszközökkel szépen fejezi ki magát s mindnem azt mondhatjuk, hogy rajzai is olyanok, mintha festette volna őket. Külön ki kell emelnünk grafikai munkái közül a Szibériában festett fantasztikus fejeket.

Olajképei közül is elsősorban szibériai munkáival foglalkozunk. Azok a legrégibbek. Egyszer tomboló, máskor lefinomított, holdfényes szibériai tájain a háború élményeit érezzük meg. Mindnem azt mondhatjuk, hogy egy hadifogoly vizíró ezek a képek, tele elszennvedett földalattal és tomboló tiltakozással. Ezek a munkák magával ragadják a nézőt. Megfelelnek a természetnek és magába szívja a szerző megalomlásait. A szibériai idő után következő periódusában teljes egészében a természetet követte le. A nyár zöldjei képezik problémáinak iavát az erdők

és erdős tájak finomságainak keresésébe mélyed. Változások témái, de egyben mind egységesek: a természet végtelen szeretetében. Ezt a szeretetet érezzük képein keresztül, akár mint gondos megfigyelő és visszaadó jelenik meg, akár mint olyan művész, aki a pillanatot örökíti meg odavetett esetvonalakkal. Gyakran keres olyan nehéz és teljes odaadást kívánó témát, amelyvel csak a legnagyobb megfigyelés árán tud meghirkózni. De ezeken a képein sem érezzük soha fáradtságot, az impressziót hiszen tudja megrögzíteni ha még oly nehéz technikai feladatokkal is kell meghirkózni. Ausztriai tájképein a hegyi levegőt és magaslati színeket hozza. Külön meg kell említenünk figurális dolgairól is, amelyek közül különösen a Belák professzort ábrázoló tanulmány sikerült közvetlen rajzával és érdekes, meleg színezésével.

Bámulatos, hogy az a tudós, akil az egész világ elismer mint elsőrendű orvost, aki legutóbb is Európaszerte tartott előadásokat és szerzett dicsőséget a magyar tudományok, mint hivatásos festő is a legkomolyabb figyelemre méltó. Autodidakta Orsós Ferenc de azok közül való, akik maguk keresték a maguk utját és bátran haladnak azon, nem törődve sem divattal, sem előítéletekkel. Rendkívül értékes kiállítását melegen ajánljuk a közönség figyelmébe, amál is inkább, mert Orsós professzor alkotásain keresztül a magyar képművészet egyik legnagyobb tehetségét ismeri meg a néző. (+)

Zathureczky Ede a nagy hegedűművész Debrecenben

A MAV. Filharmonikusok első bérleti hangversenyének vendége ma, november 8-án, vasárnap

Óriási érdeklődés előzi meg a MAV. Filharmonikus Zenekar ma esti első szonnyító bérleti hangversenyét. A gyönyörű, magas színvonalú műsor és *Abrányi Emil* mesteri vezénylete mellett első-éndű érdekessége a zenekari estnek *Zathureczky Ede* fellépte. A rádióból is ismert világhírű hegedűművészt nemrégiben sikerült az *Országos Zeneművészeti Főiskolának* az egyik tanári állása megnyernie, ami nagy nyeresége hazai zenekultúrának. Az illusztris művész készséggel fogadta el a filharmonikusaink meghívását és már szombat este *Abrányi Emillel* Debrecenbe érkezett hogy *Abrányi* mester által már előkészített zenekarral a próbákat megtartsa. Ez az első alkalom, hogy Debrecen közönségének alkalma nyílik *Csajkovszky* híres hegedűversenyét *zenekari kísérettel* hallani, amely az eredeti elgondolás mindn szépségét a zenekari aláfestés

által kifejezésre juttatja. E tekintetben Debrecen az egyetlen vidéki város mely a MAV. Filharmonikus Zenekar intézménye által ezt a lehetőséget nyújtja s ezáltal Debrecen zenei kultúrája megkülönböztetett magasabb klassziszba jutott.

Az érdekes zenekari est műsora a következő: 1. *Mozart*: Varázsfuvola. Nyitány. 2. a) *Bach*: Air vonós zenekarra; b) *Haendel*-*Martucci*: Szvit a) Minuetto; b) Musetta; c) Gavotta vonós zenekarra. 3. *Schubert*: H-moll szimfonia (Befejezetlen). 4. *Csajkovszky*: Hegedűverseny. Zenekari kísérettel. előadja *Zathureczky Ede* hegedűművész. 5. *Csajkovszky*: Diótörő — szvit: a) Miniatűr nyitány; b) Induló; c) Trepak, orosz tánc; d) Kínai tánc; e) Fuvolya-tánc; f) Virágkerülő.

A hangverseny az Arany Bika dísztermében lesz. Kezdeté este 8 órakor. Napijegyek 1.50—3.50 P-ig

Hegedűs és Sándornál kaphatók. Ugyanott bérletjegyek válthatók mípd a négy bérleti hangversenyre már 4 pengőtől kezdve, mely összesz 4 havii részletekben is fizethető

Az egyetemi gépház „Tisza István” Dalkörének műsoros estje a Nagyerdei Vigadóban

Künnöden sikerült műsoros est keretében mutatkozott be szombaton este a debreceni egyetemi gépháznak személyzetéből alakult Tisza István Dalkör a Nagyerdei Vigadóban. A Nemzeti Hírszék elnök-lése után a dalkör elnöke kérészetlen szavakkal üdvözölte az egybegyűlt nagyszámú közönséget, majd rámutatott azokra a célkitűzésekre amelyek a dalkört életre hívták. Utána a szépen szerelő énekkar *Mozart* már a hajnalcsillag... című népdalt adta elő. A műsor következő száma parasztiéletet volt. A három szerelő, akik közül elsőnek *Vigh Mancit* kell megemlítenünk, erészészes megérzéssel fogták meg alakjaikat. Egyformán jók voltak *Vigh Imre* és *Gönczy Gyula*. A következő számban megint az énekkar késett nádiumra, majd *Vigh Imre* és *Gébei János* párosjelenetet adtak elő. Zrínos sikert aratott az énekkar *Magyar szerenáda*, amely után *vigliák* következett. A szerenék *Gönczy Ica*, *Gönczy Vilma*, *Krizsik Imréné*, *Krizsik Imre*, *Szatmáry Imre* és *Róza Gyula* között osztoztak meg. Mindannyian megérdemelt sikert arattak. Az egyes számokat *Boznár Gyula* konferálta be nagy humor-érzékkel. Elismeréssel kell még megemlítenünk *Szűcs Gergely* zeneitanártól, aki művészi teljesítményét végezt a zenekar betanításával. Műsor után reggelig tartó tánc következett.

Kötörési munka a munkanélkülieknek

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Ismeretes hogy az Inségakció kapcsán a város nagy mennyiségű kö-törési munkát akar adni a munkanélkülieknek. A kötörést a közüti költségvetés terhére akarták végeztetni, azonban ma kiderült, hogy a közüti költségvetésnek nincsenek felhasználható pénzei. Ezért a polgármester egy intézkedett, hogy az Inségakció 250.000 pengőre előirányzott keret összegét 300.000 pengőre kell felemelni és azonnal meg kell rendeni a szükséges kömennyiséget, hogy a kötörést idejekorán meg lehessen kezdeni.

Házak, földek,
telkek, szőlők, e adása, vétele,
bérlete ügyében forduljon
biza'ommal irodánkba,

Eladó

több száz ház, föld, szőlő és
telek, amelyeknek részletes le-
írása irodánkban megkapható.

Keresek

eladó házakat, földeket, szőlőket,
telkeket.

Dienes József

O. F. B. ingatlanforgalmi irodája,
Debrecen, Fűvészkert-u. 16. sz.
Telefon: 14-98.

Irodai órák: hétköznap
reggel 8-tól este 6-ig.

Most szerezzé be
tüzelőanyagját a
Békési és Lőw
fa és szénkereskedő cégnél, mert
most **legjobb** a minősége és
legolcsóbb az ára.
T LEFO: 945.
Telej „Hungária” malom melletl.

Ruhavásárlás előtt keresse fel a
Hajdusági Férfiruhaáruházat,
vásárlásainál sok pénzt takarít meg.
Hajdusági Ruhaáruház
Piac-u. 67. Megyeházzal szemben.

Egy Ehrenfest, akinek 3000 pengő a napi jövedelme

Tíz évvel ezelőtt a bécsi Credit Anstalt egy kissé már hizásnak indult, némileg kopasz, általában jelentéktelen külsővel rendelkező fiatalember alkalmazzott valamelyik osztályában.

— Ehrenfest. — Kiáltott közvetlen főnöke ha pillanatnyilag szükségét érezte a fiatalember tagadhatatlan szolgálatkészségének, ügyességének és találékonyságának.

Ekkor még nem volt csak „Herr Ehrenfest” sem. Direktor még ennél is kevésbé. A Jockey Club-nak tényleg az autójáig sem eresztették volna nem tett szívességet történelmi nevet viselő arisztokratának, nem volt művészek barátja és művésznők mecenása, nem pezsgőzött, nem kártyáztott nem ismerte a morfiumot és nem volt kokainista sem. Egyszerű Ehrenfest volt, alig néhány évi távollét után valamelyik reconvaleszcenz osztályra, amelyben a vitézségei szemben tanúsított kiválóan ellenséges magatartásának fáradsálmait pihente ki.

De az egyszerű Ehrenfestől hamarosan kibújt a komplikáltabb Ehrenfest. És akaratkészségéből az a napoleoni marsallbot, amelyet tíz évvel ezelőtt annyi „pénzügyi kapacitás” suhogtatott meg az ámuló világ feje felett. A corporal in der Zöldkader egymásután tízszer tünt el a megközelíthetetlen és mindenható Louis Rotschild vastagon párnázott aitió mögött. Hogy mit tárgyaltak, arról sohasem fog megtudni a történelem semmit.

Később kiderült, hogy császári Ausztria bankárja, talán az új osztrák demokrácia iránt érzett olthatatlan gyűlöletében famulusa, mostmár Herr Ehrenfestal segítségével megkontreminalta a shillinget. A kis bankfiúból husz grádiest átugorva egyszerre igazgató, majd vezérigazgató lett. A Credit-Anstalt régi, tisztességes igazgatói gyűlölettel figyelték a jövevény karrierjét, aki minden inzultra egy újabb autó vagy villa vásárlásával válaszolt. Az irigykedők, — nem alázatosak és a nem köszönők, általában a tisztességes egymásután renültek hivatalaikból. Két év múlva Ehrenfest vezérigazgató ur már maídem olyan vastagon párnázott aitió mögött, mint maga Rotschild és az Anstalt Bank a kontinens legbiztosabb siberbankjának. Herr Ehrenfest pedig a boldogtalan emlékeztető Castiglioni márká után a legnagyobb pénzügyi zseninek számított.

A konferencián sikerült és Ehrenfest, mint a Die Stunde jelenti tíz év alatt kétféle millió dollár vagyonot gyűjtött. Egyszerű számítás szerint is, ez legalább napi 3000 pengő jövedelemmel, egyenlő, ami igen jelentékeny összeg, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a legtöbb becsületesen dolgozó ember, füstös műhelyben kormos bányában, hivatali robotban vagy pangó kereskedésben ennek az egyharmadrészt sem tudja megkeresni — egy egész év alatt...

Aztán összeomlott a Credit Anstalt, megbukott az amszterdami siberbank. Ehrenfest Párisba szökött. Bécsből egy egész tömeg önvikarságot jelentettek, tisztességesen szerzett vagyonok mellett elusztak ugyan sibervagyonok is, de Ehrenfest ur kitünő közgazdasági tevékenységének mérlegén legtöbbször azok a katasztrófális események nyomonnak, melyektől a shilling megkontreminalása idején zajlott az ausztriai közgazdasági élet. Valton ki tudná megmondani, hogy Ehrenfest „művészpártolása” hány tisztos iparoscsaíd tönkretétele árán volt lehetséges, hogy hánvan vetették megukat a Dunába, míg a hatalmas, vezérigazgató megvehette az első bérpalotát Bécsben s hogy mennyi vér verették.

könny és szenvedés tapad Herr Ehrenfest első luxusautójához?

Ma a bécsi ügyvédség körörelvelet adott ki az egykori bankfiu ellen. Ehrenfest pedig Párisban tivornyázik. Este héttől, reggel hatig Fortuna asszonnyal kacérkodik, a pártvaasztal mellett, néha morfíniinjekciókkal erősíti magát, aztán pezsgős dárídó

következik, autótúra Versaillesig — Josefina Baker kísássonnyal, aki kívül maídem olyan fekete, mint Herr Ehrenfest lehet belülről. — Még dzsentimén. „Bukott bankár” csupán és nem utonálló. Talán kuplékat fognak írni róla szellemes szonókat, esetleg hőskölteményt. Hogy az egyiknek sikerül, a másiknak nem... (cs.)

TESTEDZÉS

Budai „11” — Bocskay

A Bocskay a Magyar Kupáért ma a Budai „11” csapatával méri össze erejét a Diószegi uti pályán

A Bocskay komplett csapattal áll ki a Budai „11” ellen, kivéve Opatát, kit sérülése miatt Varga helyettesít. Moorét a szövetségi kapitány a Bocskay kérelmére kihagyta a Pozsonyban szereplő Csikó-válogatottból s így elfoglalhatja helyét a csapat tengelyében. A Budai „11” legerősebb csapatával, Polgárral, a legújabbban feltűnt nagyképessejű játékosokkal a csapat sorban, ön Debrecenbe s így teljesen újult küzdelemre van kitéve. A Bocskaynak mindenesetre legjobb játékát kell produkálnia, ha így tartalékosan is helyt akar állni a nagy játékerőt képviselő budai csapat ellen s eredményesen akar szerepelni a Magyar Kupában. Ha győz a Bocskay akkor

a Ferencváros ellen játszik a közpöntőben.

A mérkőzés iránt nagy érdeklődés mutatkozik, mivel a Bocskay kibékülése tüntetni akar a saját hibáiban kívül súlyos konfliktusba keveredett kedvence csapatával szemben.

A DEAC I. és II. csapatai

vasárnap délután fél 3 órai kezdettel az egykori pályán egymás ellen mérkőznek. Több új játékos próbálnak ki. A következő játékosok megjelenését kérem 2 órára: Sámson, Gáspár, Czirik, Veszey, Makády, Jacsó, Kiss, Polgár, Kalmár, Moldován, Cseh Tamás, Csicsák, Gallé I. és II., Tárczy, Máthé, Kohajda, Kacsó, Vajda I. és II., Lehoczky, Dávid, Osváth, Tóth. *Intéző.*

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Oláh Gábor cipészsegéd — Juhász Mária, Toldi Lajos cimpfősegéd — Galgóczi Erzsébet, Tóth István szabómester — Nagy Julia, Gál Ferenc cipészsegéd — Hajzer Mária, Mátyás Imre igáskocsis — Szurkos Hanna, Szabó István fm. — Zilahy Margot, Farkas János fm. — Bordás Róza, Szabó Bálint fm. — Major Zsófia, Rasche Hermann munkavezető — Molnár Jolán, Demjén Imre fm. — Burkos Mária, Borók Sándor fm. — Szabó Margit.

Születések: Papp Károly fuvaros, leány Ilona, Papp Sándor cipészsegéd, leány Irén, Blattner Árpád ügysegéd, leány Mária, Rácz István fm., fiu Sándor, Benyuska Béla npsz. fiu, László, Erdélyi Antal fm., fiu József, Katona József máv. hordár, fiu Antal, Kerepesi István fm., fiu Miklós, Ratóczi József fm., leány Ilona.

Halálozások: Bajomi József r. kath. 49 éves, Piac-u. 49. Ludman Mária ref. 3 hó, Ujföld 57. Sárvári János g. kat. 76 éves, Csóka u. 24. Kiss József ref. 47 éves, Oláh K. u. 7. Oláh István ref. 4 éves, Keresztési-u. 5-c. Nagy Margit r. kath. 2 hó, Kishegyési-u. 12. Papp Irén ref. 1 napos, Hunyadi-u. 15. Szakál István gk. 6 hó, H.-Dorog. Özv. Szabó Károlyné Bagdán Zsófia ref. 74 éves, Kishegyési-u. 40. Brach Mór izr. Wesselényi-u. 81. Korcsmáros János r. kat. 62 éves, Szeder-u. 16. Szabó Eszter ref. 45 éves, Sipos-u. 6. Özv. Egri

Jánosné Molnár Zsófia ref. 59 éves, Hajdubagos, Sas Istvánné Parti Eszter ref. 32 éves, Miképeres.

M. kir. „Gábor Aron” 6. honvéd tüzérszáz. Oph. Közétkézési bizottsága.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉNY

M. kir. „Gábor Aron” 6. honvéd tüzérszáz. oph. közétkézési bizottsága részére 1932. évre szükséges marhahus, zsír, főzelék, fűszer és gyarmatáru, valamint tej és tejtermékek szállítására f. évi november hó 18-án 10 órakor a m. kir. „Gábor Aron” 6. honvéd tüzérszáz. gazdasági hivatal ki- rendeltség iroda helyiségében verseny tárgyalás fog tartatni. Pályázók írásbeli ajánlatukat zárt borítékban a fenti időre és fent megjelölt helyre adják be. — Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető a tárgyalás napjáig 8 óráig 13 óráig és 16 óráig 18 óráig.

M. kir. 6. honvéd tábori tüzérszáz. parancsnok helyettes közétkézési bizottsága.

Mozik műsora		
November 8-9-én	Vasárnap	Hétfő:
VIGSZINHAZ 5-7-9 órakor	Csókos regiment. Főszereplők: Grell Theimler, Verebes Ernő	Csókos regiment Grell Theimler Verebes Ernő
URANIA 5-7-9 órakor	Bosporusi éjszakák Conrad Veidt, Trude von Molo	Bosporusi éjszakák Conrad Veidt Trude Von Molo
APOLLÓ 7/7, 9/9 ó a.	Zoro-Huru főszerepl.: Gyöngyvetel a huszárfélet, Cigánybáró.	Szünet

Színház Mozi

SZÍNHÁZI MŰSOR

Nov. 8., vas. d. u. dr. Szedő Miklós felléptével: Mosoly országa. Este: dr. Szedő Miklós felléptével: Vigőzveg.

November 9-én, hétfőn este 8 órakor: Feketeszáru cseresznye. A (8) bérlet. Kardoss Géza felléptével.

November 10-én, kedden este 8 órakor: Az államügyész (bűnügyi kaland) Ujdonság! Premier bérlet.

November 11-én, szerdán délután 4 órakor: Erdészleány, operett. Ifjúsági előadás. Este 8 órakor: Az államügyész, bűnügyi kaland. B (8) bérlet.

Diszeloadás a Csokonai színházban

Szombaton este ünnepléses keretek között zsúfolt nézőtér előtt folyt le a Csokonai-színházban a Szinpártoló Egyesület tiszteletére rendezett diszeloadás. Lejár Ferenc a „Mosoly országa” című nagyzenet. ie szerepelt a műsorban. Az előadás megkezdése előtt Halassy Mariska üdvözölte a színpadon franszns beszéddel dr. Periéssy Mihályt, a Szinpártoló Egyesület illusztris elnökét, majd az előadás vezetésével a Szinpártoló Egyesület tagjai, a színház művészei, a sajtó képviselői és a színház barátai ünneni vacsorára gyűltek össze az Ujszáziró Clubban. A diszeloadásról és az azt követő bankettéről legközelebbi számunkban fogunk megemlékezni.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap:

„FOKOL PILÓTÁI”

Vakmerő pilóták és titokzatos kémek története 8 felvonásban. — Főszereplő: Cary Cooper.

Megelőzi:

„ÉP TESTBEN ÉP LELEK”

Amerikai diaktörténet 8 felvonásban.

Főszereplők: Charles Rogers és Mary Brian.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Csak d. u. 3 órakor félhelyárral

Megszigorítják a hortobágyi legeltetési rendet

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A Hortobágyon legeltető gazdák között eddig szokásban volt, hogy gyakran a más jogán hajtották ki jóságukat. Ezt ugyan a szabályrendelet tiltotta, azonban a tilalmat a város részéről sem vették eddig tulszigoruan. Most azonban egy konkrét eset kapcsán dr. Vásáry István polgármester úgy rendelkezett, hogy a jövőben a legeltetési szabályrendeletnek ezt a paragrafusát szigoruan kell venni és az ellen, aki a más jogán hajti ki jóságot, meg kell indítani a kihágási eljárást.

Lakása ? kiadó

egyszer kell csupán a napilapban meghirdetni 10 szó 50 fillér, hirdetés feladási helye: Felső utcá 3., I. em.

Hírek

1931 november 8. Vasárnap.
Prot.: Gottfrid. Kath.: Gottfrid.

1931 november 9. Hétfő.
Prot.: Tivadar. Kath.: Tivadar.

Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kigyó” Piac-utca 33. — Muraközy. Piac-u. 72. — „Sas” Hatvan-u. 70. — „Csillag” Arad-tér 1. — „Nádor” Szent Anna-u. 66

Előfizetőinkhez!

Tekintettel arra, hogy a lap előállítására tetemes költségeket emészt fel, felkérjük mindazon igen tisztelt előfizetőinket, akik hátralékban vannak, hogy a hátralékot sürgősen beküldeni sziveskedjenek. — Postatakarék befizetési lap száma 2478.

Tisztelettel:
a KIADÓHIVATAL.

IDŐJÓSLÁS:

Hazánkban az idő még jobbára derült, a nappali felmelegedés sokhelyütt meghaladta a 15 fok Celsius és az éjjeli lehülés eszékében van.

Budapesten 7-én délben a hőmérséklet 10 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 763 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Enyhe idő, növekedő felhőzetrel és a nyugati részeken esőhajlam.

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETEK

A református templomokban:
Nagytemplomban 10 ó. Szabó Géza, 5 ó. Magyar Bertalan. Kistemplomban 9 ó. dr. Dancsházy S., 11 ó. dr. Istentisztelet: dr. Révész Imre, 5 ó. vallásos estély: Nagy István. Kossuth utcai templomban 10 ó. Kolozsváry Kiss L., 5 ó. Török Tibor. Arpad-téri templomban 10 ó. Kovács József, 3 ó. Dékán Elek. Iskolákban 10 ó. Madar Zoltán, 5 ó. vall. ünnepegy: dr. Diószeghy M. Homokkerten 10 ó. Siposs Imre, 3 ó. Szokody Gy. th. Nyilas-telenen 3 ó. Székely Béla. Csapókerten 10 ó. Kovács Árpád, Öndöd-Vedres-d. 10 ó. Halász András. Bánk 10 ó. vitéz Szabó Endre. Farsika Vajda László. Hármashegy Kalas Ferenc. Nyulas 10 ó. Murányi Árpád th. Sámsoni-ut. isk. 3 ó. Benyhe Imre. Wolaffka-telep 4 ó. Bárdi Ferenc th. Kerekes-telep 3 ó. Rápolyth Á th. Hegyesen 3 ó. Horváth Tiv. th. Elepen Papp Imre. Köntösgát 3 ó. Magyar Bertalan.

A római katolikus templomban és az iskolakápolnában:

Rendes vasárnapi szentmiserend. Misék, gyónatás, szentáldozás reggel 6 órától. Szentmise a főoltárnál 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor, 8 órakor piarista diákmise a kegyesrendi Calasanzii Szent József Reálgimnázium ifjúsága részére, 10 órakor nagymise, utána szentbeszédet mond dr. Beneze Mátyás, 12 órakor prédikál Hanzsly Lajos. Utolsó mise fél 1 órakor. Délután szentolvasó és litánia, a szentbeszédet Szabó Imre mondja.

A homokkerti iskolakápolnában délelőtt fél 10 órakor szentmisét mond és prédikál Szilviezi-Várady Gyula ny. plébános.

A nyilastelepi iskolakápolnában fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

Nivea pótolhatatlan, mert hozzá hasonló nincsen. Bőrápolószerek, amelyek a bőrlajuk Lúccerit tartalmaznak.

Borotválkozás előtt NIVEA-CREME NIVEA-OLAJ

Borotválkozás előtt e két szer egyikével kell magát beborotválni, azonban nem túlságosan, nehogy ezzel a habképződést befolyásolja. Este lefekvésnél is beborotválhatja magát. Ebben az esetben a szer éjszakai kezelésül hat. A bőr sima és lágy lesz, a szőrzet megpuhul. Reggel azután könnyelműen, fájdalom nélkül borotválkozhat és az arcból felpattogzott részei miatt nem kell szenvednie.

Bubihajviselésnél a nyak kiborotválásához is nagyon ajánlatos a Nivea szerkeivel való előzetes kezelés.

Nivea-Creme dobozoként: P. —50-tól 2.20-ig. Tubusoként: P. 1.—től 1.00-ig.

Nivea-Olaj üvegeként: P. 1.70 és 3.50.

Beiersdorf és Tarsa r. t., Budapest—Zugló, VII., Komáromy-ut. 41.

A csapókerti iskolakápolnában délelőtt fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

A Szent László Kollégium (Simonyi ut. 32.) kápolnájában reggel fél 8 órakor csendes szentmise.

A görög szertartású róm. kath. templomban:

Rendes vasárnapi szentmiserend. 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise szentbeszédrel, 9 órakor latin szertartású szentmise a katonák részére, a 10 órakor nagymise, utána szentbeszédet mond Papp Gyula, parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12 órakor.

Délután 3 órakor veespernye. Prédikál Papp Gyula, szentszéki tanácsos.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap, november 8-án délelőtt 10 órakor istentisztelet tart és prédikál Poputh Viktor h. lelkész, 9 órakor ifjúsági istentisztelet és utána vasárnapi iskola. Tartja Labossa Lajos vallásos tanár.

HETFŐN LESZ A KER. NEMZETI LIGA VITAELÉSE

Emlékeztet az Egyesült Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának „Világválság — magyar válság” témakörében rendezett első vita-előadása, amelyen Eckhardt Tibor fejtegette ki országos jelentőségű álláspontját. Az előadásra vonatkozó felhívásokról hétfőn, november 9-én ad alkalmat a Liga elnöksége. Délután hat órakor veszi kezdetét az ülés a Liga dísztermében, ahol az előadásra vonatkozó hozzászólások hangzanak el. Az elnökség szívesen lát minden érdeklődőt s a felszólalni kívánókat arra kéri, hogy ülés előtt jelentésként be fessék a szándékukat a Liga vezetőségénél. A vita-ülést rövid választmányi ülés előzi meg, amelyre a választmányi tagok szíves megjelenését kéri az elnökség.

— **Orvosi hír.** Dr. Sarkady Sándor rendelőjét József kir. herceg-utca 3-5. alá helyezte.

— **Felhívás a népszámláló biztosokhoz.** A népszámlálás biztosok közül 33-an mindeztideig nem jelentkeztek a hibák kijavítására. A vezetőség az illetők költségére ma levélbeli felszólítást is küldött, de ezután is felhívja őket, hogy hétfőn, 9-én délelőtt a városházán a történelmi levéltárban, földszint 5. szám alatt feltétlenül jelentkezzenek. A népszámlálás vezetősége egyben az összes érdekeltek tudomására hozza, hogy a 11-étől jeltett kiízetést nem fogja eszközölni. Ezt csak akkor kezdi meg, ha már az összes előfordult hibák ki lesznek javítva. Ezt hírlapilag fogja közzé tenni. Addig fizetésért a népszámlálóbiztosok ne jelentkezzenek.

— **A pataki diákok országos szövetségének debreceni fiókjá** november 11-én tartja az Angol Királynő szálloda zöldtermében szokásos öszejevetelét, melyre úgy a volt pataki diákokat, mint a debreceni diákszövetség tagjait szeretettel és tisztelettel meghívja — egyszersmind a családtagokat is szeretettel várja délután 6 órakor. Az intézőség.

— **A Tiszántúli Szépműves Céh rendkívüli közgyűlése.** A Tiszántúli Szépműves Céh folyó hó 9-én délután 5 órakor a Városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart. Arra való tekintettel, hogy a Céhnek az alapszabályok belügyminiszteri jóváhagyás után ez lesz az első közgyűlése s ennek programjában a jelentéseken és beszámolókon kívül a tisztújítás is szerepel, az elnökség kéri a tagokat, hogy teljes számban, pontosan szíveskedjenek megjelenni. A közgyűlésen szavazati joga van mindenkinek, aki a belépési nyilatkozatot aláírta, tekintet nélkül arra, hogy a tagsági díjat kiegyenlítette-e, vagy nem, mert a pénzbeszedő a rendelkezésre állott rövid idő alatt nem kereshetett fel minden tagot. A Tiszántúli Szépműves Céh elnöksége.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos utca 23. sz. alatt levő baptista imaházban vasárnap délelőtt 9-től 10-ig imádszó, 10-től 11-ig prédikáció, 11-től 12-ig vasárnapi iskola, délután 6-tól 7-ig prédikáció, fél 8-tól 9-ig vallásos estély vegyeskar-és zenezenekarral.

MINDEN VILÁNYOSKALAUZNAK
oda- és visszautazásra is érvényes
**ARANY BIKÁ GÖZ- ÉS KAD-
FÜRDŐ.**
jegyek válthatók 1 P. 20.-ért.

— **A zeneiskola tanítványhangversenyeinek sorozata** még e hónapban megkezdődik. Az első hangversenyen szerepelni fognak: Hoór-Tempis Erzsébet, Buza Gábor, F. Halácsy Margit és a kamarazeneszak növendékei, kiket Erdész Mihály vezet, ki azonos Eisler Mihállyal. Ugyanis a hivatalos lap közli, hogy Eisler Mihály gondokaművész, a városi zeneiskola tanára vezetéki nevet belügyminiszteri engedéllyel „Erdész” névre változtatta át. A hangversenyek műsorát alkalmilag közölni fogjuk.

— **Esti kereskedelmi szaktanfolyam tizenhatodikán megnyílik.** — Beiratkozni naponként 11—12 lehet. (Kálvin-tér 2.)

— **Gazdálkodó ifjak táncanfolyama** a Koronában megkezdődött. Beiratások még elfogadhatnak.

— **A nyilastelepi ref. egyházzé-
nögylete és Leányköre** 1931 év november hó nyolcadikán, délután négy órai kezdettel a megnagyobbított iskolateremben műsoros kultúrdelutát tart teafelhasználás keretében. Mindenkit szeretettel hív és vár a Nögyelet és a Leánykör vezetősége. Tisztelettel és kanálról mindenki maga gondoskodik. Teajegy harminc fillér. Az összes jövedelem a szegények karácsonyi felségélyezésére fordítatik. — Műsor: 1. Énekel a leányköri énekkar. Cséke Zoltán karmester vezetésével. 2. Megnyitó beszédet mond: Zsigó Károly ref. tanító, nögyeleti titkár. 3. Szavalt: Bazsa Áron tan. jelölt. 4. Énekel Varga Ilonka tanítónő, harminiumon kíséri Gulyás Mihály tanítójelölt. 5. Előadást tart: Kalas Ferenc vo. lelkész. 6. Teafelhasználás közben magyar nőtáncot játszik a tanítóképző kis zenekara. A magyar nőtáncot Kaszás Ibolyka énekl. 7. Farkas Imre-verseket adnak elő a leánykör tagjai. 8. Vigjáték: „Modern lányok”. Előadják: Koroknai Mária, Juhász Pirokska, Pütye Ilus, Kőrössi Lilike, Szabó Irénke, Végh K., Bódi Mária, Bajdor Juliska és Fekete Pirióka. 9. Énekel Varga Ilonka tanítónő. 10. Szavalt: Palkovics Irénke. 11. Hegedűszó. Előadja: Torkos Béla tanítójelölt. 12. Bohózat: „Sakk-Matt”. Előadják: Kaszás Ibolyka, Kállay Imre theologus és Kovács Tibor tanítójelölt. 13. Szavalt: Bódi Mária. 14. Bezáró szavakat mond Papp Imre vezetőlelkész.

— **A Mansz választmányi és taggyűlése.** Ertesítjük a Mansz kötelekebe tartozó asszonytársainkat, hogy november 9-én, hétfőn délután 4 órakor a Széchenyi-utca 1. sz. alatti hivatalos helyiségünkben választmányi és taggyűlést tartunk, melyen az országos központ képviselőiben Ritoók Margit asszonytársunk is megjelenik. Gyűlésünk tárgysorozata az évi program ismertetése és az inségakcióban való bekapcsolódás kérdésének megvitatása. Szeretettel kérjük asszonytársainkat arra, hogy nehéz munkáinkban a gyűlésen való megjelenésével s ez által a szövetségi életben való bensőséges részvételével támogasson. Elnökség.

KÜLFÖLDI BÉLYEG
ujjdonságok 23° foto lemezek, filmek
SPRINGER
papír- és fotócikek üztelében.

— **Cserépkályhák** nagy választékban, átrakásokat, tisztításokat vállal helyben és vidéken, jutányos áron Krisch Károly kályhámester, Ferenc József ut. 89. (v. Piac utca). Telefon 12—18.

— **Felhívom figyelmét** cégemre s ha meggyőződik szakszerű munkámról, olcsó áraitól, másnak már én fog engem ajánlani. Cserép Sándor látszerész, Piac-utca 21. szám.

Könyvalakban is megjelenik az „Aranykoporsó“

Marschalkó Lajos „Aranykoporsó“ című regénye november végén könyvalakban is megjelenik a „Debreceni Újság—Hajdúföld“ kiadásában. A rendkívül érdekes és izgalmas cselekményű regény ára finom papíron, izléses címlappal, elegáns kiállításban mindössze 1 P 60 fillér lesz.

A szerkesztőség felkéri mindazokat, akik az előfizetési felhívást már megkapták és a regényt meg akarják rendelni, hogy a kapott válaszos levelezőlapokat a szerkesztőség címére sürgősen visszajuttatni szíveskedjenek.

— **Várakozó szigetét csinálnak a Csapó-utcai villamosvonalon.** A Csapó-utcai lakosok panaszkodtak a polgármesternél amiatt, hogy a posta előtt a villamos vonal mellett nagy pocsetták vannak, télen a járda síkos és alig lehet felszállani a villamosra. A polgármester úgy intézkedett, hogy a posta elé egy várakozó járdaszigetet kell csinálni, amelynek költségei minimális összegből kitelnek.

— **Szabó Imre római katolikus káplán hitvédelmi előadása.** A Katolikus Népszövetség 8-án, vasárnap délután 11 órakor folytatja hitvédelmi előadását a Varga-utcai iskola termében, amelyre megnyertük Szabó Imre főújszatelendő urat, akinek már sokszor gyönyörködöttünk magas szárnyalású előadásában, ezúttal is meghívjuk tagjainkat, ismerőseinket, az érdeklődőket, valamint az úgy barátait. Az előadás pontosan kezdődik. Belépődíj nincs, mindenkit szeretettel vár az Igazgatóság.

— **Kerékpártolvajok garázdálkodnak a városban.** Papp Antal kereskedőségétől az Ajtó ucca 16. sz. házban levő üvegkereskedés elől ellopták a kerékpárját, Kára 150 pengő. Ugyanebben az időtájt egy honvédönkéntestől is ellopták a biciklijét. A tolvajok kézrekerítésére a rendőrség megellette a szükséges intézkedéseket.

— **Elrontott gyomor, bélzavarok, émelvgés, kellemetlen szájj, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.**

— **Építőiparosok figyelmébe.** Az Iparostanonciskolától nyert értesülés szerint még több, mint 80 téli tanfolyamos tanonc nem iratkozott be az iskolába, dacára annak, hogy a beiratkozásnak november 1-ig meg kellett volna történnie. Épp ezért saját érdekükben felhívjuk mindazokat az iparosokat, (kőműves, ács stb.) akik tanoncokat tartanak, hogy tanoncikat a beiratkozásra annál is inkább szólítsák fel, mert a beiratkozás elmulasztásából származó következményeket ők fogják terhelni. Ipartestület

A súlyos gazdasági helyzet kívánja, hogy házbérgondjaitól szabaduljon! Mindenki szerezhethet kamatmentes s fölmondhatatlan kölcsönrel családi otthonát, saját házat. Rövid várakozási idő után a folyósított kölcsönből már most építkezések vannak folyamatban. **„SAJÁT OTTHON“**
Építő-Takarék-Szövetkezet Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45. sz. Telefon: 24—8—72.
Felvilágosítást ad: vezérképviseletünk: Debrecen, Piac-utca 58. szám.

Albrecht királyi herceg libavadászaton a Hortobágyon

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Albrecht királyi herceg, aki az őszi libavadászatokra minden esztendőben megjelenik Debrecenben, szombaton délben ideérkezett. A királyi herceg délután

számos debreceni előkelőség kíséretében kiutazott a Hortobágyra, ahol megkezdődik a libavadászati. Hír szerint a vadászati szerdáiig is el fog tartani.

— **A KIE német tanfolyamára** jelentkezettek november 9-én, hétfőn este fél 8 órakor jelennek meg a KIE helyiségében Ujabbán jelentkeztek a létszám beteltele miatt nem vesztel a titkár.

— **December elsején polgármester választás lesz Székesfehérváron.** című tegnapi lapunkban megjelent cikkünkre vonatkozólag, beavatott helyről közlik velünk, hogy a cikkben két tévedés van. Először is nem Székesfehérvár törvényhatóságának közgyűlése emelte jogerőre Zavaros polgármester fegyelmi ítéletét, mert a kis közgyűlés csak levonta a következményét a belügyminisztériumban alakult fegyelmi bíróság jogerős ítéletének azzal, hogy polgármesterválasztást rendelt el. Másodszor a fegyelmi bíróság Varga Elemér műszaki főtanácsost nem ítélte hivatalvesztésre, hanem az ő fegyelmi ügyében a határozathozatalt felfüggesztette addig az ideig, amíg a bünygyében jogerős határozat lesz.

— **Elítéltek egy csaló házaspárt.** Szabó Imre sámsoni lakos és felesége csalással vádoltan állottak a debreceni törvényszék előtt. A vádlott Szilágyi Imrénének legeltetés céljából felesle kiadták birkákat. Közben Szabó megharagudott Szilágyira s a birkákat elhajította a legelőről. Szabót a bíróság 15 napi, feleségét pedig 8 napi fogságra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Előzetes értesítés.** A homokkerti ref. egyházzsész tanácsa, a nőegylet és leánykör, valamint a theologus ifjúság közreműködésével november 15-én este 6 órai kezdettel műsoros szertartevendégséget rendez a ref. Olvasókörben, amelyre sikerült előadól megnyerni dr. Erdős Károly egyetemi tanárt. Ezenkívül két egyfelvonásos szindarab, zene- és énekszámok alkotják a műsort. Teajegy 30 fillér.

— **Jubilál a villamosszék.** A villamosszéket, mint kivégzési eszközt 1891 évben alkalmazták először az Egyesült Államok területén. Most, negyven éves jubileuma alkalmából a villamosszékéről amerikaszerte megemlékeznek a lapok s megírják azt, hogy humánusabb kivégzési mód, mint a gilóttin, vagy a többi Európában használt halálos ítélet végrehajtó módszer.

— **Orvosi hír.** Dr. Lázár József fogorvos rendelését (József kir. herceg-utca 14.) újból megkezdette.

— **Alagutat terveznek a Mont-Blanc alatt.** A Mont-Blancot 1200 méter magasságban át akarják furni és hét mérföld hosszú alagutal akarják megnyitni az utat. A terv a nemzetközi áruforgalmi konferencián vetődött fel s szakemberek megállapítása szerint a terv megvalósításának semmi nehézsége nincs.

Szörmebundák kijavítását, átalkítását olcsón vállalom. Kész bundák, prémhőrök nagyválasztékban KÓVARY szűkesmester. József kir. herceg-utca 3. szám.

— **Harapásért nyolc hónapi börtön.** Nagy Károly jósai lakos Bíró Mihállyal együtt kártyázott egy kocsimában, ahol a kártyázáson összeszóalkoztak s a veszekedés hevében Nagy Károly beleharapott Bíró hüvelyk ujjába. A debreceni törvényszék súlyos testi sértés büntette miatt nyolc havi börtönbüntetésre ítélte.

Vallásos estély a Kistemplomban.

A piac-utcai egyházzsész szokásos vallásos estélye ma délután 5 órakor lesz a Kistemplomban. E vallásos estélyeken minden alkalommal nagyszámú közönség vesz részt, biznyságául annak, hogy e vallásos estélyeket a gyülekezet megszerette. Ezeket az estélyeket kiváló szónokok igehirdetése, nívós énekszámok, művészi szavaltatok teszik értékesé és változatosá. A ma esti ünnepeken Nagy István belmelkés fogja hirdetni az ígét, kinek lelkeket megragadó biznyságtevése biznyára ezalkalommal is építő és felemelő lesz a gyülekezetre. Ezalkalommal mutatkozik be a gyülekezet előtt gróf Haller Gábor hittanhallgató, aki költeményveiből fog felolvasni. E fényes nevet viselő ifju Krisztus szolgálatára készül és bangulatos, szép verseivel tehetséges művelője a vallásos lírának. Király Erzsike ker. isk. növendék egy szép énekszámmal fog szerepelni, méltóan eddigi szerepléséhez. Az est műsora a következő: 1. Fennálló ének. 1. dicséret. 2. Gyülekezeti ének: LXXXVI. zsolt 1., 2. verse. 3. Bibliát olvas és imádkozik: Uray Sándor vezető lelkész. 4. Prédikáció előtti ének: 7. dics. 6. v. 5. Bibliát magyaráz: Nagy István belmelkész. 6. Prédikáció utáni ének: LXXXVI. zsolt. 5. verse. 7. Költeményveiből felolvas: gróf Haller Gábor. 8. Énekek: Király Erzsike, orgonán kíséri: Szele Paula. 9. Záróimát és áldást mond: Uray Sándor vezető lelkész. 10. Záróének: 23. dics. 2. verse.

Váry János áll. v. zsg. fogász megkezdte működését Rózsomre (Darabó) utca 3.

— **A „Debreceni Egységespártkör“** fiataljainak vasárnap délutánja a pártkör költözködése miatt elmarad.

— **A piac-utcai egyházzsész leányköre** ma délután fél 7 órakor a KIE Piac-utca 7. szám alatt levő helyiségében a szegény gyermekek felruházására műsoros estélyt rendez. Belépődíj nincs. A megjelentektől ócska ruhát kérnek a szegények számára. A ruhák már előbb is küldhetők Miklósu-tca 12. szám alá (Ref. iskola), ahol a leánykör megbizottja d. e. 10 órától a küldeményeket átveszi. Az estély műsora a következő: 1. Közének: LXV. zsolt. 1. verse. 2. Imát mond: Koppányi Juliska, a leánykör vezetője. 3. Rólad szól énekem... Előadja a leánykör énekkara. 4. Anya és leánya. Jelenet. Előadják: Nagy Margit és Farkas Margit. 5. A XX. század. Korrajz. Előadja: Boldogh Margit. 6. Nem látod-e, hogy csolnakod... Énekl: Kiss Erzsike, hegedűn kíséri: Nagy Janka. 7. Tíz leány várakozása. Személyek: Rebeka — Kiss Gizella, Márta — Nagy Vilma, Mária — Szövetes Mária, Jette lánya — Kovács Olga, Naaman szolgáló leánya — Soós Margit. Vendéglátó leányok: Jablonka Éva, Végvári Irén, Boldogh Margit, Kara Erzsike, Kara Vilma. 8. Élővíz. Személyek: Hágár — Kara Erzsike, Ruth — Gaál Ágnes, Mária — Kara Vilma. 9. 227. Hozsánna-ének. Énekl: Szabó Mária akadémiai növendék, zongorán kíséri: Kolba Dániel, az énekkar vezetője. 10. Beszédet mond: Földesné Hajdu Boriska. 11. A könnyek. Szavaltja: Willon Ica 12. Zárószót és imát mond: Uray Sándor vezető-lelkész. 13. 245. dics. 10. verse. Minden érdeklődő szeretettel hív a leánykör,

— **Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József“ keserűvíz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József víz alhasi megbetegedések esetében gyorsan és mindig enyhén hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Az ispotályi templomban** ma délután 5 órakor vallásos estély lesz, melynek programja a következő: 1. Kezdő-ének: 1. dicséret. 2. Főének: 141. dicséret 1. és 2. verse. 3. Kátét olvas és imádkozik: Bagdy Dániel v. lelkész. 4. Közének: 7. dicséret 6. verse. 5. Kátét magyaráz és uralmat mond dr. Diószeghy Mihály lelkész. 6. Közének: 141. dicséret 4. verse. 7. Maday Gyula: „Hol az Isten?“ Szavaltja: Fazekas István tk. 8. Kápi Gyula: „Te hozzád, óh Uram...“ 10. Záró-ének: 141. dicséret 5. verse.

— **Kulturdelután az Iparoskörben.** A Debreceni Iparoskör és az Iparos Ifjúság Önképző Köre ma, vasárnap délután négy órai kezdettel rendez meg szokásos kulturdelutánját az Iparoskör diszterternében a már ismertelt kellemes és változatos műsorral.

— **Dr. Hutiray József főorvos belgyógyász szabadságáról** visszaférve rendelé-eit átletta és megkezdte: telefon 5-72. Péterfia-utca 46., II. emelet.

— **Korrektoroknak, magántanítónak,** előnyös feltételek mellett ajánlunk egyetemi hallgatók. Aki gyermekét korreptáltatni kívánják, forduljon a diákjelölti irodához (Kollégium, I. e. 34. sz. ajtó), ahol szívesen ajánlanak megbizható, jó nevelőt.

— **A debreceni ipartestület szilgyártó börtündős, költégyártó szakosztály** ma, vasárnap délelőtt fél tíz órai kezdettel az Ipartestületben több fontos ügyben szakosztályi ülést tart, amely ülésre a szakosztályi tagok teljes száma és pontos megjelenését ezton kéri a szakosztály elnöksége.

— **Balogh Sándor tánciskolájában** (Péterfia-utca 30.) minden szombaton 8—12-ig, vasárnap 6—8-ig egyetemistáknak osztánc. Colonokban beiratkozás delelet-tönként 11—1-ig, d. u. 5—10-ig.

— **Rendőrségi sip 1.**— P. téll keztyű 1.80, nyakraváló, érmelegítő 40 fillér, makkgomb 10 fillér Kulesár üzletében.

Szabó László u. sz. u. árt. Szócheni-utca 1. a ól át elvezte Piac-utca 42. sz. m. árt. Pa. n. u. t. u. t. u.

— **KÖNYVKÖTÉSEK** legolcsóbban és legártóssabb kivitelben a Nemzeti könyvkötészet készít. József kir. herceg-u. 16. az udvarban.

Hőcipőt, sárcipőt, autógummit tökéletesen javít ORBAN gumiüzem, PIAC-UTCA 9.

27290—1931.

HIRDETMÉNY.
Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a házadó utáni szükségadó és a jövedelemadó alanyai terhére megállapított szükségadó előleg fizetésének határideje e hó (november) 15-én lejárt. Erről a körülményről azon felhívás klséretében értesíti a városi adóhivatal a város adóó közönségét, hogy ezen fizetés kötelezettségének, a felzámított végrehajtási eljárás következményeinek terhe mellett elégt tenni el ne mulassza. Debrecen, 1931 november hó 6. Városi adóhivatal.

RÁDIÓ

Budapesti rádió vasárnapi műsora:

9.00: Hírek, kozmetika. 10.00: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál dr. Ravasz László püspök. 11.00: Egyházi zene és szentbeszéd a királyi udvari és várkapitányi templomból. Szentbeszédet mond dr. Madarász István c. apát, miniszteri tanácsos. (A szentbeszéd evangélium után lesz. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Az Operaház társulatának zenekar hangversenye. A hangverseny szünetében: Rádiókrónika. Felolvassa Papp Jenő. 2.00: Gramofonhangverseny. 1. C. Morena: Emlékezés Liszt Ferencre. Ábránd. 2. Flotow: Mártha, ária. 3. Meyerbeer: Az afrikai nő, ária. 4. Granados-Kreisler: Spanyol tánc. 5. Loewe: Prinz Eugen der edle Ritter. 6. Góli: Orientale, op. 50. no. 9. 7. Puccini: Serenata Mexicana (Nina Fieschetti) 8. Delibes: Coppelia, balett. 9. Puccini: Pillangó kisasszony, duett. 10. Alabieff: Orosz csalogánydal. 11. Mozart: Don Juan, ária. 12. Gounod: Faust, Cavatina. 13. Sibilius: Kuolema, Valse triste. 14. Verdi: Falstaff, ária. 3.00: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Vitéz dr. Bittera Miklós: Rétek és legelők meszése. 3.15: Az iskolán kívüli nevelés rádióelőadása (Rádió Szabad Egyetem) 1. Vajthó László tanár: Csokonai Vitéz Mihály. Csokonai dalokat énekel dr. Molnár Imre. Zongorán kísér Polgár Tibor. 2. Dr. Szepessy Mihály: Adóügyi tájékoztató. Felolvassa: Radó Árpád. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 5.00: A Székesfehérvári zenekar hangversenye a Vigadó nagyterméből. Vezényel: Bor Dezso. Közreműködik dr. Eyszen Tiborné (ének) és Vincze László (gordonka). 1. Sikló: Báthory Erzsébet, nyitány. 2. a) Liszt-Friesay: Ha álom mély; b) Lavotta: Valahol messze (dr. Eyszen Tiborné). 3. Dohnányi: Gordonkaverseny (Vincze László). 4. Radó Aladár: Falu végén kurtá kocsmá, szimfonikus zenek. 5. Bizet: Carmen. Micaela áriája (dr. Eyszen Tiborné). 6. Wagner: Tanhäuser, nyitány. 6.40: Magyar dalok a XIX. század második felében (Blaháné virágkora, Szentirmay, Simonffy, Dankó, Lányi, Pete, Dóczy, Fráter, Kacsóh). Dr. Szilágyi Imre előadása. A zeneszámokat bemutatja: dr. Szilágyi Imre (hegedű), Antal Erzsébet (ének), Csóka Béla (ének) és Revere Gyula (hárfa). Kisés Járóka Sándor cigányzenekara. 7.50: Sport és löversenyeredmények. 8.00: Budapest legrégebbi templomai, Fiala Ferenc előadása. 8.20: Ezüsthegedű. Szimfónia felvonásban. Irta Mariagencs Imre. Rendező Odrý Árpád. Utána: Időjelzés. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich kávéházból.

A budapesti rádió hétfői műsora:

9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. Vezényel Ifj. Roubal Vilmos. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 1. Jacobi Viktor: Leányvásár. Ábránd. 2. Merkler Andor: Plainte arabe. 3. Poldini Ede: Kis keringő. 4. Dohnányi: Tema con variazioni. 5. Petry Jenő: Hawai keringő. 6. Brahms: Alla Zingarese. 4.00: Asszonyok tanácsadója. 5.00: Tizenhárom asztaltársaság. Molnár Jenő vidám karcolata. Felolvassa a szerző. 5.15: Zenekari hangverseny. Vezényel Komor Vilmos. 1. Nicolai: A windsori vig nők, nyitány. 2. Gounod: Faust, keringő. 3. Leoncavallo: A bohémek, ábránd. 4. a) Carlo Pedron: L'alba mella valle, b) Enrico Mineo: Notti Tuisene, jellemkép, d) Edoardo Caballi: Dansa fantázia. Lehár: Drótostót, keringő. 6. Clement Károly: A bajusz című vígopera nyitánya. 6.20: Német nyelvoktatás. 6.50: A Weidinger szalózenekar hangversenye. 7.50: Az állatás felfedezésének százéves jubileuma. Dr. Müller

Vilmos előadása. 8.25: Ifj. Lányi Ernő és Nádor Mihály dalai. Előadja Kelmay Ilona és Szedő Miklós. Zongorán kísérik a szerzők. I. Ifj. Lányi Ernő dalai: a) Szeptember végén. (Petőfi.) b) Szereltem. (Lányi Sarolta.) c) Tearózsák. (Ifj. Lányi Ernő.) e) Őszi felhő. (Ifj. Lányi Ernő.) f) Fátol. (Ignotus.) II. Ifj. Lányi Ernő dalai: a) Cilicium. (Lányi Sarolta.) b) Alázatosság. (Lányi Sarolta.) c) Rigódal. (Lányi Sarolta.) d) Szerenádok. (Kiss József.) e) El kell menni. (Lányi Sarolta.) f) Jégvirágok. (Harsányi Kálmán.) III. Nádor Mihály dalai: a) Megöltek egy legényt. b) Amerre én járok. c) En vagyok az a gerlice. d) Azt gondolom eső esik. e) A gunár (népköltészet.) f) Árvalány-

haj. (Petőfi.) IV. Nádor Mihály dalai: a) Soha többet. (Bródy László.) c) Kétös gyönyör. d) Bucsu. e) Csak ennyit. (Tóth Árpád.) f) Enyém, tiéd. (Lőrincz Miklós.) 9.45: Időjelzés, hírek. 9.45: A Debreceni Trió hangversenye. A trió tagjai: Galánffy Lajos (zongora), Buza Gábor (hegedű) és Erdész Mihály (gordonka). 1. Beethoven: Zongorahármas D-dur. (Geister.) 1. Allegro vivace e con brio. II. Largo assai ed espressivo III. Presto. 2. Schubert: Zongorahármas Es-dur. I. Allegro. II. Andante con moto. III. Scherzo, Allegro moderato. V. Allegro moderato. Utána körülbelül 10.40: Időjárásjelentés. Majd: Gramofonhangverseny.

doskodni kell még száz aprólékos berendezkedést kell készíteni, amelyek felsorolását itt mellőznöm kell.

Az élelmezés dolgában a magyar falusi asszonynak még nagyon sokat kell tanulnia. Arra kell berendezkedni, hogy azt főzzük, amit az idős szeret vagy kíván. De gondoskodni kell arról is, hogy a rekedt kosztos kívül is legyen ennivaló és innivaló kapható olyan helyen, ahol a nyaraló nincs feszélyeztetve. Ezzel jól felkészült csárda rögtönzése rendszeren legjobban fizeti ki magát.

A lakás dolgában tisztaság, férgmentesség, legyek és szunyogok elleni védelem, könnyű és jó szellőztetőség világosság a főkövetelmények. Jól zárható ajtók és ablakok, egyszerű, de kényelmes bútorok, szabályozható redőnyök és függönyök, egy külön árnvénkos, szélmentes előtér vagy tornác, ahol a család ülkezelhet és állandóan tartózkodhatik esetleg egy külön kerti rész, ahol a gyermek kertészkedhetnek, ez az egész.

A kényelemhez és kiszolgáláshoz tartozik a szoba takarítása és rendbe hozása, esetleg szükséges mosások vállalása, alkalmi kommissziók végrehajtása stb. Egyik legfontosabb kötelessége a nyaralóhelynél a könnyű, pontos és gyors közlekedés lehetősége. Gondoskodni kell az érkező és elutazó vendégek fogadásáról, szállításáról és kalauzolásáról a podgyász elintézéséről, kirándulási látatok rendszeresítéséről. Fontos még a posta, távirat és telefonhasználat kiépítése is. Alánlanám falun és kívül a tanfákon az amerikai RFD-rendszer átvenni, amely egy mozgó postából áll és egész szolgáltatást utazókban nyújt. Telefonszolgáltatást a fővárosban oly könnyű bekapcsolni, hogy a falvakban is lehetővé kell tenni a telefonhasználatát.

A szórakozás és sport terén falun ezer lehetősége nyílik a változatoságnak. Nem nagy fantázia kell hozzá, hogy a mulatni akaró városiaknak valami szórakozást nyújtunk. Sajnos itt nem beszélhetünk annak a sok ezerre menő programnak bemutatásába, amely a világ különböző részlein a vendégek mulattatására nyelhehető. Erről köteteket kellene írnom. Originalitás, változatoság és primitíviség a legfontosabbaknak. Egyes külföldi községek ebben a tekintetben világhírré tettek szert. Itt csak megemlítem a később bemutatandó kiállításai emelvényeket, amelyek minden falvak és városok számára az egész vidéknek összehozhatók.

A szövetkezet vezetőségének feladata, hogy ezeket a szükséges adatakat szabályozza, kiépítse és hely szerint kiegészítse. Az idegenek fogadására, ellátására, elszállítására és kalauzolására külön idegenforgalmi szolgálatot kell megszervezni minden faluban, a szükséges beruházásokra a szövetkezet nyújtja a hitelt. A már említett tanulmányutak és tanulmány munkáskor nagy lendületet fog adni idegenforgalmi szolgálatunk kiépítésére.

Meg vagyok győződve arról, hogy ilyen törekvéseknek hamarosan meglesz az eredménye csak meg kell indítanunk a mozgalmat, a realitás haszon automatice tovább sodorja az érdekelteket a helyes úton és ebben a nyaralók maguk foglalják a kezdeményezést megtenni, ha látják, hogy meg van a hallandóság kívánságainak honorálására.

Csökkent az állatforgalom Debrecenben.

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A város közigazgatási bizottságához érkezett jelentés szerint az állatforgalom Debrecenben ismét csökkent. Az elmúlt hónapban vasúton csak 75 szarvasmarhát, 255 lovat, 260 juhot és 1727 sertést szállítottak ki.

HÁZIDUFALU

Szerkesztő: MEISSNER KÁROLY, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara titkára.

KÖZGAZDASÁGI

Az idegenforgalom megszervezése falun

Irta lovag Manz György.

Mindazok, akik eddig az idegenforgalom fellendítésén fáradoztak, csak a városokra gondoltak, vagy fürdőhelyeknek létesítését illetve fellendítését tervezték, hogy a falvaink számára is meg lehet és meg kell teremteni egy egészen speciális idegenforgalmat, tudommal egyelőre mérvadó helyen meztelenül tárgyalva sem tették. E tárgyunk megbeszélése alkalmával kérem olvasóimat, ne várjanak javaslatokat tőlem, mi fürdők, kocsisokra, fényes szállodák és háos Week-End kolóniák telepítése, vagy pazar strandoknak létesítése érdekében ahol polo, golf és sok egyéb modern szórakozás várja a jazz-band huzal mellett a gazdag külföldieknek érkezését. Vidékiünknek gazdag természeti szépségei nincsenek, klímánk bár nyáron elég száraz, de nem képez különös attrakciót. Magas havasainkat elvitte Trilanon. Hogy ideleg mégis oly sok idegen látogatja fővárosunkat és alkalmilag kirándul a vidékre is, azt annak kell tulajdonítani, hogy divatba jöttünk. A bekeszterződések abszurditásai kiváltották az idegeneknél azt a kíváncsiságot, mint például Messinában a földrendés. de ez csak átmeneti tünet és — ha nem teremünk olyan új attrakciót, ami a külföldiek marandóbb érdeklődését ébreszti, hamarosan megszűnik az érdeklődés. Modern kulturintézményeink — bármilyen büszkék is lehetünk ezekre — máshol is meg vannak azokért remélni érdemes hozzánk jönni.

A falu idegenforgalma egészen más irányban fejlesztendő. Nagyon szerény arányokkal kell kezdenünk, a magyar falut a szerény pénzüi magyar városi középosztálynak üdülő- és nyaralóhelyeül kell kiépítenünk. Majd később jön magától a külföldi középosztálya is, ha nagyon ügyesen tudjuk megszervezni falvaink attrakcióját. Az első létesítendő attrakciók a következők: pihenés, jó levegő, napfény, szabad mozgótér, felnőtteknek és gyermekeknek, jó higiénikus viszonyok jó bőséges élelmezés, kényelmes lakás, figyelmes előzékeny kiszolgálás, könnyű közlekedés, változatos és szenzációs szórakozás, egy kis sport-lehetőség és mindenek előtt olcsó árak. Mindezt a falu megfelelő berendezésével, előzetes kiküldetésével, nagyon kevés beruházással és gondos, alapos és céltudatos szervezéssel meg lehet csinálni.

De lássuk csak, ki lenne nálunk hivatva ezzel üzletszerűleg foglalkozni? Mondjuk ki őszintén a magyar földes gazda erre nem alkal-

mas. Nem szereti az idegent, nem szeret mások szokásaihoz és igényeihez alkalmazkodni, nincs hálalma idegen nyelvek megtanulására. De ha egyszer belefog a belteries gazdálkodásba, nincs is ideje arra, hogy nyaralókkal haldoljon. Nálunk csakis a munkásszálló lehet tekintetbe, mivel kénytelen minden keresetforrást kihasználni, minden alkalmat megragadni, amely pénz hoz a házhoz. Kitűnő anyag: leleményes, szereti a rendkívül nem lusta és tanulmány. A szövetkezet gondja lesz, hogy a megfelelő szakzerű kiképzést is megadja, megszerveze az idegenforgalmi szolgálat és megindítsa a koldó propaganda előbb helyföldön, majd később külföldön is.

A feltételek nem nehezen honorálhatók. Nyaraink legtöbbször szárazok, jó levegő van elég, napfény is, szabad mozgótér könnyen lehet szorítani. De ehhez olyan helyet is kell biztosítani, ahol hirtelen támadó zivatarok és váratlan esőzések elől az idegen meghúzódhatik, ahol tulságos hőség ellen megtalálja a hűvös árnyékot, ahol elülhet zavartalanul és biztonságban.) Árnyékos sétatányok szükségesek, ahol eső után is járni lehet, padokkal és asztalokkal. Gondoskodni kell, hogy a szabad mozgótér mentes legyen a falu csordájától, kordájától ebeitol. — Ilyen helyek távol a poros országúttól létesítendők. Gyerekről kell gondoskodni, ahol a nyaraló családok gyermekei kitombolhatják magukat, áshatnak, turhatnak, építhetnek kedvük szerint.

A higiénia fogalma más a falun és más városban. A városi ember nem szívesen mond le szokott kulturberendezéseiről, megkívánja a furdést tiszta mellékhelyiséget. Ahol folyóviz, vagy jó áll rendelkezésre, a partnak némi kiépítésével, homokos strandnak létesítésével és óvósátrak felállításával kitűnő fürdőalkalom nyújtható, ahol ez nincs, egy szabad vízpart: berendezett vízszékabana fürdőkáddal is megteszi. Gondoskodni kell arról, hogy a fürdőhely könnyen megközelíthető legyen és a letett ruhák megőriztessenek. Jó friss ivóvízről bőségesen kell gondoskodni. A házilég és szunyog irtását meg kell szervezni, e célból szunyogelhálókat alkalmazandók és melegen alánlom a Garras-féle szunyog- és légyirtó gépek használatát, amely a Panama-csatorna építésénél oly hatalmas javulást okozott az ottani egészségügyi viszonyokban. Trávdombok és kutak befedéséről is gon-

Tanácskozások a Tiszántul állattenyésztése érdekében

Olcsoobb tarifát és a külföldi ojtó anyagok használatának engedélyezését kérik a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarában

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarában Besztercey Gábor m. kir. gazdasági főtanácsos, jószágigazgató elnöklésével megtartott gyűlésen a gazdák behatóan foglalkoztak az állattenyésztéssel kapcsolatos összes aktuális kérdésekkel. Megállapították, hogy sürgős és erélyes intézkedések szükségesek, mert ha ezek nem következnek be, a Tiszántul állattenyésztését olyan károsodás éri, amelynek hatásai több éven keresztül fognak károsan jelentkezni.

Szükségesnek tartották, hogy a multban érvényben volt állatszállítványoknál fennállott kedvezményeket a Tiszántulon újra visszadljtsák, addig az ideig, míg a Csehországgal megkötendő kereskedelmi szerződéssek lehetővé teszik a Csehországba való exportálást. A szállítványok ma kizárólag nyugat felé irányulnak, tehát a Tiszántul állattenyésztőinek a nyugati határig hosszú uton való szállítás, nemcsak fuvardíjban, hanem súlyban is tetemes veszteséget jelent.

Az ideji takarmánynálval kapcsolatosan a denaturált buza árának

leszállítását kérik a gazdák. Részletesen foglalkoztak az állati ojtóanyagok magas árával és megállapították, hogy a külföldi ojtóanyagok lényegesen olcsóbbak a hazai ojtóanyagok áránál, tehát kérik a kormányzatot, hogy tegye lehetővé a külföldi ojtóanyagok használatát.

Ezzel kapcsolatosan felkérték a Tiszántul Mezőgazdasági Kamarát arra, hogy sürgős tárgyalásokat kezdeményezzen az ojtóanyagtermelő intézetekkel, az állatbiztosító intézetek bevonásával azon célból, hogy az ojtóanyagtermelő intézetek és a gazdák között olyan érdekkapcsolat létesíthessék, hogy a gazdák az összes állategészségügyi szolgálatok ellátásáért, lev az ojtások elvégzéséért is meghatározott alapdíjtételt fizetnének és a további díjazás az állategészségügyi szolgálat ellátásának eredményességétől függően állapíthatassék meg. A gazdák ezirányu összes kívánságait a kamara igazgatóválasztmányának a közeljövőben tartandó gyűlése fogja felterjeszteni az illetékes kormányzati tényezőkhöz.

A nagy kínálat nyomán alacsonyabbak voltak a gabonaárak a terményföldsdén

Az üzlet megnyitásánál folytatódólagosan emelkedtek az árfolyamok a határidőknel. A szilárdos azonban, amelyet a kissé magasabb esikágó jegyzés idézett elő, csak rövid ideig tartott, annak ellenére, hogy Liverpoolban is magasabbak voltak az árfolyamok. Inkább azt vették ugyanis figyelembe a piacon hogy az adófizetési kötelezettségekkel kapcsolatban egyes vidékeken nagyobb kínálat mutatkozik a készáru-buzából. Emiatt azután a határidőknel lebonyolítások történtek, nevezve hogy a márciusi buza, márciusi rozs körülbelül 15 fillérrel olcsóbb, mint tegnap. A tengerinél is 10 fillér az áresökkenés.

A készáru piacon a több áruirányzata tartott volt a buzánál, a többi kategória 10 fillérrel olcsóbbodott. Ugyanez volt az eset a rozsnál is, míg a lisztárak változatlanok maradtak.

Határidőüzlet:
Buza: december 11.15. zárlat 10.95—97, március 12.20 19, 18, 15, 05, 13, 13, 07, 09, 01, zárlat 12.00—02.
Rozs: december 12.35 március 13.46, 40, 33, zárlat 13.33—35.
Tengeri: május 13.72, 71, 76, 80 zárlat 13.79—13.80.

Készáruüzlet:
Buza: tiszai 77 kg 11.60—12.05, 78 kg 11.75—12.20, 79 kg 11.90—12.35, 80 kg 12.00—12.40 ftiszai 77 kg 10.55—11.05, 78 kg 11.00—11.20, 79 kg 11.15—11.35, 80 kg 11.20—11.40, feijerm. 77 kg 10.90—11.10, 78 kg 11.05—11.25, 79 kg 11.20—11.40, 80 kg 11.25—11.45, dtuli 77 kg 10.90—11.10, 78 kg 11.05—11.25, 79 kg 11.20—11.40, 80 kg 11.25—11.45, 77 kg 11.05—11.25, 78 kg 11.20—11.40, 79 kg 11.35—11.55, 80 kg 11.40—11.60, bácskai 77 kg 11.00—11.20, 78 kg 11.15—11.35, 79 kg 11.30—11.50, 80 kg 11.35—11.55.

A különleges (80 kg) tiszai buza 12.80—13.50 P.

Rozs: pestv. 11.80—11.90 egyéb rozs 11.80—11.90, tak. árpa I. 16.75—17.25, tak. árpa II. 16.50—16.75, felv. sörárpa 19.50—23.00, egyéb sörárpa 18.00—19.50, zab I. 19.25—19.50, zab II. 18.90—19.00 ti. tengeri 13.00—13.25, egyéb tengeri 12.75—13.00, korpá 10.30—10.50, 8-as liszt

14.00—14.25, repce 21—22, köles 14.00—15.50, lucerna 68—75, lóhere 120—130, lenmag I. 22—23, lenmag II. 21.50—22.00, tökmag I. 27—28, tökmag II. 24—25, kék mák 63—64, Vikt. harsó 20—26, expr. harsó 18—21, fehér hab 19.50—20.50, fűribab 26—31, lenese, kis 28—36, lenese, nagy 38—48.

Valuta árfolyamok:

Angol font 20.60—21.10, Belga 79.15—80.15, Cseh korona 16.84—16.98, Dán korona —, Dinár 10.03—10.13, Dollár 568.50—572.50, Francia frank 22.25—22.55, Hollandi forint 229.50—231.30, Lengyel zloty 63.25—64.15, Lei 3.38—3.48, Lira 4.08—4.20, Lira 29.95—29.75, Német márka 135.00—136.00, Norvég korona —, Osztrák schilling —, Sváici frank 11.00—112.00, Svéd korona —

A Hortobágyról haza kell hajlani a jószágot

A Debreceni Gazdasági Egyesülettől nyert értesülés szerint a Hortobágy közlegelőn az őszi esőzések után szépen kizöldülő mező fejlődése a hidegre vált időjárás miatt teljesen megszaesett s ennek folytán a még kinlevő nagyjószágok kondíciója erősen romlik, amilhez nagymértékben hozzájárul az is, hogy a Hortobágyon több, mint egy hete minden éjjel a fagypont alá süllyed a hőmérséklet s a mezőt dér lepi el. E körülményre tekintettel ajánlható a kinlevő szarvasmarhák hazahajlítása. Már eddig is számos gazda hazahajlatta jószágait. A gulyák széjjelverésére is valószínűleg hamarosan sor kerül.

Debreceni termény- és takarmány- piaci árak

Buza 8.80—9.00 (boletta), rozs 9.20—9.50 (boletta), árpa 14.50—15.00, tengeri ó 14.50—15.00, tengeri új 10.00—11.00, tengeri esőves 7.50—8.00, széna 7.00—8.00, lóhere 7.00—8.00, búkköny 6.00—7.00, szalma 2.00—2.20, cukorrépa 1.90—2.20, takarmányrépa 1.50—1.70, fehér tők 2.40—2.50, káposzta (100 drb.) 5.00—8.00, fehér krumpli 4.00—7.00, rózsakrumpli 7.00—12.00

APRÓ HIRDETESEK

Egy apróhirdetés 10 szölg hét:öznap 50 fillér, vesárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban a Debreceni Újságban és a Debreceni Független Újságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetés csak a díj előzetes lefizetése mellett közzök. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben telefonos levelezést a 1—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Levelezés

AROMÁS, zamatos kávé! Király üzletben vevő előtt pörkölik. Dégenfeld-tér 11.

„City pensio“

Budapest, V., Hold-u. 23. Telefon: 131—63. — Pest kellős közepén, központi bíróságok, országház, földmivélségi és a vallás- és közoktatásügyi minisztériumok, valamint a Szabadság-tér közvetlen közelében. Elegáns tiszta szobák, fürdőszobával, forló vízzel, elsőrendü izletes ellátással (diétás is) 6 pengőtől 4128

Feltétlen

tisztességes, szerény leánnyal óhajtanék megismerkedni. — Választ „Komoly tervek” jelgére a kiadóba. 4109

Házasság

Egyedül autó nyugdíjas tisztviselőhez illő jó lelki nőt keres élettársnak. Minden levélre válaszolok. Ertesztést: a kiadóba; unalmas az élet jelgére a kiadóba kérek 4.04

Férjhezmenetnek

gazdalegény hirtelen-czerrel, árvaleány házsonőtezerrel, tizenötézerrel, özvegy-asszony tizezerrel, zsidóleány nyolc ezerrel Cimük megtudható fényképeket elküldi válaszbelgyeért. Felvilágosítást: Kineses kisgyula Oroszháza. 1453

Betöltendő állás nőknek

Szobalányt keresek november tizenötödikére jó bizonyítvánnyal. Doktor Lárene, Batthyányi-u. 4119

Bejárónő

felvétetik Balogh, Kossuth-utca 26. Kereszt-éüület, 4142

Rendes

tiszta asszony házimunka elvégzéséért lakást kaphat. Kossuth 60., keresztpálet. 4173

Magyar

vagy német kisasszony kerestetik, hosszú bizonyítványokkal. Jelentkezni d. u. 3—4-ig Felbermann, Arany Bika bérház II. em. 1491

Cipőfelsőrészkesztő

tüzönöt keresek vidékre. Felvilágosítást Halász, Nagy Lajos cipész. 1535

Bejárónő

keresek, ki főzéshez is ért, éves bizonyítvánnyal. Kardos, Szalkai 1526

Betöltendő állás férflaknak

Gyűnőkök jutalekra áruink terjesztéséhez felvétetnek. 2—3 óráig Alpaccaáru vállalat fiókja. Grosz, Péterfia-u. 48. 4110

Házmester

felvétetik, felesége varkarit és mosogat, ezért lakást adok idősebb gyermektelen pár jelentkezzen Hitelszövetkezelben Szent Anna-utca. 4139

Üzletvezető

1000 pengő óvadékkal keres a Tiszafüredi szövetkezet. Bemutakozás saját költségén előnyös 1476

Gyres

tanulót felveszek Weigand Antalné fűszerkereskedő Nyil-utca 79. 4151

Kocsis

benkosztra, hosszabb bizonyítvánnyal, nőtelen, munkaszerető felvétetik. Nyil-utca 24. 4185

Fejnyi tudó

fiatal bentkosztos kocsist keresek azonnali belépésre. Meszema 17. 1715

Nápi 6.— pengő

jutalékéleget folyósítunk jó megjelenésü uraknak, hölgyeknek biztosítások szerzéséért. Kezdket kioktatunk. Cim a kiadóban. 1717

Állást kereső nők

Jó megjelenésü ügyes leány ajánlkoz házvezetőnőnek magános hölgyhöz, vagy orvos rendelöhe kisegítőnek. Cim a kiadóban. 4116

Özv. ref. papné anyahelyettesi házvezetőnői házikisasszonyi állást keres. Nagyon jó gazdaszony. gyönyörűen varr, kézimunkázik, sok oldalu, esud, tisztaság szerető, gyermek nevelésben gondos, gyakorlatlall rendelkezik, legszivesebben falura, c. pusztára menne, 27 éves 50 pengő fizetést kér. Kaposváryné, Debrecen Rákóczi-utca 6. trafik. 4155

Mindenes

főzőnő, megbízható, jól főz, jó bizonyítványokkal 15-re helyet keres. Piac 70., az udvarban. 1593

Butorozott szoba

Különbejáratu csinosan butorozott szoba kiadó. Arany János-utca 16. 1456

Különbejáratu utcai butorozott szoba Déri muzeum közelében kiadó. Cserepes-utca 4. szám. 4150

Kiadó szépen butorozott utcai szoba, Batthyány-u. 5. szám alatt. 4137

Különbejáratu butorozott szoba egy két fiatalembernek. esetleg ellátással kiadó Rákóczi 35. 1472

Különbejáratu butorozott szoba, telefontal, irodának, orvosi rendelöhe, esetleg ellátással kiadó Rákóczi-utca 26. 1471

Orvosi rendelöhe, vagy más célokra különbejáratu butorozott szobák kiadók, Arany János-u. 20. 1467

Különbejáratu butorozott udvari szoba, azonnali kiadó Miklósi-utca 26. 1473

Tiszta, butorozott szoba husz pengőért kiadó. Péterfia-utca 39., közép. 1458

Kétszemélyes
butorozott szoba kiadó
Esetleg két egymásba-
nyíló szoba üresen
vagy butorozva is Thaly
Kálmán-utca 3. sz.
4176

Butorozott
szoba kiadó. Püspöki-
palota II. em., 41. ajtó.
1516

Utcái
szépen butorozott szo-
ba azonnal kiadó. —
Monti ezredes-, volt
Magos-utca 17. 4175

Kapualatti
különbejárattal kétszo-
bás, fürdőszobás, par-
kettes garzonlakás ki-
adó. Csapó-utca 24. —
Barnánál. 1534

Különbejáratu
szép tiszta butorozott
szoba kettőnek is ki-
adó. Miklós-u. 21., ke-
resztépvület. 1523

Csinosan
butorozott különbejá-
ratu utcai szoba azon-
nal kiadó. Nyugati-u.
43. 1530

Különbejáratu
egymásba nyíló kettő
szoba, az egyik utcai.
kiadó. Piac-utca 87. —
emelet. 1525

Kiadó lakás

Kiadó
három szoba, esetleg
két szoba, konyha, ka-
mara azonnal, jutányo-
san. Kut-utca 1. 1458

Teljesen
különbejáratu, kapu-
melletti udvari szoba
butorozva, vagy üresen
1-2 személynek kiadó
Loránffy-u. 42. 4114

Egy szoba,
konyha, speiz, műhely-
telephez közel, kiadó.
Nógrádi Mátyás-u. 12.
4112

Kiadó
két szoba, konyha, —
esetleg egy szoba és
konyha, Sámsoni-ut 27
1469

Kiadó
Piac-u. 5. számú ház-
ban 1932 május 1-31
ötszobás lakás a 1. eme-
leten. Jelenleg ügy-
védi iroda, orvosi ren-
delő és manikur sza-
lon. Értekezhetni föld-
szint, az üzletben 1444

Két szoba,
fürdőszobával, mellék-
helyiségekkel Fűvészkert-
u. 18. szám alatt
azonnalra is kiadó 4133

Utcái szoba
előszoba, rendelőknek
irodának, vagy butoro-
zott szobának kiadó —
Szentanna 34. 4145

Kiadó
azonnal Mester-utcai so-
rompónál magában 416
ház udvar és kerttel
egy két szobás lakás
zárt verandával. Érte-
kezhetni Gazdák Bankja
Kossuth-utca 4139

Albérleket
fölvessék. Hátul az ud-
varban, hatodik ajtó.
Mester-u. 8. szám. 1510

Kiadó
kétszobás, parkettes la-
kás, konyha, fürdőszo-
ba és összes mellékhe-
lyiséggel. Cím: Széche-
nyi 21., házmesternél.
1515

Kiadó
udvarra nyíló szoba.
Korponai-u. 10. 1514

Kétszobás
lakás külön udvarral
kiadó Faragó-u. 7. 4183

Egy szoba,
konyha, speiz jószá-
gtartással kiadó. Csige-
kert-u. 39. 4171

Két
szoba, mellékkelviség
kiadó. Batthyány 13. —
emelet, d. e. 9—11. 1485

Egyszobás
lakás butorozatlanul ki-
adó Péterfia-utca 16. sz.
alatt. 4162

Egy
szoba, konyha, fá-ka-
mara november 15-én
kiadó. Kut 122. 4154

Egy
szoba, konyha kiadó
Zrinyi-u. 45. 1483

Négyzobás
parkettes, fürdőszobás.
Piac-utca néző és 2
szobás garzon lakás
Hungária-palotában ki-
adó. Értekezni föld-
szint 1., irodában. 1513

Háziteendőként
kiadó egy világos piaci
szoba Budai Ezsaiás u.
3. sz. 4130

Kiadó
azonnalra két külön
konyhás szoba sertésár-
tással Gyöngyvirág utca
18. 4128

Péterfia-utca 16.
szám alatt utcai eme-
tes 6 szobás lakás má-
jus 1-től kiadó. Érteke-
zés: dr. Gergely Jenő
ügyvédnél, Piac-utca 16
szám. 4161

3 szobás
szépen kifestett világos
lakás azonnal kiadó. —
Csapó 59. 4153

Miklós-u. 21.
udvari különbejáratu
szoba kiadó. 4144

Olesón
kiadó azonnal utcai 3
szobás lakás Eötvös-u.
4. szám. 4141

Kiadó
2 szoba fürdőszobával
és egyéb mellékhe-
lyiségekkel együtt. József
kir. herceg-u. 33. sz. 4179

Kiadó
2 szép utcai pincehelyi-
ség lakásnak. József k.
herceg-u. 30. 4152

Széchenyi-ut 38. sz.
alatt modern, masszív 5
szobás villalaktás olesó
áron eladó 4134

Kiadó
azonnal Rothermere—
Darabos-utca 22 szám
alatt 4 szobás udvari la-
kás. 4113

Egy
szoba, konyha, spájz és
fáskamara kiadó. Tele-
ki-u. 56. 4178

Kiadó
november 15-re egy
szoba, előszoba, kony-
ha, speiz. Percecs-u.
23. sz. 4180

Utcái
pincelakás december
1-re kiadó. Varga-utca
7., villany bevezetve.
4182

Pincelakás
szoba, konyha novem-
ber 15-re kiadó. Nem-
zetőr-utca 3. 4187

Két szoba,
előszoba, konyha, speiz
és mellékkelviségből
álló azonnal kiadó
Csillag-u. 70. sz. Érte-
kezni lehet Nagy Kata
bölcsőfodrász, Kossuth-
utca 11. sz. 4192

Kiadó
két szoba, előszoba,
konyha mellékkelvisé-
gekkel. Kishegyesi-ut
19. 4120

Kétszobás
udvari lakás mellékhe-
lyiségekkel, villannyal
kiadó. Nyugati-utca 38
1455

Utcái
szép lakás, három szo-
ba, nagy előszoba, für-
dőszoba, pincekonyhá-
val május elsejére ki-
adó. József kir. herceg-
utca 50. 1443

Kiadó
azonnal egy szoba,
konyha gyermektele-
nek. Arany János 38
1449

Szép
3 szobás modern lakás
minden mellékkelvisé-
gekkel, nagy kerttel ki-
adó azonnalra, előnyös
feltételek mellett. Bö-
vebbet: Liener műter-
mében, Csapó-u. 1 sz.
1447

Kosztért
tanít perfkert német ta-
nárjelölt. Cím a kiadó-
ban. 4119

5-4-3
szobás gyönyörű és ol-
csó lakások s üzlethe-
lyiség kiadó. Hunyadi-
utca 17. 1445

Kétszobás
lakás kiadó Kossuth-u.
39., házmester. 4111

Kiadó
kettő szobás, konyhás
utcai lakás. Thaly K.
utca 4. 4103

Kiadó
egy szép nagy udvarra
nyíló szoba, dupla ajtó
és spaletás, egyedülálló
egyének vagy gyer-
mektelen házaspárnak.
Lehetőleg fixfizetések
Apaffi-u. 32. 1324

Utcái lakás
2, illetve 3 szoba,
konyha, pince azonnal
kiadó Péterfia-u. 18
Irodának, rendelőknek
kiválóan alkalmas. 4051

Színházra néző
balkonos garcon lakás
azonnal elfoglalható.
kiadó. Kossuth u. 8. sz.
4046

Kiadó
december 1-re kétszo-
bás, konyhás lakás, —
minden mellékkelvisé-
ggel. Iskola-u. 4. 4053

Kiadó
két szoba, konyha, elő-
szoba, speiz, pad, ka-
mara, kert, dísznótár-
tással, azonnal elfog-
lalható. Sámsoni ut 10.
Érdeklődni Bethlen 76.
sütődében. 1522

Degenfeld-tér 4.
kétszobás modern la-
kás fürdőszobával ki-
adó azonnal. 1532

Piac u. 10.
háromszobás utcai kom-
fortos lakás kiadó. —
ugyanott nagy üzlet-
helyiség. 1529

4-5 szobás
komfortos utcai lakás
parkirozott udvarral
Bethlen 23. kiadó. 1528

Üzlet, műhely, raktár

Irodának
két szobás első emeleti
udvari helyiség azonnal
kiadó. — Értekezhetni
Debreceeni Első Taka-
rékpénztárnál. A

Kis üzlethelyiség
Szent Anna 5. szám
alatt azonnal kiadó. —
Felvilágosít Batthyány-
u. 14. sz. ügyvédi iroda
3517

Üzlethelyiség
utcai és udvari is kiadó
Perene József ut (Piac-
utca) 70 szám alatt. —
Felvilágosítást ad a Ti-
szántúli Mezőgazdasági
Hitelintézet, Kossuth u.
3. 516

Kereskedők
és utazók vendéglője ol-
csón bérbeadó. 36. szob-
bét Simonffy-utca 5 sz.
háznagynál. 1466

Tisza-palotában
Piac-utca oldalon üzlet-
helyiség kiadó. 4132

Kossuth-utca
üzlethelyiség azonnal ki-
adó. Értekezhetni Deb-
receni Első Takarékpénz-
tárnál. A

**Kossuth-
utcai** részen forgalmas
üzlethelyiség olesón ki-
adó. Kossuth-u. 8 sz.
4045

Pincelakás
vizvezeték, világos,
utcai, műhelynek, rak-
tárnak is azonnal ki-
adó. Arany János-utca
6. sz. 1477

Piac-utca 51.
szám alatti házban ut-
cai üzlethelyiség (jelen-
leg: Alföldi Ruhaköz-
pont bérlete) január hó
1-től kiadó. Értekezés:
dr. Gergely Jenő ügy-
védnél Piac-utca 18. sz.
alatt. 4163

Kiadó
a Debreceni Újság kiadó-
hivatalának a földszinti he-
lyiségekbe való költözésé-
vel a Kossuth utca 3 szám
alatt az első emeleten ké-
tágas szobából álló lakás
irodának, üzlethelyiségnek
rendkívül alkalmas. Érte-
kezni lehet a Debreceni
Első Takarékpénztárnál.
1923

**Ha üzlet-,
műhely-, raktár-, iro-
dahelyiséget bérbeadni
vagy bérbevenni szán-
dózik, saját érdeké-
ben keresse fel Vár-u.
2. alatti közvetítő iro-
dát, hol előjegyzé-
seimből információim
utján tetszése szerint
választhat. Pesti János
1481**

32 év óta
fennálló elsőrendű vál-
tó cipészüzlet berende-
zéssel és árukkal nyu-
galombavonulás miatt
átadó. Cím a kiadóban
4159

Piac-utcai
üzlethelyiség november
elsejére kiadó. Érte-
kezhetni Debreceni El-
ső Takarékpénztárnál A

Széchenyi 3.
olesó bálhelyiség ki-
adó. Értekezni: Szilá-
gyi közimunkaüzlet-
ben. 1520

Lakás és szoba kereslet

Keres
intelligens fiatal ház-
pár butorozott szobát
ebéd-kosztal. Ajánla-
tokat „Állandó” jelíge-
re a kiadóba. 4189

Oktatás

Korrepetornak,
magántanítónak elő-
nyös feltételek mel-
lett ajánlkozhatnak egye-
temi hallgatók. Aki
gyermekét korrepetál-
tatni kívánja, fordul-
jon a diákjelölti irodá-
hoz, Kollégium. I. e.,
34. sz. ajtó, ahol szíve-
sen ajánlanak megbiz-
ható, jó nevelőt. 1487

Német
társalgási est minden
kedden fél 8—9-ig né-
met tanítónőnél 50 fillé-
rért. Széchenyi-utca
32. sz. 1498

Ajánlat

KIRALY
kávói mégis a
legjobb! Ol-
csó, kiadós, ki-
válóan zama-
tos. Degenfeld-
tér 11. szám.

Szemüvegek

**Némérők, létezőek leg-
olesóbban Paulo vésnök
élyegzőkészítő és lát-
szerkészkeszkedőnél, Batt-
tyány u 22. 3847**

Legolesóbban
üzfűt és szemet Ro-
senfeldnél vehet. Sa-
létrom-utca 12., vagy
megrendelhet. Telefon
6—74. 3862

Tükrök,
üvegeslencsés, foncsor-
ozások legolesóbban
Sipkovitsnál, Nagyvá-
rad-utca 15. Telefon
356. 3825

Akácmez
nagyban és kicsinyben
kapható Konkoly Jenő,
Kassai (volt Hadházi) ut
16. 4140

Zólogeéduláért
ékszerek és ruhák meg-
kért legtöbbet üzlet
Braun, Cserepes-utca 6.
4050

Csodálkozni fog
mindenki, hogy milyen
rendkívül olesón vásá-
rolhat mostan Batthy-
ány-utca 16., az udvar-
ban, míg tart a vásár-
ból. Gyönyörű tiszta
gyapjuszöveteket téri-
ruhákhoz, felöltözés, fé-
likabátra, sportruhára,
csikós és lengyel nadrá-
gokra. Maradékot egy-
es ruhákra, vagy több-
bátra, felöltőre valóság-
gal félárban. Kötőféle-
selymeket teljesszámú
árurom. Mostan ha vásá-
rol a tételből, sok pénzt
takarít meg. 4131

Tűzifa
szén vétele előtt érdeklő-
djön Püföp és Pro-
hászka cégnél, Mas u. 15
28. 1518

Francis
főzéshez elsőrendű ki-
sütött vaj, öt kilónyi
eladó. Kollár, Vigked-
vü 34. 4174

Figyelem!
Legolesóbban új öltö-
nyöket készítenek, fordí-
tók, javítók, tisztítók,
vasalók. Széchenyi-u.
18. 4189

Szalonomat
áthelyeztem Csapó-ut-
ca 17., I. em., színházi
átjáró. Bardócz, női
szabó. 4196

Moslék
eladó. Petőfi-tér 10. —
Kispipa vendéglő. 1509

Kisgyermeknek
csecsemőknek ellátását
elfogadom, szeretettel-
jes gondozásról fele-
lek. Eötvös-u. 69. 1504

Varrógépek,
használt és új olesón
eladók és bérbeadók.
Szilágyi, Széchenyi 1.
1519

Istálló
lakással vagy anélkül is
Eladó, Kisberegelyi-ut 17.
4127

Hölgyeim!
Választékban, olcsó árban Szilágyi kézimunkaüzlete vezet. Független terítők, mindenféle kézi- és géphímzések, endlízések, asztorozás féláron. 1518

Gyümölcsfa.
szőlővessző, málnató eladás. Balkányi Béla nvrmaratonfalvi kertészelének és faiskolájának állandó lerakata: Hatvan utca 64. 1429

Kereslet

Megvételre
keresek Debrecen környékén, lehetőleg köves út és állomáshoz közel jó minőségű, sima felületű, barna homokbirtokot, ca 30 kat. holdat mely lakó- és melléképületekkel el van látva. Cím megtudható kiadói hivatalban. 2198

Jókarban
levő fényképezőgépet, „Voicelender” vagy „Zeiss-Icon” márkájút készpénzért veszek. Cím a kiadóban. 1411

Keresek
jőmeneteli trafiküzlet-höz társat. Cím a kiadóhivatalban. 4117

Valódi
angora cica megvételre. Vénkert, Domokos Lajos-utca 24. 4157

Jókarban
levő használt krumplifőzöt keresek. Miklós-utca 21. 4177

Ponyvát,
nagy, használt autóhoz veszek. Miklós-utca 34., Skót. 1489

Fényképező-
gépet megvételre keresek. Kut-utca 78. sz. 4155

Keresek
160-170-80 dupla ablakot. Maday vendéglős, Nyilastelep. 1531

Hangszer

Zongorákat,
pianinókat magánfelektől előnyös eladásra díjtalanul átvesz: Schmidt hangszerüzlet, Piac 73. 1496

Egy
márkázott mesterhegedű a 17-ik századból közvetítők kizárásával, művészlelkű hozzáértőknek előnyös feltételek mellett is sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4156

Esti
kereskedelmi szaktanfolyam tizenhatodikán megnyílik. Beiratkozni naponként 11-12 lehet (Kályva-tér 2.) 1482

Rádió

Hangszóró
dynamikus 120 pengőért, négy- és nyolcpólusú, legújabb szerkezetű hangszórót gyönyörű mély hangszínezettel már 25 pengőért árul! Tasnádi Kovács Sándor rádiólaboratóriuma, Piac 42., Pannónia-udvar.

Eladó
5 esőves hálózati készülék. Vigkedvő Mihály-utca 44. 1523

Auto motor, kerékpár

Motorkerékpár,
oldalkocsis, Harley Davidson olcsó áron eladó. Ajtó-utca tizenkettedik, utépítési iroda. 4101

Eladó ház

Eladó
ház üzlethelyiséggel, két szoba, konyha átadandó. Csillag-utca 36. 1470

Batthyányi-utcán
jövendelő ház eladó. Értekezhetni Bisóthka építésznel, Simonyi-utca 25., telefon 843 4123

Eladó
3 szobás családi ház Zrínyi-utca 4., tűzérklaknyánál. Ugyanott deszkaklozet eladó. 1486

Házam,
földem van eladó. Értekezhetni Péterfia 6. sz. kapu alatt jobbra. 4136

Uri esaládiház
három szoba, fürdőszoba, parkettes, Nap-utca 23. eladó. Tízszázalék átvétel. Érdeklődni: Tóthszövegkezetben, Szent Anna tiz. 4138

Kiadó
butorozott, külübejárattal szoba november 15-re. Nagyvárad-utca 4. Ugyanott gyermekes eladó. 1479

Kut-telep,
Szeremlei 13. adómentes sarokház, gyümölcsös eladó. 1507

Eladó
fele részben új ház. Homok-utca 13. szám. 1478

Timár-utca
38. számú, nagy kertes udvari ház eladó. 4190

Nyil-utcán
egy ház, több rendbeli lakással eladó. 1500

Csokonai 29. sz.
ház jutányosan eladó. 1492

Kisebb
házak olcsón eladók: Jókai-utca 31., Vendég-utca 42., Vendég-utca 54., Rigó-utca 12., Cserei-utca 8., Thury András-utca 6. — Kölesön Segélyzőbe. 4047

Aranykoporsó

Írta: MARSCHALKÓ LAJOS

35. — Előbb lássuk a medvét. Mondjon el szépen, sorjában mindent, de ne hagyjon el semmit, mert ha jól emlékszem, nem sok logikai érzéke van. És legtöbbször a lényegtelennek hitt dolgok a legjelentősebbek.

— Lehet, hogy amit mondani fogok, kicsit fantasztikus, kicsit lehetetlen, olykor talán agyremek tetsző történet, de vannak részei, melyek kézzel foghatók, tények, megtörtént dolgok.

A rövid bevezetés után azonnal rátért a tárgyra. Sorba vette a rókaházi rémségeket, a kis doktor furesa megállapítását, az eltűnt leányvér, az ördögi vátságdíj borzalmas babonáit, a megkísérelt merényleteket. Lassankint aztán eljutott a két pergament megtalálásához, az éjszakai betörés, a szörnyű határfutás történetéhez. Legvégül pedig előhuzta a zsebéből a két fotográfiát.

— Ime! — mondotta, — itt van az irás. Ha ezt megtudjuk fejteni, akkor talán megtaláltuk az igazságot is. Két pergament, két ócska kínai irás.

Felicides Félix szippantott egyet a pipájából. Kezébe vette a nagyító üveget, aztán hosszasan, figyelmesen vizsgálta a képet.

— Ugy, ugy! — szólalt meg. Ezt különben mindjárt gondoltam. — Galgóczy Gábor maga is az Aranykoporsót keresi. Ugye?

Gábor érezte, hogy arcából elfut a vér. A szíve ott dobog a torkában és piros karikák táncolnak a szeméi előtt.

— Ön... ön... tud erről valamit? — hebegte.

— Ön pedig azt óhajtja Galgóczy Gábor, hogy mondjak el mindent, amit csak tudok. Segítségem hozzá egy titokhoz, ami kincseket ér. Hát rendben van, Galgóczy Gábor. Figyeljen ide.

— Ez az irás már egyszer volt az én kezem közt. Nem az eredeti, nem is ilyen pontos, jó fénykép, mint amelyet maga hozott most, csupán egy durva másolat. Nekem azonban ez is elég volt, hogy megállapítsak egyet-mást, lefordítsam a szöveget és kihüvelykeztem belőle a lényegét. Sajnos ugyanis, — a másolat, amit én láttam, — felületes volt. A mai ember aligha tudja megérteni ezeknek a régi kutyabőröknek ócska nyelvezetét. Mert hiszen remélem, azzal tisztában van, hogy az irás, amit maga előtt lát, legalább is ezer esztendő.

Az öreg tudós felállt, aztán lázasan turkált az egyik fiókban. Mintegy öt pernyi kutatás után egy hosszú kutyanyelvvél jött elő. Visszavitt a székbe, aztán folytatta:

— Amit hallani fog, az többé-kevésbé hihetetlennek látszik, de még sem lehetetlen.

— Az a két régi pergament, amit Ön lefényképezett, valami mongoliai, vagy tibeti kolostorból került. Lehet az is, hogy a liasszai könyvtárban őrizték évszázadokon át. Ez a különös, — állítólag zöld aranszínű sárkányfej, — mindenesetre a liasszai könyvtár jele. Amolyan pecsét féle, amelyet ma is tesznek a nyilvános bibliotékák könyveire. Az egyik pergament, — ezt talán maga is felfedezte, — egy térkép, a másik viszont a hozzá való utasítás, Magyarázat. Az utóbbi nélkül az első semmit sem ér és ez a tétel fordítva is áll. A második kutyabőrön azt hiszem már sok helyen megfakult a tuss, olvashatatlan az irás és különben sem lehet lefordítani pontosan.

Körülbelül ez áll benne: A Dahur nemzetiség irástudója, a Buddha bölcsességű és napfényességű nagy láma feljegyzi a Kék Sárkány fiainak okulására az ő apáktól hallott legendát, mely szerint Napkelet népei csak akkor lesznek nagyok és hatalmasok, ha vissza hozzák az égi kardot, amit a hunok fejedelme Napnyugatra vitt s amely koporsójába záratott halála után. Aki érte megy a kardért és megtalálni akarná az aranykoporsót, menjen a térkép nyomán Napnyugat felé, ahol még élnek és élni fognak a Dahurok maradékai. Ne álljon meg addig a helyig, ahol a legnagyobb ázsiai ur Attila fejedelem járt hadaival.

(Folytatjuk.)

Emeletes
bérpalota, nagyjövőjű, piac-téren, Csokona-ltcái földszintes ház olcsón eladó. Csapó 11., Sümegeinél. 1498

Széchenyi-ut 38.
szám alatt modern, masszív 5 szobás villalakás olcsó áron eladó. 1495

Eladó
Sámsoni-ut 19. számú ház. (2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel). Vasuti sorompón túl. 1505

Eladók
adómentes 2 szobás telepi házak 1500 pengő befizetéssel részlegesen értekezhetni (Gazdik Bankja Kossuth-utca 4788)

Eladó
Árpád-tér melletti mindenre alkalmas, Rakovszky-utca 43. számú ház. Tulajdonos kettő napig a helyszínen. 1512

Eladó föld

Hűsök síremléke
melletti, Csígekert-utcán remek házhely, lakott villák szomszédságában eladó. Értekezhetni Sas utca 4., ügyvédi irodában. (Kölcsönsegélyző). 4095

10 hold
fekete föld eladó, Nagy szepesen. Érdeklődni: Nagyvárad-utca 23. 4146

Eladó tanyásföld
Ujváros határában a bősörményi Rókahátán 13 hold tanyásföld, Ujváros főterén ház nagy telekkel olcsón eladó. Értekezhetni: Debrecen Csillag-utca 60. 4129

Házhely
háromszázalékos eladó Szabó Kálmán-utca 45. ugyanott fajlagalmak kaphatók. 4125

Eladó
25 kath. hold fekete föld Hajduszállás határában. Két részben is Ajtó-utca 6. 4198

Házhelyek
Nádor utcán, Kőzvágóhídnál, ugyanott szőlők eladók. Deák Ferenc-utca 13., ügyvédi iroda. 1484

Eladó állatok

Eladó
egy 10 hónapos idomított him vizsla, Homok utca 86. 4113

Eladó
2 drb. sertés 100 kilósok Cvingli-utca 8. Dembinszky-utcával szemben 4127

Butorok

Igen szép
diófa pulituros férfi-szoba, új, berakással (interzia) jutányosan eladó. Bethlen-utca 48., Kozma. 4121

Eladó
elkölthetés vegyi egy szekrény, két lámpa, levő ágy, új sodanyelvtettel 20 pengőért. Háloői-utca 36. 1463

Szép
kivitelű konyhabutorok olcsó áron kaphatók. Deák Ferenc-utca 6. 4172

Modern,
alig használt diófa-ékező eladó. Péterfia 58. Érdeklődni kapusnál. 4170

Egy
konyhaszekrény és egy varrógép olcsón eladó. Halköz 4., ajtó 5. 1521

Ebédlőbutor,
konyhabutor és egyéb butorok jókarban, garantált tiszta, eladók. Jókai-utca 10., hárfel-ügyelőnél. 1521

Eladó
a Tócsóskertben 478 négyszögletű házhely. — Kevés pénzzel átvehető. Értekezni: K. Tóth-utca 1. sz., sütőde. 1501

Házhelyek
köztemetével szemben, gyümölcsös mellett eladó. Deák Ferenc 13. 1381

Eladó ingóság

Eladó
garantált tiszta, keményfa hálóbutor, varrógép és ingóságok Iskola-utca 4. 4087

Zongora
eladó. Széchenyi-utca 15. 1469

Használt
férfilabda eladó. Piac 16., II. e. 2. 1480

Kályha,
nagy, öntöttvas, 12 pengőért eladó. Félégyházy Tamás-utca 15-a. 4181

Jókarban
levő mosóméve utazóbunda, báránybélésű kabát, káposztáskád, boroshordó, ládák, vas üstházak eladók. Cím: Kölesönkönyvtár, Széchenyi-utca 2. 1490

Különféle

Mormola-
bunda jó állapotban, olcsón eladó. Érdeklődni Pécel-utca 3., délelőtt 9-11-ig. 3943

Elvesztett
szürke bélelt bőrkésztyű Szent Annán csütörtökön. Megtalálót jutalmazok. Szappanos 7. 1527

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt. Felelős kiadó: dr. PAJOR GYÖZÖ igazgató. Nyomdavezető: VARGA ENDRE.